

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**MESLEK EDİNDİRME KURSLARININ ETKİNLİĞİ:
SAMEK ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Damla BAĞLAN

Enstitü Anabilim Dalı: Maliye

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Fatih YARDIMCIOĞLU

MART – 2017

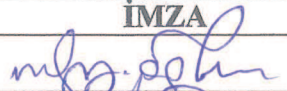
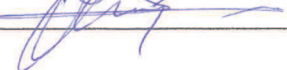
T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**MESLEK EDİNDİRME KURSLARININ ETKİNLİĞİ:
SAMEK ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Damla BAĞLAN

Enstitü Anabilim Dalı: MALİYE

“Bu tez 24/03/2017 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği ile kabul edilmiştir.”

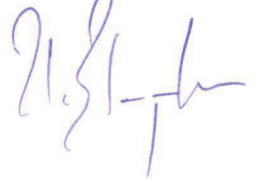
JÜRİ ÜYESİ	KANAATİ	İMZA
Doç.Dr. Fatih YARDIMCIOĞLU	BAŞARILI	
Doç.Dr. Ferhat PEHLİVANÖĞLU	BAŞARILI	
Doç.Dr. Sakir Görmüş	BAŞARILI	

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Damla BAĞLAN

24.03.2017

ÖNSÖZ

Bu çalışma süresince benden desteğini ve bilgisini esirgemeyen, beni sürekli motive eden danışmanım değerli hocam Doç. Dr. Fatih YARDIMCIOĞLU'na, çalışmamda bana yol gösteren ve beni destekleyen Yaygın Eğitim Şube Müdürü Halide Yeliz KAMA'ya, bu çalışmaya SAMEK ile ilgili engin deneyimi ve bilgisini aktaran ve sabırla beni dinleyip çalışmamda bana büyük katkısı bulunan Yaygın Eğitim Koordinatörü Sait AFACAN'a, SAMEK merkez sorumluları ve eğitmenlerine, çalışmamda bana yardımcı olan SAMEK kursiyerlerine teşekkürlerimi sunarım.

Beni bu zorlu süreçte yalnız bırakmayan ve her zaman desteklerini yanımda hissettiğim anneme ve bana desteklerin en büyüğünü veren teyzeme de teşekkürlerimi sunmak isterim.

Damla BAĞLAN

24.03.2017

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iii
TABLO LİSTESİ	iv
GRAFİK LİSTESİ	vi
SUMMARY	viii

GİRİŞ	1
-------------	---

BÖLÜM 1: KAVRAMAL ÇERÇEVE.....	6
--------------------------------	---

1.1. Yaygın Eğitim	6
1.1.1. Tanımı ve Kapsamı.....	6
1.1.2. Amaç ve Görevleri.....	7
1.1.3. Yaygın Eğitim İlkeleri	8
1.1.4. Yaygın Eğitimi Gerektiren Nedenler.....	9
1.1.4.1. Örgün Eğitim İle İlgili Sebepler.....	9
1.1.4.2. Ekonomik ve Teknolojik Sebepler.....	10
1.1.4.3. Toplumsal Nedenler	10
1.1.4.4. Bireysel Sebepler.....	11
1.1.5. Küreselleşme Sürecinde Yaygın Eğitimin Artan Önemi.....	12
1.1.6. Yetişkin Eğitimi ve Mesleki Beceri Kazandırma	15
1.1.7. Belediyeler Düzeyinde Yetişkin Eğitimi	15
1.1.8. Yaygın Eğitimin Onuncu Kalkınma Planındaki Yeri.....	17
1.2. Belediyeler	18
1.2.1. Tanımı ve Kapsamı.....	18
1.2.2. Türkiye’de Belediye Kuruluşlarının Tarihsel Gelişimi	19
1.2.3. Belediye Yönetiminde Stratejik Planlama ve Proje Yönetimi Dönemi.....	22
1.2.4. Belediyeler Arası Birlikler.....	25
1.2.5. Belediyelerin Yürüttüğü Eğitimlerin Yasal Dayanakları	26
1.2.5.1. Meslek ve Beceri Kazandırma Faaliyetlerinin 5393 Sayılı Belediye Kanunundaki Yeri	26
1.2.5.2. Meslek ve Beceri Kazandırma Faaliyetlerinin 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunundaki Yeri.....	27
1.2.6. Büyükşehir Belediyeleri Meslek Eğitimi Kursları	28

BÖLÜM 2: ALAN ARAŞTIRMASI: SAMEK	30
2.1. Alan Araştırması	30
2.1.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi	30
2.1.2. Araştırmanın Veri Toplama Yöntemleri ve Metodolojisi	30
2.1.2.1. Evren ve Örneklem.....	31
2.1.2.2. Verilerin Toplanması.....	31
2.1.2.3. Veri Toplama Araçları	32
2.1.3. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	33
2.1.4. Araştırmanın Hipotezleri	34
2.1.5. Güvenirlilik Analizi	34
2.2. Sakarya Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları (SAMEK).....	35
2.3. SAMEK Raporları.....	37
2.4. SAMEK Giyim Branşları.....	42
2.5. Yetişkin Eğitimi ve Belediyelerin Yetişkin Eğitimi Uygulamaları Üzerine Literatür Özeti	42
2.5.1. Yerli Literatür	43
2.5.2. Yabancı Literatür	52
BÖLÜM 3: SAMEK KURSLARININ ETKİNLİĞİ ÜZERİNE AMPİRİK İNCELEME SONUÇLARI.....	55
3.1. Verilerin İstatistiksel Analizi	55
3.2. Kursiyerlerin Demografik Özellikleri	55
3.3. Kursiyerlerin Kurs Katılma Nedenleri	58
3.4. Kursiyerler Kurstan Nasıl Haberdar Oldular?.....	61
3.5. Kurslar Hakkında	62
3.6. Kursun Etkinlik Değerlendirmesi	64
3.7. Hipotez Testleri	75
3.8. Çapraz Tablo Analizleri	83
3.9. Korelasyon Analizleri	88
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	99
KAYNAKLAR	106
EKLER.....	114
ÖZGEÇMİŞ.....	119

KISALTMALAR

BALMEK	: Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları
BK	: Belediye Kanunu
BBK	: Büyükşehir Belediyesi Kanunu
BUSMEK	: Bursa Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitim Kursları
BELMEK	: Ankara Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları
BELTEK	: Ankara Büyükşehir Belediyesi Teknik Eğitim Kursu
ÇBÖ	: Çok Boyutlu Ölçekleme Analizi
DİB	: Diyanet İşleri Başkanlığı
GAMEK	: Gaziantep Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları
HEM	: Halk Eğitim Merkezleri
İSMEK	: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları
İYMEK	: İstanbul Büyükşehir Belediyesi İstihdama Yönelik Meslek Edindirme Kursları
İZMEK	: İzmir Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme ve Beceri Kursları
KAYMEK	: Kayseri Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Edindirme Kursları
KOMEK	: Konya Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları
KO-MEK	: Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları
SAMEK	: Sakarya Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları
SBB	: Sakarya Büyükşehir Belediyesi
TBA	: Temel Bileşenler Analizi
Vd.	: ve diğerleri
TODAİE	: Türkiye Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü
TRT	: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu
TSEK	: Türk Standartları Enstitüsü Kurumu
TÜSSİDE	: Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: 2015 Yılı SAMEK Branşları	38
Tablo 2: 2015 Yılı SAMEK Eğitim Merkezleri ve Kursiyer Sayıları.....	40
Tablo 3: SAMEK Performans Göstergeleri	41
Tablo 4: SAMEK Faaliyet Göstergeleri.....	41
Tablo 5: Yıllara Göre Giyim Branşı Merkezleri	42
Tablo 6: Kursiyerlerin Demografik Özellikleri.....	55
Tablo 7: Derslerin Değerlendirmesi.....	64
Tablo 8: İşlevselliğin Değerlendirmesi	66
Tablo 9 : Katılımın Değerlendirmesi	68
Tablo 10: Eğitmenin Değerlendirmesi	70
Tablo 11: Kişisel Faydanın Değerlendirmesi.....	72
Tablo 12: Toplumsal Faydanın Değerlendirmesi.....	74
Tablo 13: H1 Test Sonucu.....	76
Tablo 14: Grupların Medeni Durumlarına Göre Test Sonuçları.....	76
Tablo 15: H2 Test Sonucu.....	77
Tablo 16: Grupların Eğitim Seviyelerine Göre Test Sonuçları.....	78
Tablo 17: H3 Test Sonucu.....	80
Tablo 18: Grupların Yaş Aralıklarına Göre Test Sonuçları	80
Tablo 19: H4 Test Sonucu.....	81
Tablo 20: H5 Test Sonucu.....	81
Tablo 21: Ders Değerlendirme Ortalamalarının SAMEK Merkezlerine Göre Test Sonuçları	82
Tablo 22: Çapraz Tablo Değerlendirme Tablosu.....	83
Tablo 23: Etkinlik Ölçeği İle Derslerin Çapraz Tablosu.....	83
Tablo 24: Etkinlik Ölçeği İle İşlevsellik Çapraz Tablosu.....	84
Tablo 25: Etkinlik Ölçeği İle Katılım Çapraz Tablosu	85
Tablo 26: Etkinlik Ölçeği İle Eğitmen Çapraz Tablosu.....	86
Tablo 27: Etkinlik Ölçeği İle Kişisel Fayda Çapraz Tablosu.....	86
Tablo 28: Etkinlik Ölçeği İle Toplumsal Fayda Çapraz Tablosu.....	87
Tablo 29: Ölçek Ortalamalarının Korelasyonu	88
Tablo 30: Ders Önergeleri Korelasyonları.....	90

Tablo 31: İşlevsellik Önergeleri Korelasyonları	91
Tablo 32: Katılım Önergeleri Korelasyonları	92
Tablo 33: Eğitim Önergeleri Korelasyonları	94
Tablo 34: Kişisel Fayda Önergeleri Korelasyonları	96
Tablo 35: Toplumsal Fayda Önergeleri Korelasyonları.....	97

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: Yıllara Göre Kursiyer Sayıları	36
Grafik 2: Yıllara Göre Branş Sayıları	36
Grafik 3: Kursiyerlerin Mesleki Açıdan Kursa Katılma Nedenleri	58
Grafik 4: Kursiyerlerin Sosyo-Kültürel Açıdan Kursa Katılma Nedenleri	59
Grafik 5: Kurstan Nasıl Haberdar Oldunuz?	61
Grafik 6: Kurslar Hakkında	62
Grafik 7: Kursiyerlerin Meslek Eğitimi/Edindirme Kurslarına Katılım Sıklıkları	63

Tezin Başlığı: Meslek Edindirme Kurslarının Etkinliği: SAMEK Örneği**Tezin Yazarı:** Damla BAĞLAN**Danışman:** Doç. Dr. Fatih YARDIMCIOĞLU**Kabul Tarihi:** 24.03.2017**Sayfa Sayısı:** viii (ön kısım) + 113 (tez)**Anabilim dalı:** Maliye**Bilim dalı :** Maliye

Bu çalışmanın amacı Sakarya Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı faaliyet gösteren "Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları" nda (SAMEK) verilen giyim derslerinin etkinliğini araştırmaktır. Yapılan çalışmada sosyal bilimlerde sıklıkla kullanılan anket yöntemi kullanılmıştır. Verilerin yüzde dağılımları incelenmiş, çapraz tablo ve korelasyon analizleri, Kruskal Wallis ve Mann Whitney U testleri yapılmıştır.

İlk bölümde kavramsal çerçeve çizildikten sonra ikinci bölümde SAMEK ile ilgili bilgilere yer verilmiş ve belediyelerin yetişkin eğitimi uygulamaları üzerine literatür taraması yapılmıştır. Son bölümde SAMEK giyim branşı derslerinin etkinliği üzerine analizler yapılmıştır. Çalışmada elde edilen sonuçlara göre;

"Etkinlik ölçeği medeni duruma göre farklılaşmaktadır." hipotezi kabul edilmiştir.

"Etkinlik ölçeği eğitim durumlarına göre farklılaşmaktadır." hipotezi kabul edilmiştir.

"Etkinlik ölçeği yaş gruplarına göre farklılaşmaktadır." hipotezi reddedilmiştir. Etkinlik ölçeği yaşlara göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermemiştir.

"Ders değerlendirme ortalamaları branşlara göre farklılaşmaktadır." hipotezi kabul edilmiştir.

"Ders değerlendirme ortalamaları SAMEK merkezlerine göre farklılaşmaktadır." hipotezi kabul edilmiştir.

Çalışmanın sonucunda bir bütün olarak değerlendirildiğinde SAMEK'de verilen giyim kursunun kurstan beklenen etkinliğin sağladığı tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Yaygın Eğitim, Yetişkin Eğitimi, Belediyeler, Meslek Edindirme Kursları, SAMEK

Title Of The Thesis: A Study On The Effectiveness Of Vocational Training Course: SAMEK Case

Author: Damla BAĞLAN

Supervisor: Assoc. Prof. Fatih YARDIMCIOĞLU

Date: 24.03.2017

Nu. of pages: viii (pre text) +113 (main body)

Department: Public Finance

Subfield: Public Finance

The purpose of this study is to investigate effectiveness of clothing course in art and vocational training courses (SAMEK) depend on Sakarya Metropolitan Municipality. Survey method which is frequently used in social sciences has been used in the study. Percentage distributions of the data were examined, cross table and correlation analyzes, Kruskal Wallis and Mann Whitney U tests were performed.

After the conceptual framework was drawn in the first part, information about SAMEK was given and the literature review was provided on the adult education practices of the municipalities was searched in the second part. In the last part, analyzes have been made on the effectiveness of SAMEK clothing branch courses.

The hypothesis that “*The scale of effectiveness shown difference according to marital status*” is supported.

The hypothesis that “*The scale of effectiveness shown difference according to education status*” is supported.

The hypothesis that “*The scale of effectiveness shown difference according to ages groups*” is rejected. The scale of effectiveness hasn't shown a statistically significant difference according to ages.

The hypothesis that “*The scale of effectiveness shown difference according to marital status*” is supported.

The hypothesis that “*Lesson assessment mean shown difference according to branches*” is supported.

The hypothesis that “*Lesson assessment mean shown difference according to SAMEK centers*” is supported.

When result of the study was assessed as a whole, it was determined that the clothing course given at SAMEK provided the expected effectiveness from course.

Key words: Informal Education, Adult Education, Training Services, Vocational Training Courses, SAMEK

GİRİŞ

Araştırmanın Problemi

Türkiye’de son 20 yıldır artan bir seyir izleyen yerel yönetim hizmetleri içerisinde özellikle hayat boyu öğrenme bağlamında meslek edindirme kurslarına yönelik eğitim hizmetlerinde de bir artış meydana gelmiştir. Hayat boyu öğrenme kapsamında halk eğitim merkezleri, belediyelerin eğitim hizmetleri ve İş-Kur’un eğitimleri gün geçtikçe artmaktadır.

Gelir dağılımında adaletin sağlanmasında eğitimde fırsat eşitliği önemlidir. Bu bağlamda eğitime yönelik yapılan harcamalar, ekonomik büyüme ve kalkınmada önemli bir fonksiyon üstlenmektedir ve yerel yönetimlerin sunmuş olduğu eğitim hizmetlerinin de buna katkısı yadsınamaz.

Günümüzde belediyeler yerel yönetimin en iyi örgütlenmiş yönetim birimi olarak eğitim hizmetleri konusunda birçok faaliyette bulunmaktadır. Belediyelerin hizmet sunarken, halkın bu hizmetlerden memnuniyet derecesini ölçmesi ve düzenleyici önlemler alarak yapmış olduğu hizmetleri dinamik tutabilmesi, devamlı olarak bu hizmetlerin kalitesini artırmaya yönelik tedbirler alması gerekmektedir. Kıt kaynakların etkin kullanılması için belediyelerin sunmuş oldukları hizmetlerin etkinliğini bilmeleri önemlilik arz eder.

Araştırmanın Amacı

Yaygın eğitimin amacı temelde, bireylerin gelişimine ve değişimine yardımcı olarak sürekli bir şekilde değişen topluma adapte olmalarını sağlamaktır. Bu şekilde gelişmiş bir toplum olabilmek için toplumun ihtiyacı olan bilgi, beceri, teknolojik araç ve gereçleri kullanacak yeterlilik seviyesine sahip yetişkinler oluşturulur. Öğrenmenin süreklilik ifade eden bir kavram olduğu bilinci ile kendini yenileyen, geliştiren bireylerden aktif ve katılımcı vatandaşlar yaratılmış olur.

Eğitimin hedeflerine ulaşabilmesi için eğitim araç gereçlerinden, eğitim için oluşturulan fiziki ortamlara, kursiyerlerin katılım amaçlarından elde ettikleri faydalara, ayrılan ders saatlerinden eğitime kadar tüm unsurlarda belirli bir standardı yakalamış olması ve bu unsurların hedeflere yönelik etkin bir şekilde kullanılması gerekmektedir. Bu

araştırmanın amacı Sakarya Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı eğitim hizmet birimi olan Sakarya Meslek Edindirme Kurslarının (SAMEK) etkinliğinin ölçülmesidir.

Araştırmanın Önemi

Belediyelerin hayat boyu öğrenme anlamında meslek edindirme kurslarına ayırdığı kaynak miktarı her geçen gün artmaktadır. Türkiye'de belediyelere ait yaygın eğitim kapsamında faaliyet gösteren kursların sayısının, branş sayılarının ve kurslara olan taleplerinin artmasına paralel olarak bu alanda yapılan çalışmalar da artmaktadır. Kaynak kullanımında etkinliğin sağlanması açısından bu kursların daha etkin sunulması önemlidir. Bu açıdan bu çalışmanın SAMEK kurslarının etkinliğine katkı yapacak olması açısından önemli olduğu belirtilebilir.

Bunun yanı sıra ancak yapılan literatür taraması sonucunda SAMEK kurslarının etkinliğini ölçmeye yönelik kapsamlı bir çalışma yapılmadığı gözlemlenmiştir. Bu yüzden bu alandaki literatüre katkı yapması bakımından da çalışma önemlilik arz eder.

Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmada SAMEK kurslarının etkinliği literatürde sıklıkla anket yöntemi kullanılarak tespit edilmeye çalışılmıştır. Tesadüfi örneklem modeli kullanılarak hazırlanan ankette yer alan sorular, hipotezleri test edebilecek şekilde literatürden yararlanılarak geliştirilmiştir. Araştırma toplam 46 sorudan oluşmaktadır. Birinci bölüm kursiyerlerin demografik değerlendirmeleri ve kursa katılım ile ilgili bilgileri içeren 13 sorudan oluşurken; ikinci bölüm kursun etkinlik düzeyini belirlemeye yönelik 33 sorudan oluşmaktadır. Anket sorularının geliştirilmesi ve değerlendirilmesinde, açık uçlu sorular, çok seçenekli ve likert türü sorulardan yararlanılmıştır.

Anket tesadüfi olarak seçilmiş giyim kurslarına katılan 302 kursiyer ile gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara anketin amacı hakkında ön bilgi verilmiş, araştırma hakkında gerekli açıklamalar yapılmış ve daha sonra anket sorularının cevaplandırılması sağlanmıştır. Hazırlanan sorulara deneklerin her bir ifade için 1 ile 5 arasında kendilerine en uygun şıkka katılma derecelerini gösteren “tamamen katılıyorum”, “katılıyorum”, “fikrim yok”, “katılmıyorum” ve “tamamen katılmıyorum” seçeneklerinden kendilerine en uygun şikkı işaretlemeleri istenmiştir. Böylece

ifadelerden elde edilen puanlardan kursiyerlerin kurs hakkındaki değerlendirmelerine ulaşılmıştır.

Anketin cevaplarını değerlendirmede IBM SPSS Statistics 21 programı kullanılmıştır.

Araştırmanın Kapsamı ve Sınırlılıkları

SAMEK 2016-2017 eğitim-öğretim dönemi itibarıyla 19 merkez ve 80 branş ile toplamda 6500 kursiyer sayısı ile eğitim dönemine başlamıştır. Öncelikle tüm branşları ve merkezleri kapsayan genel bilgilere yer verilecektir. Sakarya Büyükşehir Belediyesine bağlı faaliyet gösteren SAMEK hakkında sayısal veriler kullanılarak tablolar oluşturulacak ve yorumlanacaktır. Ancak tüm branşları tek tek detaylı bir şekilde incelemek zaman kısıtı ve ekonomik kısıt sebebiyle yapılamayacak olup özellikle ev hanımlarının en çok rağbet ettiği branş olan “Giyim” üzerinden detaylı bir şekilde ekonometrik incelemeler yapılacaktır. “Giyim” branşı temel düzey (temel giyim) ve ileri düzey (giyim tekamül) olmak üzere 2 aşamalı eğitimden oluşmaktadır. Ancak branş olarak tek çatı altında toplandığı için ikisini de “Giyim” başığı altında ele alacağız. Bunun için 15 merkezde eğitim veren giyim kursunun 14 merkezinde kursiyerlere anket uygulaması yapılmıştır.

Bu 14 merkez şöyledir: Akyazı, Arifiye, Dilmen, Güneşler, Hızırtpe, Karaman, Kaynarca, Korucuk, Maltepe, Ozanlar, Sapanca, Serdivan, Tekeler ve 32Evler. Geyve merkezine ise yol muhalefeti ve uzaklığı sebebiyle gidilememiştir.

Araştırmanın Sorusu

Muhtemel hataları düzeltebilme ve anketten beklenen amacın gerçekleştirilmesi amacıyla pilot bir uygulama yapılmıştır. Eksiklikler giderilmiş, anlaşılmayan sorular iptal edilmiştir. Bu sayede soru ve ifadelerin anlaşılabilirliği test edilerek yanlış anlamaları ortadan kaldırmaya yönelik gerekli değişiklikler ve eksiklikler giderilmiş ve anlatım geçerliliği sağlanmışır. Daha sonra anket SAMEK giyim bölümü kursiyerlerine yüz yüze olarak uygulanmıştır.

“SAMEK giyim kursu etkin midir?” sorusu bu çalışmanın araştırma sorusudur.

Araştırmanın İçeriği

3 bölümden oluşan çalışmanın giriş kısmında araştırmanın problemi, amacı, önemi, yöntemi, kapsamı, sorusu, sınırlılıkları ve içeriğinden bahsedilmektedir.

Birinci bölümde yetişkin eğitimini daha iyi anlayabilmek için konuyla ilgili kavram ve tanımlara değinilerek kavramsal çerçeve çizilmeye çalışılmış, Türkiye'deki durum ayrıntılı olarak ortaya konulmuştur. Yaygın eğitimin kapsamı, amacı ve görevleri, ilkeleri ile yaygın eğitimi gerektiren sebeplerden bahsedilmiş daha sonra Türkiye'de belediyelerin tarihsel gelişimine ve yaygın eğitim faaliyetlerine ilişkin çalışmalarına yer verilmiştir.

İkinci bölümde detaylı bir şekilde araştırmanın amacına, sınırlılıklarına, veri toplama yöntemlerine, hipotezlerine değinilmiş, alan araştırmasına konu olan SAMEK hakkında genel bilgilere yer verilmiş ve son olarak araştırma literatür taramasıyla zenginleştirilmiştir.

Üçüncü bölümde SAMEK kurslarının etkinliği üzerine Sakarya özelinde yapılmış saha araştırması sonuçları değerlendirilmiştir. Bu kapsamda çalışma:

- Kursiyerlerin demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorular,
- Kursiyerlerin kursa katılma nedenlerini belirlemeye yönelik sorular,
- Kursiyerlerin kurstan nasıl haberdar olduklarını belirlemeye yönelik sorular,
- Kursiyerlerin ders etkinliğini değerlendirdikleri sorular,
- Kursiyerlerin kursun işlevselliğini değerlendirdikleri sorular,
- Kursiyerlerin kursa katılımını değerlendirdikleri sorular,
- Kursiyerlerin eğitmen etkinliğini değerlendirdikleri sorular,
- Kursiyerlerin kursun sağladığı kişisel faydayı değerlendirdikleri sorular ve
- Kursiyerlerin kursun topluma yönelik sağladığı faydayı değerlendirdikleri sorulardan oluşmaktadır.

Etkinlik değerlendirmesi ile birlikte derinlemesine bir analiz sunmak için veriler SPSS testleri yardımıyla değerlendirilmiştir. Kullanılan bu testler ise aşağıda belirtildiği gibidir.

- Mann Whitney U Testi,
- Kruskal Wallis Testi

- Çapraz Tablo Analizleri (Chi Square testi ile)
- Korelasyon Testleri

Mann Whitney U ve Kruskal Wallis testeri ile hipotezler kurulmuş ve değerlendirmeler yapılmıştır. Çapraz tablolar yardımıyla kategoriler arasında ilişki olup olmadığı değerlendirilmiştir. Korelasyon testleri yardımıyla kursiyerlerin sorulara verdikleri yanıtlar arasındaki ilişkiler incelenmiştir.

Elde edilen bulgular %95 güven aralığında %5 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

Sonuç kısmında ise elde edilen bulgular değerlendirilerek gelecek çalışmalara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

BÖLÜM 1: KAVRAMAL ÇERÇEVE

1.1. Yaygın Eğitim

1.1.1. Tanımı ve Kapsamı

Milli Eğitim Bakanlığının 2010 yılında yayınladığı 27587 sayılı “Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği”ne göre yaygın eğitim; örgün eğitim sistemine hiç girmemiş ya da örgün eğitim sisteminin herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademedен ayrılmış ya da bitirmiş bireylere; ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmelerini sağlayıcı nitelikte çeşitli süre ve düzeylerde hayat boyu yapılan eğitim, öğretim, üretim, rehberlik ve uygulama etkinliklerinin tümüdür.

(MEB Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği [YEKY], 2010)

Bir diğer tanımı ise yaygın eğitim; örgün eğitim olanaklarından hiç yararlanmamış durumda olanlara, gittikleri okullardan erken ayrılanlara veya örgün eğitim kurumlarında okuyup mesleki alanda daha yeterli duruma gelmek isteyenlere uygulanan eğitimidir. (Yapıcı, 2003: 6)

Yaygın eğitim programları ile ekonomimizin gelişmesi doğrultusunda ve istihdam politikasına uygun meslekleri edinmeleri için yaş, eğitim seviyesi ve cinsiyet farkı gözetmeksizin bireyleri, meslek sahibi, ortak kültürün gönüllü temsilcisi, katılımcı, paylaşımcı ve üretken vatandaş olarak yetiştirmek amacıyla yer ve zamana bağlı olmaksızın genel, mesleki ve teknik eğitim kursları düzenlenir. (Murat, 2009: 229)

Yaygın eğitim kavramı; yetişkin eğitimi, sürekli eğitim (continuing education- 12 permanent education, adult education), yaşam boyu eğitim (lifelong education), yaşam boyu öğrenme (lifelong learning), dönüşlü eğitim (recurrent education) ve halk eğitimi gibi terimlerle karşılanmakta ve çoğu zaman bu terimler birbiriyle eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Ancak kimi terimler anlam bakımından birbirine yakın olmakla birlikte içerikte bazı farklılıkları bulunmaktadır. (Güler, 2004: 11)

Güler yetişkin eğitimi herhangi bir nedenle eğitimi yarıda bırakmış ya da hiç devam edememiş yetişkin olarak kabul edilen bireylere, iş yaşamlarındaki verimliliği artırmak, yaşam düzeylerini yükseltmek, yeni bilgiler kazandırmak ve kişisel yeteneklerini

geliştirmek amacıyla okul dışında verilen düzenli ve planlı etkinlikler olarak tanımlamıştır. (Güler, 2004; 19)

Biz genel olarak yaygın eğitim terimi üzerinden konumuzu işleyeceğiz. Bu kapsamda kurslar; genel, mesleki ve teknik olmak üzere iki bölümden meydana gelir. Bu bölümler birbirini destekleyici biçimde hazırlanır. Meslek kurs programları belgeye götürecek şekilde, ulusal ve uluslararası meslek ve eğitim standartlarına uygun olarak yapılandırılır. Örgün eğitimin sosyo-ekonomik, teknolojik yapı ve yerel düzeydeki gelişmeleri yakinen takip edememesi ve bu gelişmelere uyum sağlayamaması sonucunda yaygın eğitimin önemi ve bu alandaki rolleri de artmaktadır. Yaygın eğitimin gerek bireysel ve gerekse sosyal alanda önemli işlevler ortaya koyması, merkezi hükümetlerin, özel sektörün ve yerel yönetimlerin dikkatlerini bu alana çevirmelerine neden olmuştur. (Murat, 2009: 330-331)

Gelecekte yaygın eğitim programları, teknoloji ile bütünleşen düşünce sistemine uygun birey gereksinimlerine yanıt vermek zorundadır. Bu nedenle, değişen eğitim modelleri ile yaygın eğitim programlarının da gözden geçirilmesi, yeni hedef ve içerikle tasarlanması bir zorunluluk gibi görünmektedir. (Yapıcı,2003:6)

1.1.2. Amaç ve Görevleri

Bu eğitimin amaç ve görevleri; 27587 sayılı MEB Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği'nin ikinci bölümünde ele alınmıştır. Yönetmelikte şu şekilde yer almaktadır: (MEB/YEKY, 2010: Madde 4). Yaygın eğitim faaliyetleri, Anayasa, Türk millî eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri ile Atatürk ilke ve inkılâpları doğrultusunda evrensel hukuka, demokrasi ve insan haklarına uygun ve bir bütünlük içinde yerine getirilmesi için planlı kalkınma hedefleri kapsamında toplumun özellikleri ve ihtiyaçlarına göre;

➤ Yöresel özellik ve ihtiyaçlara göre eğitim, öğretim, üretim, istihdam ve pazarlamaya yönelik çalışmalar ile nitelikli iş gücünün yetiştirilmesinde meslekî ve teknik içerikli eğitim çalışmaları yaptırmak,

- Bireylerin millî bütünleşme ve bireysel gelişimini güçlendirici, yurttaşlık hak ve ödevlerini bilinçli olarak yapmalarını sağlayıcı, demokrasi kültürünü, düşünce, kişilik ve yeteneklerini geliştirici biçimde eğitim çalışmaları yapmak,
- Hayat boyu öğrenme anlayışıyla bireylerin; bilimsel, girişimci, teknolojik, iktisadi, sosyal, kültürel gelişmelerini ve serbest zamanlarını en iyi şekilde değerlendirme ve kullanma alışkanlıkları kazandırmak, yeteneklerini geliştirme imkânını sağlamak,
- Özel eğitim gerektiren bireylere, gelişim özelliklerine göre, bireysel yeterlilikleri doğrultusunda okuma-yazma öğretmek, bilgi ve beceri kazanmalarını sağlamak,
- Toplumda sevgi, hoşgörü, diyalog, iş birliği, farklılıklara saygı, yardımlaşma ve birikimleri paylaşma kültürünün gelişmesini sağlamak,
- Yaşlı bireylerin sosyal ve ekonomik hayata etkin olarak katılımları için eğitim çalışmaları yapmak gibi amaçlarla düzenlenir.

Yaygın eğitim programlarının amaçları yönetmeliğin 46. maddesinde aşağıdaki gibi sıralanmıştır. (MEB/YEKY, 2010: Madde 46).

- Hayat boyu öğrenme uygulamaları doğrultusunda kişisel gelişim taleplerinin karşılanmasının yanı sıra değişen ve gelişen ekonomiye iş gücü duyarlılığının artırılması için kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları ile iş birliği içerisinde kursiyerleri, ilgi, istek ve yeteneklerine uygun olarak üretken, bilinçli, yenilikleri ve gelişmeleri izleyen ve kendini buna göre sürekli geliştiren, iyi insan, iyi vatandaş olarak yetiştirmek, istihdam için gerekli ve ihtiyaç duydukları yeterlikleri kazanmalarına uygun eğitimleri sağlamak; araştıran, geliştiren, değerlendiren, tasarlayan, girişimci bireyler olarak yetiştirmek,
- Bir meslek sahibi olup mesleğinde ilerlemek isteyenler ile meslek değiştirmek isteyenlere ilgi, istek ve yeteneklerine uygun meslek edindirmek amaçlarını taşır.

1.1.3. Yaygın Eğitim İlkeleri

MEB tarafından Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği yardımıyla belirlenen ilkeler aşağıdaki gibi sıralanmıştır. (MEB/YEKY, 2010: Madde 5).

- Herkese açıklık

- İhtiyaca uygunluk
- Süreklilik
- Geçerlilik
- Planlılık
- Yenilik ve gelişmeye açıklık
- Gönüllülük
- Her yerde eğitim
- Hayat boyu öğrenme
- Bilimsellik ve bütünlük
- İş birliği ve eş güdüm

1.1.4. Yaygın Eğitimi Gerektiren Nedenler

Nedenleri saymadan önce kendimizi ele alalım. Yaşımız ne olursa olsun sürekli bir şeyler öğrenme eğilimindeyiz. Günümüzdeki teknolojik ilerlemeler ise bunu devamlı olarak gerekli hale getirmektedir. Özellikle daha iyi koşullarda çalışmak, rakiplerin önüne geçmek, boş zamanları daha avantajlı hale getirmek gibi pek çok sebepten ötürü bu tarz eğitimlere katılım gösterilmektedir.

1.1.4.1. Örgün Eğitim İle İlgili Sebepler

Örgün eğitimde çocuğa 10-15 yıl sonra işine yarayacağı düşünülen bilgiler verilmektedir. Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerin yeni iş gücüne ve nitelikli elemanlara sürekli ihtiyaçları vardır ve aranan nitelikler hızla değişmektedir. Ancak örgün eğitim ile birey 10-15 yıl sonrasının insan gücünü hazırlama konusundaki değişime aynı hızla ayak uyduramamaktadır. (Okçabol, 1996: 17)

Her insan diğerinden farklıdır ve yaşama farklı bakabilir. Ayrıca herkes için gerçeğe ulaşmada, bilgi edinmede genel geçer bir yol, yöntem ve teknik de yoktur. Her insan farklı yollar, yöntemler, stratejiler, teknikler ve taktikler kullanarak farklı bilgiler elde edilebilir. Bu, yaşam boyu sürer. O nedenle eğitim yaşam boyudur. Yalnız okullarda biten bir iş değildir. (Karataş, 2013: 8)

1.1.4.2. Ekonomik ve Teknolojik Sebepler

Toplumdaki ekonomik ve teknolojik yenilikler yetişkin ihtiyacını artırırken aynı zamanda çeşitlendirmektedir. Kimilerinin işlerini koruyabilmeleri veya terfi alabilmeleri için bu değişikliklere uyum göstermesi gerekmektedir. Özellikle bu noktada yaygın eğitim ile ilgili kişiye bilgi aktarmaktan ziyade davranış değişikliği kazandırmaktır.

Geray ekonomik nedenleri aşağıdaki gibi sıralamıştır: (Geray, 2002'den aktaran: Türkoğlu ve Uça, 2011: 52-53).

- Doğal kaynaklardan daha iyi yararlanabilmek, denetim altına alabilmek için insanın gereksinme duyduğu bilgileri bireye vermek,
- Bireylerin sermaye kazanmaları için, bireyde tutumluluğu geliştirmek, bireyleri gösterişçi tüketimden korumak,
- Ekonomik kalkınmaya yönelik bireylerin duyduğu teknoloji ve teknik araçları yurttaşlara tanıtmak ve benimsetmek,
- Eğitimin ekonomik alamdaki en önemli etkisi, kalkınmanın gerektirdiği nitelikli insan gücünü yetiştirmektir.

Bilimsel ve teknolojik gelişmeler, ekonomik ve toplumsal gelişmenin getirdiği zorluklar, insanın ortalama ömrünün uzaması, çalışma sürelerinin kısalması, bilgi birikimindeki ve teknolojiadaki baş döndürücü gelişmeler ve bunun için yeni bilgi ve becerilerin sürekli olarak kazanılması gereği, mesleksel hareketlilik, iletişim ve kitle iletişim araçlarının etkilerinin ve uluslararası ilişkilerde uyumluluk isteminin artması olarak belirtilebilir (Duman, 2000:38).

1.1.4.3. Toplumsal Nedenler

Bir yetişkinin sosyal-ekonomik ve eğitim düzeyi yükseldikçe, yetişkin eğitime katılma olasılığı yükselir. Bu olasılık yaş ilerledikçe düşmektedir. Eğitim düzeyi düşük bir yetişkinin eğitim istemi ve eğitime katılımı düşmektedir. Ne kadar fazla eğitim görmüşse, eğitime olan isteği de o oranda artmaktadır. Bu nedenle, yetişkinin eğitime katılımı, eğitim gereksinimi ile ters orantılıdır. Eğitim düzeyi yüksek olan bir bireyin, eğitim gereksinimi az, fakat eğitim isteği fazla olur. Çünkü bilgi ve becerideki artış, bireyi yeni öğrenmelere sevk eder (Celep, 2003: 54-55).

Gelişmekte olan ülkeler, gelişmiş ülkelere yetişebilmek için özellikle barınma, sağlık, beslenme, doğum kontrolü, giyim, sosyal güvence, eğitim, iş yaratma ve bireysel özgürlükler sağlama amacını gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Bu noktada yaygın eğitim halkın kentleşme, sosyal hareketlilik, istihdam piyasasında dalgalanmalar, kuşaklar arası çatışmalar ile içinde yaşadıkları toplumun etkisinin değerlendirmesinde yardımcı olmak. Halkın sosyal refah ve kişisel sorunlarının çözümüne doğrudan ne gibi olumlu katkılarda bulunabileceklerini saptamaya çalışır (Okçabol, 1996;24).

1.1.4.4. Bireysel Sebepler

Pek çok bireysel sebeplerden bahsedebilir. Örnek verilmesi gerekirse bunlar: Öğrenme ve gelişme ihtiyacı, olgunlaşma isteği, güven ihtiyacı, iş ve etin rol isteği, statü ve saygı isteği, boş zamanı değerlendirme ve dinlenme isteği, yeni ilgiler kazanma, hayata yenilik katma, hızlı değişme ve gelişmelere uyum sağlama gibi nedenler bunların arasında sayılabilir.

1.1.4.4.1. Öğrenme ve Gelişme İhtiyacı

Bireyden bireye değişiklik gösterebileceği gibi bireysel ve ruhsal ihtiyaçlar zaman içerisinde değişiklik göstermektedir. Bireylerin ilgi ve gereksinimleri yaş, cinsiyet, ekonomik durum, evli olup olmama, eğitim düzeyi ve iş türü gibi pek çok değişkene bağlıdır. (Ayçiçek, 2012: 35)

1.1.4.4.2. Olgunlaşma İsteği ve Güven İhtiyacı

Bireyin empati yeteneğinin gelişmesi, içinde yaşadığı toplumda farklı düşünce ve değişimleri anlayışla karşılama ve yorumlama yeteneğinin gelişmesi, mesleki ve bireysel anlamda gelişme ihtiyacıdır. Öz güven ve bireysel gelişim yakalama fırsatına erişebilirler. (Ayçiçek, 2012: 36)

1.1.4.4.3. İş ve Etkin Rol İsteği

Bireyler, devamlı iş yapmak ve toplumda etkin bir rol oynama ihtiyacı duyarlar. Toplumdaki sürekli gelişme her alanda olduğu gibi çalışma hayatında da sürekli bir değişimi zorunlu kılmaktadır. Yetişkin bireylerin yeni mesleki beceriler elde etmesi veya mevcut becerilerini geliştirebilmesi ancak sürekli yaygın eğitim ile sağlanabilir. (Tepe, 2007: 40)

1.1.4.4. Diğer Sebepler

Değişiklik ve üreticilik isteği, statü ve saygı isteği, boş zamanı değerlendirme ve dinlenme isteği, yeni ilgiler kazanma, hayata yenilik katma, hızlı değişme ve gelişmelere uyum sağlama gibi nedenler bunların arasında sayılabilir. (Kurt, 2000: 22-23)

1.1.5. Küreselleşme Sürecinde Yaygın Eğitimin Artan Önemi

Bilgi toplumunun temel üretim faktörünü bilgi oluşturmaktadır. Toprak, emek, doğal kaynaklar ve hatta sermaye dahi sonlu kaynaklarken, bilgi, hangi bağlamda olursa olsun tükenmez bir kaynaktır. Bilgi çağında, imalat sektöründen hizmetler sektörüne doğru bir kayış yaşanmaktadır. 25 yıl önce dünyada 14.000 meslek varken bugün her biri çok daha fazla nitelik isteyen 36.000 farklı meslekten bahsedilmektedir. Teknoloji, ticaret ve örgütsel değişmelerin etkisiyle hem yeni işler ortaya çıkarılmakta hem de var olan işler ortadan kalkmaktadır. Fakat işten çıkarılan sanayi işçileri kolaylıkla bilgi teknolojilerinin kullanıldığı bir işe geçememektedirler. İşgücü piyasalarında yapısal işsizliğin yanında, bu dönüşümden kaynaklanan bir işsizlik de söz konusu olmaktadır. Teknolojik yenilikler ve yüksek vasıf isteyen yeni işler, özellikle eğitim ve vasıf seviyesi düşük çalışanlar açısından oldukça ciddi riskleri beraberinde getirmektedir. Bir başka deyişle, yeni teknolojiler ve oluşumlar, avantaj ve dezavantajları ile birlikte gelmektedirler. Günümüzde, çalışanlar yaşamları boyunca yeni işlere uygun hüneler kazanma ihtiyacı duymaktadırlar. Nitekim ABD eski başkanlarından Clinton, ortalama bir Amerikalının yaşamı boyunca yedi defa eğitilmek zorunda olduğunu ifade etmiştir (Tepe, 2007: 22-24)

R.Cengiz Akçay, küreselleşmenin eğitimsel yoksunluk ve özellikle yetişkin eğitimle ilişkileri incelemiştir ve bu çalışmanın sonuçlarını ve bu sonuçlar paralelinde oluşturulan önerilerini sıralamıştır. Konumuz kapsamında bu önerilerin 5 tanesi Akçay tarafından şu şekilde sıralanmıştır. (Akçay, 2003)

1. Küreselleşme, bağımsız, güçlü, sorun çözen, girişimci, risk alabilen bireyler gerektirmektedir. Bu insanı yetiştirecek olan da eğitim sistemleridir. Eğitim sistemleri, böyle niteliklere sahip insanları yetiştirebilecek şekilde yapılanmalıdır. Bu yapılanma

içinde öğrenmeyi öğrenme, takımla ve işbirliği içinde öğrenme gibi yöntemlerin özel bir önemi ve yeri vardır.

2. Küreselleşmenin gerektirdiği insan tipini yetiştirecek okulda öğretmenlerde de böyle insanları yetiştirme yeterliğine sahip öğretmenlere gereksinme vardır.

3. Küreselleşme, eğitimin özellikle ülkemizde giderek ilköğretimden ortaöğretim düzeyinde yaygınlaşmasına, öğretim süresinin uzamasına, yükseköğretimin önem kazanmasına yol açmaktadır. Bu öğretim basamaklarının işlevsizleşme sorunları çözülmeli, bu kurumların işlevlerini arttırmaları için gerekli -esnek yapı başta olmak üzere- yapılanmalara girişilmelidir.

4. Eğitim kurumları, bir taraftan bireylerin gereksinmelerini karşılamaya, diğer taraftan kitlesel eğitim yoksunluklarını azaltmaya yönelik eğitim uygulamalarını acilen yoğunlaştırmalıdır. Öğrenmenin küreselleşmesi, bilginin daha kolay kullanımı ve dağılımını sağlar, mesajların bireyselleşmesine neden olur. Küresel dünyada ve okulda bireyler için bireysel öğrenme hızlarına önem kazanır.

5. Küreselleşme beraberinde yetişkin eğitime kalkınmayı sağlama gibi önemli bir görev getirmektedir. Çünkü yetişkin eğitimi, kalkınmayı gerçekleştirip zenginleşmeyi sağlamada ayrıca bir işleve sahiptir. Gelişmekte olan ülkelerin yetişkin eğitimi sistemleri felsefelerini kalkınmayı gerçekleştirmek ve gelişmiş ülkelerin zenginlik düzeyine ulaşmak üzerine kurmalıdır. Bu felsefe gelişmiş ülkelerde bireysel gelişmeyi sağlamak gibi daha bireysel hedeflerle ilgili iken gelişmekte olan ülkelere daha kitlesel niteliktedir.

Sonuç olarak okulların ve yetişkin eğitim sistemlerinin küreselleşmesi bireysel öğrenme hızlarına önem veren her yaşta, her bireye özel olarak hitap eden okullar haline dönüşmesi ve bunun için özel projelerin hazırlanarak uygulamaya konması ile daha kolay olacaktır. Böylelikle kendilerine önem verildiğini gören eğitimsel eşitsizlikler içinde yaşayan bireylerin özgüven kazanmaları kolaylaşacaktır. (Akçay, 2003)

Yetişkin eğitimi sisteminin yeterli ve nitelikli; bilgi üretebilmenin, yeni bilimsel buluşlardan ve bunların sonucu olan yeniliklerden yararlanıp yararlanamamanın ve dolayısıyla her dem "çağdaş" kalabilmenin anahtar etmeni durumundadır. Giderek

yaşamsal olmaya başlayan yetişkin eğitimi hizmetinin 'küresel' dünyada etkin ve verimli olarak saklanabilmesi, küreselleşmenin yetişkin eğitiminde ne tür zorunluluklara ve sakıncalara yol açtığını anlamakla olanaklıdır. Zorunlulukları yerine getirmeye, sakıncaları gidermeye yönelik çözümler aramaya ancak böylece girişilebilir. (Mikser, 2002: 56)

Küreselleşen dünyanın bilgi ve teknolojisindeki gelişmeler, uygulandığı sosyal ve kültürel ortamı değiştirdiği kadar ondan etkilenmektedir de. Sosyal ve kültürel yenilemeyi ihmal ederek teknolojik yenilikleri uygulama çabası verimsiz olacaktır. Yani 'en son teknoloji ürünü taşıtları kullanma yeterliği kadar, kırmızı ışıktaki durma, hız sınırlamalarına uyma' yeterliği de gereklidir. Dolayısıyla yetişkin eğitiminin sosyal, siyasal, kültürel işlevleri ihmal edilmemelidir. İnsanlar, küreselleşmenin temellerinden olan bilişim ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelere 'uyarlanırken', enformasyonun iletilmesi ve doru ile yanlış enformasyon arasında ayırım yapma yeteneğinin de geliştirilmesi gerekli değil midir? Gelişen teknoloji insanlara egemen olmak için mi kullanılacaktır, yoksa teknolojinin sağladığı kolaylıklarla barışın, demokrasinin gelişmesine mi yöneltilecektir? (Mikser, 2002: 2-4)

Hızla çoğalan bilgi karşısında, her şeyi bilmek yerine, hangi bilgiyi nereden nasıl sağlayacağını bilen, öğrenmeyi öğrenen insana gereksinim duyulacaktır. İletişim ve ulaşım olanaklarının artması, uluslararası ticaret, bilgi birikimi, teknoloji, beceri, beyin gücü gibi dinamikler 21. yüzyılın kentlerini önemli kılmakta ülkemizde artan nüfus nedeniyle eğitim gereksinimi de hızla artmaktadır. (Güney, 2010: 2)

Küreselleşmenin olumlu ve olumsuz birçok etkiyi bir arada tuttuğunu söylemek yerinde olacaktır. İnsanlar ve toplumlar, bir yandan bu sürecin olumlu yönlerini pekiştirip yaygın hale getirirken, diğer yandan olumsuz etkilerini en aza indirerek en yüksek faydayı sağlamaya çalışmalıdır. Burada düzenleyici bir kurum olan eğitime çok iş düşmektedir. Eğitim, halen devam etmekte olan bu sürece, insanları yeniden eğiterek, birey ve toplumları yeni koşullara uyumlu hale getirerek önemli katkılar sağlayabilir. (Balay, 2004: 66)

1.1.6. Yetişkin Eğitimi ve Mesleki Beceri Kazandırma

Amaçlarına göre yetişkin eğitimini beş ana grupta toplamak mümkündür. Bunları Özer şu şekilde sıralamıştır. (Özer, 2010: 29)

- Tamamlama Eğitimi,
- Mesleki-Teknik Eğitim,
- Kişisel Gelişim Eğitimi,
- Vatandaşlık Eğitimi,
- Sağlık-Aile Yaşamı Eğitimleri'dir.

Bunlardan mesleki ve teknik eğitim, gençleri meslek sahibi yaparak işgücüne katma, halen çalışanlara mesleklerinde yükselme imkanı sağlama ya da yenilikleri yakalama fırsatı sunma, mesleği geçersiz hale gelenlere yeni mesleki beceriler kazandırma ve böylece gelirlerini artırma gibi amaçlara yönelik iş piyasasının da ihtiyaç duyduğu iş gücünün yetiştirilmesine yönelik çeşitli programları ifade etmektedir. Böylece bireylerin topluma ve emek piyasalarına yeniden entegrasyonu sağlanmış olmaktadır (Özer, 2010: 30)

Yaygın mesleki eğitim, bireyin işi kavrama gücünü, performansını geliştirmekte, hatalı davranışları ve zararları azaltmaktadır. Bireye kendini sürekli olarak yenileme, planlı ve programlı çalışma alışkanlığı ve zamanı daha iyi değerlendirme olanağı sağlamaktadır. Bireyin bir yandan kendine olan güvenini, yükselme fırsatını artırırken diğer yandan bireye verimlilik kültürünü benimsetmektedir. Bütün bunların olumlu sonucunda ise verimliliğin artışı sağlanmaktadır. Yirmi birinci yüzyılda yetişkin insan kaynağı en büyük rekabet unsuru olarak görülmektedir. (Doğan, 1998: 233)

Yetişkin eğitiminin sadece istihdam merkezi olarak algılanması ve bu doğrultuda eğitim programlarının saptanması yetişkin eğitiminin çok geniş faydalarının ve kapsamının daraltılması anlamına gelebilir.

1.1.7. Belediyeler Düzeyinde Yetişkin Eğitimi

Bugün ülkemizde yetişkin eğitimini uygulayan kurumları genel olarak devlet, özel kesim, yerel yönetimler, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları olarak ele alınabilir.

Ülkemizde yetişkin eğitimi veren tüm kurumlar devletin izniyle belirli kurallara uygun olarak çalışmalarını sürdürebilirler.

Ülkemizde büyükşehir belediyelerinin sanat ve meslek edindirme kurslarını kurmalarını gerektiren koşullar; başta göç ve kentleşme olmak üzere örgün eğitim sisteminin yetersizliği, kente uyum ve entegrasyon ile kentlilik bilincinin oluşturulması olmak üzere farklı motivasyonlar içermektedir. Açılan bu kurslar, insanların bir sanat ya da meslek edindiği yerler olmasının yanı sıra toplumsal birlikteliğin sağlandığı, sosyalleşme imkanı bulmamış bireylerin yeni bir çevre edindiği, ruhsal problemlerin çözüme kavuştuğu rehabilite amaçlı merkezler olarak da görülmektedir. (Özer, 2010:51)

Belediyeler, beldenin ve belediye idaresinin ihtiyacı olan belediye memuru, belediye fen memuru, yapı kalfası, yapıcı ve çeşitli meslek ustalarını yetiştirmek üzere; kurslar ve dershaneler, ikmal ve çırak okulları ve ev kadını okulları açmalı ve yönetmelidir (Ersöz, 2011: 155)

Yetişkin eğitiminde belediyelerin dışında il özel idareleri, köyler ve merkezi idare birimleri de görev yapmaktadır. Ancak bu faaliyetlerin dağınık ve yetersiz olduğu ve kurumlar arası koordinasyonun bulunmadığı görülmektedir. (Özer, 2010: 55)

Ülkemizdeki yerel yönetimlerin eğitim alanındaki fonksiyonları değerlendirildiğinde, örgün eğitim sisteminin bütünüyle merkezi idarenin kontrolündedir ve merkezi yönetimden yerel yönetime yetki devri söz konusu değildir. Yaygın eğitim/yetişkin eğitim alanında ise yerel yönetimlerin yasal engelleri olmamakla birlikte, bu tür etkinlikleri yürüten belediyelerin sayısı oldukça azdır ve büyükşehir belediyeleri dışında yerel yönetimlerin çoğunun bu alanda önemli faaliyetleri bulunmamaktadır. Yaygın eğitim ve kültürel işlevler bakımından belediyelerin il özel idarelerine göre daha geniş yetki ve sorumluluklar üstelendiği ve daha aktif olduğu söylenebilir. (Ersöz, 2011: 156).

Yerel yönetimlerin yetişkin eğitimi alanındaki hizmetlerini Ersöz şu şekilde sıralamıştır. (Ersöz: 2011)

- Toplum ve Emek Piyasaları İle Entegrasyona İlişkin Eğitimler (işsizlikle ilgili eğitimler),
- Sosyal Bakım (özel gruplara yardım ve sosyalleşmesi amaçlı verilen eğitim programları),

- Kültürel Uyum (ev idaresi, çocuk büyüme, dil kursları gibi eğitimler),
- Yaşlı Eğitimi (yaşlılara hayatı kolaylaştıran eğitimler),
- Gönüllü Eğitimi (gönüllü grubun faaliyeti ile ilgili eğitimler),
- Sağlık Eğitimi (diyet, egzersiz, stres ile başa çıkma gibi konular üzerine eğitimler)
- Çevre Eğitimi ve Sürdürülebilirlik (çevre koruması kapsamındaki eğitimler)
- Sanat ve Kültür (müzik, tiyatro, resim, heykel gibi alanlardaki eğitimler)

Yukarıda sayılanlara bakılacak olursak Türkiye’de kentsel hizmetlerin sağlanmasının yanı sıra sosyal politikalardan sorumlu bir belediyecilik anlayışının yaygınlık kazanmaya başladığı da anlaşılmaktadır. Mahalli düzeydeki hizmetlerin sağlanmasında merkezi yönetimlere göre yerel yönetimlerin daha etkili olduğunu görmekte mümkün olmaktadır.

1.1.8. Yaygın Eğitimin Onuncu Kalkınma Planındaki Yeri

Eğitim başlığında 157. Maddede şu şekilde yer almaktadır: “Örgün ve yaygın eğitim kurumlarında bilgi ve iletişim teknolojisi altyapısı geliştirilecek, öğrenci ve öğretmenlerin bu teknolojileri kullanma yetkinlikleri artırılabilecektir. FATİH Projesi tamamlanacak ve teknolojinin eğitime entegrasyonu konusunda nitel ve nicel göstergeler geliştirilerek etki değerlendirmesi yapılacaktır.”

Aile ve Kadın başlığında 256. Madde “Kadına yönelik şiddetin ve ayrımcılığın ortadan kaldırılabilmesi amacıyla özellikle erken çocukluktan başlayarak örgün ve yaygın eğitim yoluyla toplumsal bilinç düzeyi yükseltilecektir.”

Girişimcilik ve KOBİ’ler başlığında 690. ve 691. Madde “Girişimcilik kültürü; eğitimin her kademesinde girişimciliğe yönelik örgün ve yaygın eğitim programları, girişimcilik eğitimlerinin niteliğinin artırılması, girişimci rol modellerinin tanıtılması ve ödüllendirilmesine yönelik uygulamalar yoluyla geliştirilecektir. Girişimcilik ekosisteminde hizmet ve destek sağlayan tüm kurum ve kuruluşların kurumsal kapasiteleri ve işbirliği düzeyleri artırılabilecektir. Kamu tüzel kişiliğine sahip meslek kuruluşları, ekonomiye katkılarını artırmak ve girişimciliği desteklemek üzere yeniden yapılandırılacaktır.”

Temel ve Mesleki Becerileri Geliştirme Programı kapsamında ise; “Ulusal Yeterlilik Çerçevesinin, yükseköğretim ve yaygın eğitim yeterliliklerini de kapsayacak şekilde genişletilmesi ve girişimcilik kültürünün mesleki yeterliliklerle desteklenmesi, bireylerin öğrenme fırsatları çeşitlendirilerek hayat boyu öğrenme faaliyetlerinin teşvik edilmesinin sağlanması ve Eğitim ve öğretim kurumlarının akreditasyonuna başlanması” şeklinde yer almıştır.

1.2. Belediyeler

1.2.1. Tanımı ve Kapsamı

Ülkemizde belediyeler ilk olarak 03.04.1930 tarih ve 1580 sayılı Belediye Kanunu ile yönetilmekte iken, 24.12.2004 tarihinde kabul edilen 5272 sayılı Belediye Kanunu ile bu kanun yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak 5272 sayılı Kanun şekil yönünden anayasaya aykırı bulunarak Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir. Bu gelişmeler üzerine 03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Belediye Kanunu çıkarılmıştır. Günümüzde belediyeler bu kanun hükümleri uyarınca faaliyet göstermektedir. (Gözübüyük, 2015: 125)

5393 sayılı Belediye Kanunun 3. maddesi uyarınca belediye, belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişisidir. Aynı kanunun 4. maddesinde ise belediyelerin kurulma şartlarına dair düzenleme yer almaktadır. Buna göre, nüfusu 5000 ve üzerinde olan yerleşim birimlerinde belediye kurulabilir. İl ve ilçe merkezlerinde belediye kurulması zorunludur. (Yılmaz, 2016: 36)

Belediye başlığı incelenirken özel bir yerel yönetim kuruluşu olan büyükşehir belediyelerine değinmek çalışmanın ilerleyen bölümleri açısından gereklidir.

1984 yılında 3030 sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun çıkarılmış, böylece büyükşehirlerde iki kademeli metropoliten yönetim modeli hukuken kurulmuştur. Bu düzenlemenin ardından uygulamada çıkan sorunları gidermek ve büyükşehir belediyelerinin etkin ve saydam bir yapıya kavuşturmak amacıyla 10.07.2004 tarih ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu çıkarılarak 3030 sayılı kanun yürürlükten

kaldırılmıştır. Bu kanun ile birlikte büyükşehir kurulabilmesine ilişkin şartlar yeniden düzenlenmiştir. (Yılmaz, 2016: 37)

Belediye sınırları içindeki ve bu sınırlara en fazla 10.000 metre uzaklıktaki yerleşim birimlerinin son nüfus sayımına göre toplam nüfusu 750.000'den fazla olan il belediyeleri, fizikî yerleşim durumları ve ekonomik gelişmişlik düzeyleri de dikkate alınarak, kanunla büyükşehir belediyesine dönüştürülebilir hükmü getirilmiştir. (Büyükşehir Belediyesi Kanunu [BBK], 2004: Madde 4)

Halihazırda 06.12.2012 tarihinde yürürlüğe giren 6360 sayılı kanun da göz önüne alındığında ülkemizde büyükşehir belediyesi kurulan il sayısı 30 olmuştur. Bu iller şöyledir.

Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, İçel, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kocaeli, Konya, Samsun, Sakarya, Şanlıurfa, Hatay, Manisa, Balıkesir, Kahramanmaraş, Van, Aydın, Denizli, Tekirdağ, Muğla, Mardin, Malatya, Trabzon, Ordu.

1.2.2. Türkiye’de Belediye Kuruluşlarının Tarihsel Gelişimi

Türkiye’de köylerin dışındaki yerel yönetim birimlerinin kökleri Batı örnek alınarak yapılan reformların başladığı Tanzimat dönemine kadar uzanır. Belediyeler ve İl Özel İdarelerinin kuruluşunda Batı’daki uygulamalar özellikle de Fransa örnek alınmıştır. Köy yönetimleri ise Osmanlı’dan günümüze eski bir geleneğin devamıdır. (Arslan, 2005: 192)

Batılılaşmanın bir gereği olarak Fransa’dan alınan yerel yönetimler, halkın temsil edildiği ve yönetime katıldığı birer yönetim birimi olarak düşünülmemiştir. Merkezi idareden halka doğru işleyen bir yönetim anlayışının birer halkası olarak ortaya çıkan yerel yönetimlerin oluşturulmasındaki amaç, vergilerin devamlı ve düzenli olarak toplanması, hizmetlerin daha iyi yürütülmesi ve asayişin sağlanmasıdır. (Işık ve diğerleri, 2005: 262)

Osmanlı yönetiminde, halkın ihtiyaçlarına cevap verecek bir yerel yönetim birimi yoktu ama yöre halkı ile merkezi yönetim arasında aracı rol üstlenen şehir kethüdalığı ve ayanlık kurumları ile yerel yönetimin temel taşını oluşturan meşveret geleneği bulunmaktaydı. (Eryılmaz, 2004: 31-33) Batı’da yerel yönetimlerce yerine getirilen

kimi şehir hizmetlerinin ilk zamanlarda esnaf örgütleri veya vakıflarca gerçekleştirildiği de bilinmekteydi. Devlette batılı anlamda belediyeler kurulana kadar bu idarelere ait işler vakıflarca yerine getiriliyordu.(Yılmaz, 2016: 27)

Yerel yönetim birimleri arasında halka en yakın olanı, yaptıklarıyla ve yapmadıklarıyla en çok gündemde olanı belediyelerdir. Çünkü yaptıkları hizmetler halkın günlük yaşantısını yakından ilgilendirmektedir. Belediye, belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mahalli özerkliğe sahip kamu tüzel kişisidir. (Varcan, 2013: 85)

Ülkemizde Batı tarzı kurulmuş en eski belediye örneğine rastlamamız için Tanzimat Dönemi'ne (1839-1876) uzanmamız gerekir. Bu dönemde girilen faaliyetler günümüze kadar uzanan belediyeciliğin ilk adımları olmuştur. Bugünkü şekliyle ilk belediye teşkilatı 1853 tarihinde İstanbul'da kurulmuştur. Kırım savaşı sonlarına rastlayan bu tarihe kadar Türkiye'de belediye teşkilatı yoktu. Bununla beraber şehir hizmetlerinin bir kısmı devlet teşkilatı, bir kısmı da vakıf müessesesi vasıtasıyla görülmüştür. (Bülbül, 2006: 154)

Kırım Savaşı ile İstanbul'a yabancıların gelmesiyle birlikte daha önce vakıf, lonca gibi kuruluşlar aracılığıyla ve Kadıların denetiminde yürütülmekte olan yerel hizmetler konusunda büyük aksamalar meydana gelmiş, yabancıların da bu yöndeki taleplerinin neticesi olarak genelde Batı ama özelde Fransa örneğine benzer bir belediye teşkilatı kurulması öngörülmüştür. 16 ağustos 1854 tarihli resmi tebliğ ile Fransızların komün idaresi model alınmak suretiyle, ilk belediye kuruluşu olan İstanbul Şehremaneti kurulmuştur. Bu yönetimin başında padişah tarafından atanan Şehremini adı verilen bir belediye başkanı bulunuyordu. Şehremini atama ile 12 kişilik üyeden oluşan Şehir Meclisi'ne başkanlık ediyordu. Başlıca görevleri aşağıdaki gibi sıralanmıştı. (Varcan, 2013: 86)

- Zorunlu ihtiyaç maddelerinin kolaylıkla bulunmasını sağlamak ve gözetmek,
- Narh tespiti ve denetimi,
- Yol, kaldırım yapım ve onarımı,
- Şehrin temizlik işlerinin yürütülmesi,
- Çarşı, pazar ve esnaf denetimi,

- Fiyat, kalite, ölçü ve tartı denetimi,
- Devlete ait vergi ve resimleri toplayıp Maliye'ye teslim etmek.

Ancak belediyecilik anlamında bilgi ve tecrübeye sahip olmayan üyeler belediye hizmetlerini sürdürülmesi konusunda yetersiz kalmışlardır. Daha sonra bir İntizam-ı Şehir Komisyonu kurulmuştur. Komisyon 1857 yılındaki dağılımına kadar önemli bazı çalışmalar gerçekleştirmiş, sokakların temizletilmesi, aydınlatılması, kanalizasyon ve su yollarının yapılması konularında çalışmalar yapmıştır. Bu gelişmeler sonucunda fiilen ilk belediye, Beyoğlu ve Galata semtlerinde kurulmuştur. Belediye teşkilatlandırmasının tüm İstanbul'a yayılmasını öngören 6 Ekim 1968 tarihli İstanbul Belediye İdaresi Nizamnamesi (Dersaadet İdare-i Belediye Nizamnamesi) çıkarılmış, bu Nizamname ile de İstanbul 14 bölgeye ayrılarak buralarda birer belediye kurulması ve bunların üzerinde de bir Şehremanetinin olması öngörülmüştür. Ancak bu Nizamnamenin de yeterince uygulandığı da söylenemez. İstanbul merkezinde belediyecilikle ilgili bu çalışmalar sürerken 1870 tarihinde İdare-i Umumiye-i Vilayet Nizamnamesi çıkarılarak İstanbul dışındaki vilayetlerde, sancak ve kazalarda da belediye örgütünün kurulması yasalaştırılmıştır. İstanbul için Dersaadet Belediye, taşra içinse Vilayet Belediye Kanunu yürürlüğe girmiştir. (Koçak, 2013: 179)

Cumhuriyet döneminde ilk yasal düzenleme, 1930 tarih ve 1580 sayılı Belediye Kanunu'dur. Buna ilaveten, 1593 sayılı Umumi Hafızısıhha, 2290 sayılı Belediyeler Yapı ve Yollar Kanunları, konuya ilişkin diğer yasal düzenlemeler arasında sayılabilir. 1580 sayılı Belediye Kanunu da 2004 tarihinde yürürlüğe giren 5272 sayılı Belediye Kanunu ile yürürlükten kaldırılmıştır. Daha sonra 13.07.2005 tarihinde 5393 sayılı yeni Belediye Kanunu yürürlüğe girmiştir. (Varcan, 2013: 87)

Belediyeler de kendilerine verilen yetkiler çerçevesinde özellikle son yıllarda olmak üzere yaygın eğitim alanında önemli faaliyetler yürütmektedirler. Türkiye'de 1984 yılında Büyükşehir belediyelerinin kurulmaya başlanması ve daha sonraki yıllarda bu belediyelerin sayısının on altıya ulaşmasıyla birlikte yerel yönetimler yaygın eğitim hizmetlerinin sunulmasında daha etkin bir rol oynamaya başlamışlardır. Büyükşehir belediyelerinin organizasyon yapısı içerisinde Eğitim ve Kültür Daire Başkanlıkları ve bunlara bağlı alt birimler oluşturulmaya başlanmıştır. Bazı Büyükşehir belediyeleri yaygın eğitim alanında kapsamlı ve sürekli organizasyonlar düzenleyerek, Türkiye'nin

her ilçesinde örgütlenmiş olan halk eğitim merkezlerinin yapamadıkları uygulamaları kısa zaman içerisinde gerçekleştirmişlerdir. Bu durum, eğitimin; özellikle de yaygın eğitimin başarısında yerleşmenin ne derece önemli olduğunu ortaya koymaktadır. (Duman, 2000: 35)

Türkiye’de aşağıdaki kurum ve kuruluşlarda kendileri ile ilgili alanlarda yaygın eğitim faaliyetlerinde bulunmaktadırlar. (Aile ve Sosyal Pol. Bakanlığı Yayını, 2013: 23)

- Adalet Bakanlığı,
- Kültür ve Turizm Bakanlığı,
- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı,
- İçişleri Bakanlığı,
- Milli Savunma Bakanlığı,
- Sağlık Bakanlığı,
- Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı,
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı,
- Türkiye Kalkınma Vakfı,
- Başbakanlık GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı,
- Yüksek Öğretim Kurumları,
- Diyanet İşleri Başkanlığı,
- Türkiye Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE),
- Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu (TRT),
- Türk Standartları Enstitüsü Kurumu (TSEK) ve
- Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü (TÜSSİDE)

1.2.3. Belediye Yönetiminde Stratejik Planlama ve Proje Yönetimi Dönemi

Özel sektörün rekabetçi yapısı ve dinamizmi zamanla kamu idarelerini de etkisi altına almıştır. İşlem yavaşlığından şikayetçi olduğumuz kamu bürokrasisi de değişen dünya ve ülke şartları sebebiyle kendisini değiştirme eğilimindedir.

Değişimin parlayan yönü, kent yönetiminde projeci bakış açısının 1990’larda başlayan ve halen devam eden belediyelerde “proje odaklı çalışma anlayışı” rüzgarıdır. Peki ülkemiz nüfusunun %75-80’lik bir kısmına hizmet götüren belediyeleri yeni dönemde projeci olmaya davet eden unsurlar neler? (Çarkçı, 2007: 165)

Kamu yönetimi anlayışı gereği kamu kurumları artık kaynak kullanımında etkinliği ve verimliliği yakalamak zorundadırlar. Zaman, finansman, yer ve insan kaynakları planlaması doğru yapılmış projeler kaynak kullanmada etkinliği sağlayabilir. Tabi bu biraz da proje yönetim sürecinin başarılı bir şekilde yürütülüp sonuçlandırılması ile alakalıdır. Öte yandan özellikle seçimle iş başına gelen kamu yöneticileri olan belediye başkanları projeleri ile gelir, projeleri ile uğurlanır, projeleri ile anılırlar. Seçildikten sonra da başkan ve yönetiminin uygulayacağı projeler halkın başkana olan bakışını belirleyecek, bir sonraki dönemin sigortası iyi neticeler veren projeler olacaktır. Belediyelerin faaliyet raporlarını, bülten ve dergilerini karıştırdığınızda, internet sayfalarını ziyaret ettiğinizde gerçekten ilginç projeler ile karşılaşabiliyorsunuz. Çok iyi hazırlanmış siteler olduğu gibi içerik açısından çok zayıf siteler de vardır. Bazı belediyeler önemli işler yapmalarına rağmen bunları web kanalı ile doğru bir şekilde duyuramamaktadırlar. Bazı belediyelerin web sayfasına bakıldığında da dokümantasyon açısından geniş ve detaylı bilgilere ulaşılabilir. (Çarkçı, 2007: 166-167)

Stratejik planlama, örgütler için tüm olasılıkları (fırsatları veya tehditleri) gözden geçirme imkanı sağlamaktadır. Böylece ortaya çıkabilecek olası alternatiflerin, örgüt lehine çevrilebilmesi için bir erken uyarı sistemi oluşturmayı sağlar. Bu imkanın doğuracağı faydaları, Büyük Hun İmparatoru Atilla'nın şu sözleri açıkça ortaya koymaktadır: “Savaş ya da anlaşmaya başlamadan önce, tüm olasılıkları göz önüne almak akıllılıktır. Bunları iyice düşünün. Hareketlerinizin doğuracağı sonuçları gözden geçirin. Böylece en kötü duruma hazırlıklı olursunuz”. (Erbaşı, 2010: 2)

Belediyelerin uyguladığı projeler kentlerin ekonomik ve sosyal hayatına katkıda bulunma potansiyeli taşımaktadır. Meseleye bu açıdan bakıldığında da belediye kanunun öngördüğü gibi artık belediyeler beldelerin ekonomik hayatının canlandırılmasından da sorumludur. Bu projelerin faydalarından birkaçı aşağıdaki gibi gösterilebilir. (Çarkçı, 2007: 169)

- İhale edilen projeler özel sektörün gelişmesine katkı sağlayacak, istihdama da olumlu yansımaları olacaktır.
- Gayr-i menkul piyasası canlanacaktır.
- Yatırım odaklı projelerde ihracatı geliştirici yönlendirme ve eğitim programları ile bölgenin ihracatında artışlar sağlanabilecektir.

- Sosyal projeler ile sosyal açıdan dezavantajlı gruplar desteklenerek ekonomik hayata entegre olmaları sağlanabilecektir.
- Meslek edindirme projeleri ile kişilerin istihdam piyasasına katılımı sağlanabilecektir.

Önemli olan her bölgenin kendine has koşulları göz önüne alınarak stratejiler oluşturulması ve belediyelerin hem sivil toplumla hem de yerel ekonomi ve kamu odakları ile ortak projeler hazırlayarak yörelerinin kalkınmalarına katkı sağlamalarıdır. (Çarkçı, 2007: 170)

Belediyeler tarafından hazırlanacak olan stratejik planlama sürecinin üç aşamadan oluştuğu söylenebilir. İlk aşama hazırlık aşamasıdır. İkincisi Hazırlama ve sonuncusu sunum aşamalarıdır. Hazırlık aşaması, iç genelgenin duyurulması, planlama ekibinin oluşturulması, ekibin eğitimi ve hazırlık programının yapılmasından oluşur. Hazırlık sürecini tamamlayan belediyeler, nerede olunduğunun belirlenmesi, nerede olmak istendiğinin belirlenmesi, olmak istenen yere nasıl ulaşılabilirliğinin tespiti ve başarının nasıl takip edilip değerlendirileceğinin belirlenmesinden oluşan hazırlama aşamasını gerçekleştirirler. Bu aşamadan sonra son aşama olan sunum aşamasına geçen belediyeler, belediye meclisince stratejik planın kabulünden sonra planın bir nüshasını İçişleri Bakanlığı'na ve DPT Müsteşarlığı'na gönderirken planın tamamını kuruma ait internet sitesinde yayınlamak durumundadırlar. Çalışmada tüm bu aşamalarda yapılması ve dikkate alınması gereken hususlar ortaya koyulmuştur. Belediyelerde bu sistematığe uygun olarak yapılacak stratejik planlama çalışmalarının, başarılı bir şekilde sonuçlanması beklenmektedir. (Erbaşı, 2010: 13)

Stratejik planlamanın kamu yönetimlerinde uygulanması Türkiye'de artık kanuni bir zorunluluktur. Kamu kurumlarında ve belediyelerde stratejik yönetimi zorunlu kılan hukuki düzenlemeler şu kanunlarda açıkça belirtilmiştir.

- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu,
- 5227 sayılı Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun,
- 5272 sayılı Belediye Kanunu ve
- 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu

Tüm bu yasal düzenlemeler ışığında nüfusu elli binin üzerinde olan belediye yönetimlerine stratejik planlama yapma mecburiyeti getirilmiştir. Tabii ki bu projelerin tamamını belediyeler kendi imkanları ile yapamayacaklardır. Dış kaynak ve fonlardan, farklı proje kaynaklarından da faydalanacaklardır.

1.2.4. Belediyeler Arası Birlikler

1973 yerel yönetim seçimlerinin Türkiye’de belediyeler için bir dönüm noktası olduğu söylenebilir. Bu dönemde belediyeler, merkezi yönetimin bir uzantısı olarak kabul edilen konumlarından sıyrılmak için yeni bir belediyecilik anlayışı geliştirmişlerdir. Bu anlayışın önemli sonuçlarından birisi de, belediyelerin kendi hak ve çıkarlarını korumak, seslerini duyurabilmek, daha çok yetki ve kaynak sağlamak, bilgi ve tecrübelerini birbirlerine aktarabilmek için kendi aralarında işbirliğine ve bu yönde gelişme olarak birlik kurma yoluna gitmeleridir. Belediye birlikleri faaliyet konuları ve bir araya gelme amaçları bağlamında ele alındığında temel amaçlarının üye belediyelerin hak ve menfaatlerini korumak ve savunmak olduğunu söylemek mümkündür. Yine üye belediyelerin çıkarlarını korumak adına teknik yardımlarda bulunmak ve gerektiğinde üye belediyelere danışma hizmeti vermek de belediye birliklerinin amaçları arasında akla ilk gelenlerdendir. (Yılmaz, 2016: 121)

Sınırlı bir alanda görev yapan yerel yönetim birimleri için, sınır tanımayan hava, su kirliliği gibi çevre sorunlarının çözümleri, kentsel hizmetler ve gelişmelerin getirdiği yeni görev ve sorumluluklar zorlayıcı bir noktaya ulaşmıştır. Bu durumda yerel yönetimlerin kendi aralarında işbirliğine gitmeleri ve birlik oluşturmaları gereksinimi bir zorunluluk olarak ortaya çıkmıştır. (İnaç ve Ünal, 2007: 18)

5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun 74. maddesine göre belediye, belediye meclisinin kararına bağlı olarak görev alanıyla ilgili konularda faaliyet gösteren uluslararası teşekkül ve organizasyonlara, kurucu üye veya üye olabilmektedir. Belediye, bu teşekkül, organizasyon ve yabancı yerel yönetimlerle ortak faaliyet ve hizmet projeleri gerçekleştirebilmekte veya kardeş kent ilişkisi kurabilmektedir. Yapılacak bu faaliyetlerin, dış politikaya ve uluslararası anlaşmalara uygun olarak yürütülmesi ve önceden İçişleri Bakanlığının izninin alınması zorunlu olmaktadır. (İnaç ve Ünal, 2007: 19)

Belediyelerin bir araya gelmelerine sebep olan sosyal nedenlerin başında ise, yaygın faaliyette bulunmak ve üye belediye personeline eğitim faaliyetlerinde bulunmak ve üye belediye personeline eğitim faaliyetlerinde bulunmak gelmektedir. (Yılmaz, 2016: 122)

Belediye birlikleri; ülkesel ölçekte, bölgesel ölçekte ya da alt bölgesel ölçekte olmak üzere çeşitli şekillerde kurulabilir.

Ülkesel ölçekteki birlikler açısından “Türkiye Belediyeler Birliği”,

Bölgesel ölçekteki birlikler açısından “Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği”,

Alt bölgesel birlikler açısından “Kocaeli Belediyeler Birliği” gibi örnekler verilebilir.

Belediyeler arasında en geniş ve kapsamlı bölgesel düzeydeki ilk işbirliği örneği, Marmara Bölgesindeki belediyelerin 1973 yılında bir araya kuruluş çalışmalarını başlattıkları ve 1975 yılında kurdukları Marmara ve Boğazları Birliğidir. (Yılmaz, 2016: 122-123)

1.2.5. Belediyelerin Yürüttüğü Eğitimlerin Yasal Dayanakları

- 5393 sayılı Belediyeler Kanunu,
- 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu,
- 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu,
- 3797 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun,
- 26080 sayılı “Milli Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Kurumları” Yönetmeliği ve
- Milli Eğitim Bakanlığı Çıraklık Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği’dir.

1.2.5.1. Meslek ve Beceri Kazandırma Faaliyetlerinin 5393 Sayılı Belediye Kanunundaki Yeri

5393 Sayılı Belediye Kanunu’nda sosyal politika açısından belediyelere görev ve sorumluluk yükleyen ve bu konuda belediyelerin yetki alanını genişleten hükümlere yer verilmiştir. (Belediye Kanunu [BK], 2005: Madde 14)

14. maddenin (a) fıkrasında açıkça sosyal politikaların temeli sayılan sosyal hizmet ve yardım görevi zikredilmiş ve bu çerçevedeki hizmetler arasında nitelendirilebilecek olanlar sayılmıştır.

14. maddenin a fıkrasında yer alan önemli hususlardan biri de belediyelere, işsizliğin azaltılmasında önemli bir yere sahip olan işgücünün niteliğinin yükseltilmesinde etkin bir görev verilmiş olmasıdır. Belediyeler hemşerilerine meslek ve beceri kazandırmak amacıyla faaliyetlerde bulunabileceklerdir.

Kanunda meslek ve beceri kazandırma kursları açma görevi belediyelerin eğitim ve kültür alanındaki görevlerinden sayılmıştır.

Belediyeler halkın bilgi ve becerisini artırarak meslek edinmelerini ve dolayısıyla istihdam imkanlarını artırıcı mesleki eğitim kursları bakımından önemli mesafeler kat etmişlerdir. Belediyeler zaman zaman mesleki eğitim kursları düzenlemiştir ve düzenlemeye devam etmektedir.

1.2.5.2. Meslek ve Beceri Kazandırma Faaliyetlerinin 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunundaki Yeri

Yeni Büyükşehir Belediyesi Kanunu'na göre 30 il Büyükşehir olarak kabul edilmiştir. Bunların büyük çoğunluğunda meslek edindirme kursları kurumsal bir nitelikte verilmektedir. Kurumsal nitelikte olmayanların ise kurumsal nitelikte olma sürecine dahil olmaya çalıştıkları söylenebilir.

Büyükşehir Belediyesinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları 7.maddede şu şekilde düzenlenmiştir. (BBK, 2004: Madde 7)

Gerektiğinde mabetler ile sağlık, eğitim ve kültür hizmetleri için bina ve tesisler yapmak, kamu kurum ve kuruluşlarına ait bu hizmetlerle ilgili bina ve tesislerin her türlü bakımını, onarımını yapmak ve gerekli malzeme desteğini sağlamak, otopark, spor, dinlenme ve eğlence yerleri ile parkları yapmak; yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik sosyal ve kültürel hizmetler sunmak; mesleki eğitim ve beceri kursları açmak; mabetler ile sağlık, eğitim, kültür tesis ve binalarının yapım, bakım ve onarımı ile kültür ve tabiat varlıkları ve tarihî dokuyu korumak; kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin geliştirilmesine ilişkin hizmetler yapmak.

1.2.6. Büyükşehir Belediyeleri Meslek Eğitimi Kursları

Büyükşehir belediyeleri tarafından bu nitelikte kursların açılması çok eskiye dayanmamaktadır. İlk kurs Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından 1994, İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından 1995 yılında açılmıştır. Büyükşehir Belediyeleri'nin yanı sıra İlçe Belediyeleri de meslek edindirme faaliyetleri vermektedir. Bunların da bir kısmı İŞKUR bir kısmı üniversiteler ve diğer kurumların işbirliği çerçevesinde faaliyetlerini sürdürmektedir.

Belediyelerin düzenledikleri kurslar katılımcılara yeni nitelik ve vasıflar kazandırmak veya mevcut becerilerini geliştirmek suretiyle istihdam edilebilirliklerini artırıcı bir etkiye sahip olmakla birlikte, kursiyerlerin büyük çoğunluğunun meslek edinmek, yeni bir meslek daha edinmek veya mesleğinde ilerlemek amaçları dışında bu kurslara geldikleri görülmektedir. Bu nedenle, ülkemizde belediyelerin düzenledikleri kursları salt istihdam merkezli olarak ele almak ve bu amaçla eğitim programları saptamak bu kurumların çok geniş olan faydalarının ve kapsamının daraltılması anlamına geleceği unutulmamalıdır. (Özer, 2011: 98-99)

Bu kurslardan bazıları;

- İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları (İSMEK),
- İstanbul Büyükşehir Belediyesi İstihdama Yönelik Meslek Edindirme Kursları (İYMEK),
- Ankara Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları (BELMEK),
- Ankara Büyükşehir Belediyesi Teknik Eğitim Kursu (BELTEK),
- İzmir Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme ve Beceri Kursları (İZMEB),
- Bursa Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitim Kursları (BUSMEK),
- Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları (BALMEK),
- Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları (KO-MEK),
- Konya Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları (KOMEK)
- Sakarya Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları (SAMEK),
- Kayseri Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Edindirme Kursları (KAYMEK),
- Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Mesleki Eğitim Kursları (GAMEK),

- Mardin Büyükşehir Belediyesi ile Artuklu Üniversitesi'nin işbirliği ile düzenlenen Mardin Meslek Edindirme Projesi (MARMEK) gibidir.

BÖLÜM 2: ALAN ARAŞTIRMASI: SAMEK

2.1. Alan Araştırması

Bu bölümde Sakarya Büyükşehir Belediyesi bünyesinde faaliyet gösteren Sakarya Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları (SAMEK) kapsamında gerçekleştirilen araştırma hakkında bilgi verilmektedir. Sırasıyla araştırmanın amacı ve önemi, araştırmanın veri toplama yöntemleri ve metodolojisi, sınırlılıkları, hipotezleri araştırma yapılan kurum ve araştırma sonucunda ulaşılan bulgular yardımıyla açıklanacaktır.

2.1.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Sakarya Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı eğitim hizmet birimi olan SAMEK hakkında genel bilgiler sunmak, “Giyim” branşı öğrencilerinin bu eğitimi seçme sebepleri, amaçları ve sunulan eğitim ve fırsatları nasıl değerlendirdiklerini tespit etmek, sonuçlarını istatistiksel olarak yorumlamak araştırmanın amaçları arasındadır.

Literatürde belediyelerin yaygın eğitimlerine ilişkin çalışmalara rastlanmaktadır. Özellikle İstanbul'a bağlı belediyeler düzeyinde çalışmalar yapılmıştır. Ancak Sakarya ilinde faaliyet gösteren yaygın eğitim kursu olan SAMEK ile ilgili kapsamlı bir çalışma yapılmamıştır. Bu çalışmanın literatürdeki eksikliği giderme yönünde literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir ve çalışma bu açıdan önemlidir.

2.1.2. Araştırmanın Veri Toplama Yöntemleri ve Metodolojisi

Bu tez için veri toplama yöntemleri olarak; çeşitli kitap, dergi ve internet sitelerinden elde edilen yazılı dokümanlar (makaleler, bildiriler, tezler vb.), SAMEK ile ilgili broşürler, raporlar, faaliyet raporları, kataloglar vb. incelenmiştir. SAMEK yöneticileri ile görüşmeler yapılmış, SAMEK kursunda eğitim gören kursiyerlere anket çalışması yapılmıştır.

Bunlardan farklı olarak araştırmada kullanılan yöntem ve metodolojileri alt başlıklar halinde detaylı bir şekilde incelemek daha faydalı olabilecektir.

2.1.2.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Sakarya Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı, SAMEK (Sakarya Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları) giyim branşı kurs merkezleri ve kursiyerleri oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemine, SAMEK'e bağlı faaliyet gösteren Akyazı, Arifiye, Dilmen, Güneşler, Hızıртеpe, Karaman, Kaynarca, Korucuk, Maltepe, Ozanlar, Sapanca, Serdivan, Tekeler ve 32 Evler kurs merkezleri olmak üzere 14 merkezdeki giyim branşı ile bu kurs merkezlerinde giyim kurslarına katılan kursiyerler oluşturmaktadır. Geyve merkezi hariç tüm giyim branşı merkezlerine tek tek gidilmiştir. Anketin tamamı yüz yüze görüşme yöntemi ile uygulanmıştır.

302 kursiyer olasılıklı örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Olasılıklı örnekleme, anket araştırmaları için en uygun örnekleme yöntemidir. Olasılıklı örneklemenin özü, kitlenin her bir üyesinin örnekleme dahil olma olasılığının bilinmesidir. Bazı özel durumlar dışında, her bir üyenin örnekleme dahil olma olasılığı eşittir. (Baş, 2008: 34) Araştırmada, bu yöntemin tekniklerinden biri olan “basit tesadüfi örnekleme” tekniği kullanılmıştır. Tanımlanan evrendeki her elemanın “eşit” ve “bağımsız” seçilme şansına sahiptir. Yani, her eleman eşit seçilme şansına sahip olmalı ve aynı zaman da birini seçmek, diğerinin seçilmesine engel olmaz, etki etmez. İdeal örnekleme tekniğidir. (Altunışık ve diğerleri, 2005: 127)

Çalışmaya başlamadan önce soruların yanlış anlaşılma ihtimalini en aza indirmek ve varsa eksiklikleri görmek için 33 kişiyle pilot uygulama yapılmıştır. Araştırmanın yapıldığı tarihler arasında araştırmaya katılmayı kabul eden 302 kursiyerle anket tamamlanmıştır. Bu branşta eğitim alan kursiyerlerin hepsi bayan olduğu için anket bayan kursiyerlere uygulanmıştır.

2.1.2.2. Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması işlemine 2016-2017 eğitim- öğretim yılı güz dönemi ortalarından başlanarak dönemin sonuna yaklaşılan haftalara gelinceye kadar devam edilmiştir. Kursiyerlerle yüz yüze görüşülerek anket tamamlanmıştır. Kursiyerlere demografik sorular dahil toplamda 46 soru yöneltilmiştir.

2.1.2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarıyla ilgili detaylı bilgiler aşağıda sunulmuştur.

Kursiyerlerin sahip oldukları bir takım demografik bilgileri tespit etmek amacıyla “Demografik Bilgiler Anketi” geliştirilmiştir. Anketteki sorulara yanıt bulabilmek amacıyla toplam 7 adet soru sorulmuştur. Bu bölümde kursiyerlerin cinsiyetlerini, medeni hallerini, yaşlarını, eğitim durumlarını, ekonomik düzeylerini, iş durumlarını, şuan çalışıp çalışmadıklarını tespit edebilmek için sorular sorulmuştur.

Buna ek olarak kursiyerlere hangi branşta eğitim aldıkları, kurstan nasıl haberdar olduklarını, kursa katılma nedenlerini, kurs sayesinde gelir elde edip edemediklerini, kurs sayesinde gelir elde eden tanıdıklarının olup olmadığını ve daha önce SAMEK’te eğitimi alıp almadıklarını, eğer daha önce eğitim aldılarsa hangi kurumlarda kaç kez aldıkları şeklindeki sorular da sorulmuştur.

“Kurs Etkinliğinin Değerlendirilmesi” analizi ise 6 bölümden ve toplam 33 adet sorudan oluşmaktadır.

1. bölüm *Dersler* başlığında kursun ders saati yeterliliği ve uygunluğu, ders içeriğinin yeterliliğini değerlendiren 5 soru bulunmaktadır.
2. bölüm *İşlevsellik* başlığında mekanın uygunluğu, kursiyerlere istihdam alanı yaratıp yaratmadığı, kursiyerlerin boş zamanlarını değerlendirebilecekleri bir etkinlik olup olmadığı, gelecekte bu alanda çalışmayı düşünüp düşünmedikleri, kursun etkin olup olmadığı değerlendiren 6 soru bulunmaktadır.
3. bölüm *Katılım* başlığında kursiyerlerin derslere devamlı ve aktif bir şekilde katılıp katılmadıkları, kursa katılımlarının temel nedeninin kursun ücretsiz olup olmadığı, kurslara katılımlarında sertifikanın önemli olup olmadığını değerlendiren 6 soru bulunmaktadır.
4. bölüm *Eğitmen Değerlendirmesi* başlığında kursiyerlerden giyim branşında eğitim veren eğitmenin değerlendirilmesi istenmiştir. Kursiyerlere eğitmenin ders süresini etkin kullanıp kullanmadığı, teori için yeterli zaman ayırıp ayırmadığı, uygulama (pratik) için yeterli zaman ayırıp ayırmadığı, eğitmenin branş eğitimi verebilecek yeterli

donanıma sahip olup olmadığı, eğitmenin bu kurs için doğru seçilmiş bir eğitmen olup olmadığı, herkesin anlayacağı bir şekilde dersi işleyip işleyemediği, eğitmen ile eğitim hakkında tüm düşüncelerin rahatlıkla paylaşılıp paylaşılamadığı değerlendiren 7 soru bulunmaktadır.

5. bölüm *Kişisel Fayda* başlığında kursun kişinin özgüvenine ve kişisel gelişimine katkı yapıp yapmadığı, kursiyerin iş bulmasını kolaylaştırıp kolaylaştırmayacağı, SAMEK yöneticilerine düşüncelerini dile getirip getirilemeyeceğini değerlendiren 4 soru bulunmaktadır.

6. bölüm *Toplumsal Fayda* başlığında kursta verilen eğitimlerin güncel olup olmadığı, sertifikaların iş bulmada faydalı olup olmayacağı, SAMEK'teki eğitim alanları ve dallarının yeterli olup olmadığı, SAMEK çalışanlarının işlerini ne derecede yerine getirdikleri, SAMEK Yöneticilerine istek, öneri ve şikayetlerin dile getirilip getirilemediği ve SAMEK kapsamında yapılan etkinliklerin (sergiler, söyleşiler gibi) yeterli olup olmadığı değerlendiren 5 adet soru bulunmaktadır.

Soruların cevaplanmasında 5'li likert ölçek kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan likert ölçek için kişilerin verilen önermelerle ilgili görüşlerini, çok olumludan çok olumsuzaya kadar sıralanan seçenekler ile belirtmeleri istenmiştir.

Buna göre; (5) tamamen katılıyorum, (4) katılıyorum, (3) fikrim yok, (2) katılmıyorum, (1) tamamen katılmıyorum seçeneklerinden oluşan bir ölçek kullanılmıştır.

2.1.3. Araştırmanın Sınırlılıkları

Sakarya Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları (SAMEK) kursiyerlerinin yarısından fazlası kadınlardan oluşmaktadır. Kadınların ağırlıkta olmasının en önemli üç sebebinden birincisi, kursların önemli bir kısmının kadınlara yönelik olarak düzenlenmesidir. İkincisi, Türkiye'de olduğu gibi Sakarya'da da nüfusun yaklaşık yarısını oluşturan kadınlar örgün eğitim imkanlarından yeterince faydalanamadıkları için yaygın eğitim faaliyetlerine daha fazla ihtiyaç duymaktadırlar. Diğer önemli sebep ise; ekonomik ve sosyal hayata daha fazla dahil olmak isteyen ve ev ekonomisine katkıda bulunmak isteyen kadınların SAMEK'in yaygın eğitim faaliyetlerini önemli bir çıkış yolu olarak görmeleridir.

Bu sebeplerden ötürü araştırma Sakarya Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı faaliyet gösteren SAMEK kursiyerlerden özellikle ev hanımlarının en çok rağbet ettikleri bölüm olan “Giyim” branşı (Temel Giyim ve Giyim Tekamül) ile sınırlıdır.

2.1.4. Araştırmanın Hipotezleri

Araştırmanın 5 hipotezi bulunmaktadır. Bunlar şöyledir.

H₁: Etkinlik ölçeği medeni duruma göre farklılaşmaktadır.

H₂: Etkinlik ölçeği eğitim durumlarına göre farklılaşmaktadır

H₃: Etkinlik ölçeği yaş gruplarına göre farklılaşmaktadır.

H₄: Ders değerlendirme ortalamaları branşlara göre farklılaşmaktadır.

H₅: Ders değerlendirme ortalamaları SAMEK merkezlerine göre farklılaşmaktadır.

Hipotezler SPSS testleri yardımıyla test edilip değerlendirilecektir.

2.1.5. Güvenirlilik Analizi

Güvenirlilik bir testin veya ölçeğin ölçmek istediği şeyi tutarlı ve istikrarlı bir biçimde ölçme derecesidir. Güvenilir bir test veya ölçek, benzer şartlarda tekrar uygulandığında benzer sonuçlar verir. Bir test veya ölçek ne kadar güvenilir ise ondan elde edilen veriler de o derece güvenilirdir. Zira, aynı test aynı kişilere farklı zamanlarda uygulandığında farklı sonuçlar veriyorsa, elde edilen sonuçlara dayalı yorum yapmak mümkün olmaz. (Altunışık ve diğerleri, 2005: 113)

İçsel tutarlılığın ölçümünde en yaygın kullanılan yöntem Cronbach alfa olarak da bilinen alfa katsayısıdır. Alfa değeri 0 ile 1 arası değerler alır ve makul kabul edilebileceği düzeyi araştırmacılara veya araştırma alanlarına göre değişebilmektedir.

Araştırma verileri öncelikle Cronbach's Alfa Katsayısıyla güvenilirlik analizine tabi tutulmuştur. Cronbach's Alpha Katsayısının değerlendirilmesinde kullanılan değerlendirme kriterini Kazım Özdamar (Özdamar, 2004: 58) şu şekilde kabul etmiştir.

$0,00 \leq \alpha < 0,40$ ise ölçek güvenilir değildir.

$0,40 \leq \alpha < 0,60$ ise ölçek düşük güvenilirliktedir.

$0,60 \leq \alpha < 0,80$ ise ölçek oldukça güvenilirdir.

$0,80 \leq \alpha < 1,00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilirdir.

Araştırmada “Kurs Etkinliğinin Değerlendirilmesi” ölçeğinde yer alan 33 soru için geçerlilik istatistiği Cronbach’s Alpa Katsayısı 0,889 ‘dur. Bu bağlamda kullanılan ölçeğin oldukça güvenilir düzeyde olduğu söylenebilir.

2.2. Sakarya Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları (SAMEK)

Türkiye’de meslek eğitimi kapsamında faaliyet gösteren kurslardan biri olan SAMEK, Sakarya Büyükşehir Belediyesi’ne bağlı olarak eğitim hizmetleri vermektedir. SAMEK 2004 eğitim-öğretim döneminde faaliyete geçmiştir. İlk faaliyete geçtiği yıllarda “Mahalle Merkezi” olarak bilinen kurslar Ozanlar, Cumhuriyet ve Donatım merkezleri olarak 3 merkezde düzenlenmiştir. Bu kurslarda ilk yıllarda yaklaşık 300 kursiyere eğitim verilmiştir. 2009 yılına gelindiğinde ise marka tescili ile bugünkü adını almış olan ve 2009 yılında 36 branş ve 3500 kursiyer ile eğitim-öğretim yılına başlayan SAMEK yıllar içerisinde talep ve memnuniyetle orantılı bir şekilde büyüme göstermiştir. 2016 yılına gelindiğinde ise açılan branş sayısı 70 olmuştur ve 6500 kursiyer eğitim görmeye başlamıştır.

Kurslara 15 yaşından itibaren tüm Sakaryalılar katılabilmektedir. Sınıfların mevcudu sınıfın yapısına ve talebe göre değişmekle birlikte kurslar yaklaşık 10-25 kişilik sınıflarda verilmektedir. Dönemin sonuna gelindiğinde başarılı bulunan kursiyerlere MEB onaylı sertifika verilmektedir. Getirilen yeni sisteme göre aynı branşa 2’den fazla kez katılım olmamaktadır. Kursiyerler aynı anda en fazla 2 branşa kayıt yaptırabilmektedirler. Böylece yeni kursiyerlerin önü açılmaya çalışılmaktadır.

Aşağıdaki grafikte SAMEK’in yıllar içerisinde gösterdiği büyüme görülmektedir.

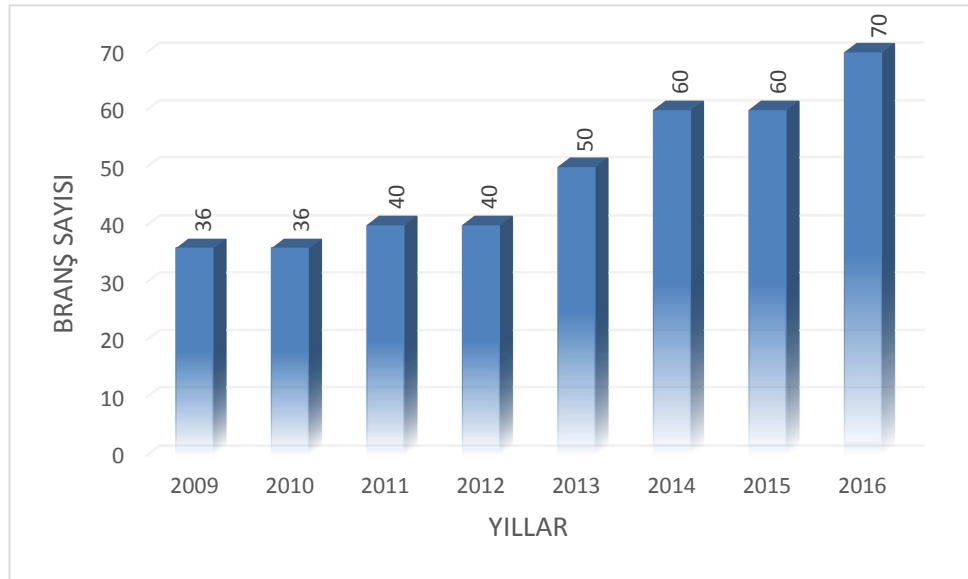

Grafik 1: Yıllara Göre Kursiyer Sayıları

Kaynak: Sakarya Büyükşehir Belediyesi 2015 Yılı Faaliyet Raporu'ndan faydalanılarak yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

SAMEK bünyesinde 2009 yılında 3500, 2010 yılında 4200, 2011 yılında 4552, 2012 yılında 5225, 2013 yılında 5548, 2014 yılında 5612, 2015 yılında 6171 ve 2016 yılında ise 6500 kursiyer eğitim öğretim dönemlerine başlamıştır.

2016-2017 Eğitim Dönemi'nin 2. yarısı 6 Şubat 2017 Pazartesi günü başlamıştır. Kursiyer sayısı ise 9500'e ulaşmıştır.

Grafik 2: Yıllara Göre Branş Sayıları

Kaynak: Sakarya Büyükşehir Belediyesi 2015 Yılı Faaliyet Raporu'ndan faydalanılarak yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

SAMEK bünyesinde 2009 ve 2010 yılında 36, 2011 ve 2012 yılında 40, 2013 yılında 50, 2014 ve 2015 yılında 60, 2016 yılında ise 70 branşta eğitim vermeye başlanmıştır.

SAMEK hakkında daha detaylı ve güncel bilgiler SAMEK Raporları başlığı altında ele alınacaktır.

2.3. SAMEK Raporları

2015-2019 yılı SBB Stratejik Planı'nda SAMEK ile ilgili planlar şu şekildedir:

SAMEK kapsamında, kültür ve sanat faaliyetlerini hem içerik hem de sayısal anlamda arttıracak olan Sakarya Büyükşehir Belediyesi, tüm İlçelerde SAMEK kursları açmayı, SAMEK merkezlerindeki branş sayısını ve kurs merkezlerinden yararlanan kursiyer sayısını arttırmayı hedef olarak belirlemiştir. Mobil ekipler oluşturularak ilçelerde kültürel etkinlikler düzenlenmesi, SAMEK katılımcılarının internet üzerinden eğitilmesini sağlayarak çok daha fazla vatandaşa ulaşabilmek amacıyla Uzaktan Eğitim Projesi'ni hayata geçirmek ve samek web sitesini hazırlamak da planlar arasındadır. (SBB Stratejik Planı, 2015)¹

2015 Yılı Gerçekleşen Faaliyetler, SBB Faaliyet Raporu'nda şu şekilde sıralanmıştır. (SBB Faaliyet Raporu, 2016: 177)²

- 16 Kurs Merkezinde toplam 60 branşta kurs açılmıştır.
- Bu kurslarda toplam 6.171 kursiyere eğitim imkânı sunulmuştur.
- Yıl içinde 1 resim sergisi, 1 el sanatları sergisi, 1 Ebru ve Kaligrafi sanatlar sergisi, SAMEK Akyazı, Arifiye, Sapanca İlçelerinde Yıl Sonu Sergileri düzenlendi.
- SAMEK Merkezlerinde sağlık seminerleri, Toplum Destekli Polis Merkezi tarafından seminerler düzenlendi.

¹ Sakarya Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı (2015-2019), <http://www.sakarya.bel.tr/a/StratejikPlanlama>

² Sakarya Büyükşehir Belediyesi 2015 Yılı Faaliyet Raporu, <http://www.sakarya.bel.tr/a/StratejikPlanlama>

- SAMEK Satış Ofisinde kursiyerlerin hazırladıkları ürünler teşhir edilmekte ve satılmaktadır. Kursiyerlerin ev ekonomisine katkı sağlanmaktadır.
- 16 SAMEK Eğitim Merkezinin Yıl Sonu Etkinlikleri düzenlendi.
- Bu kapsamda, 26 branşın toplamda 1.276 ürünü sergilendi. Sergilenen ürünlerin dağılımı aşağıdaki gibidir.

• Çeyiz Ürünleri Hazırlama (20),	• Çini&Seramik (25),
• Giyim (16),	• Vitray (20),
• Dekoratif Ev Aksesuarları Hazırlama (50),	• Kaligrafi (5),
• Dekoratif Sabun Yapımı (50),	• Karakalem (10),
• Ebru (15),	• Karikatür (30),
• El Nakış (500),	• Perspektif (Kağıt Rölyef) (30),
• Filografi (20),	• Qulling (Kağıt Telkari) (15),
• İğne Oyası (20),	• Fotoğrafçılık (30),
• Keçe Nakış (15),	• Hat (10),
• Kıryama (15),	• Kat'ı Sanatı (Kağıt Kesme) (15),
• Takı Tasarımı (200),	• Minyatür (10),
• Ahşap Boyama (100),	• Yağlı Boya Resim (30),
• Ahşap Süsleme Rölyef (20),	• Tezhip (5)

Her geçen yıl kursiyer sayılarıyla paralel bir şekilde sergilenen ürün sayısında da artış yaşanmaktadır.

Tablo 1: 2015 Yılı SAMEK Branşları

NO	BRANŞLAR	2015 YILI AÇILAN KURSLAR
1	Güzel Sanatlar	Kaligrafi, Karakalem, Karikatür, Perspektif (Kağıt Rölyef), Qulling (Kağıt Telkari),
2	Geleneksel Sanatlar	Ebru, Hat, Tezhip, Çini&Seramik, Minyatür
3	El Sanatları Teknolojisi	Çeyiz Ürünleri Hazırlama, Dekoratif Ev Aksesuarları Hazırlama, Dekoratif Sabun Yapımı, Ebru, El Nakış, Filografi, İğne Oyası, Keçe Nakış, Kıryama, Takı Tasarımı

Tablo 1devamı:

4	Giyim Üretim Teknolojisi	Giyim
5	Ahşap Teknolojisi	Ahşap Boyama, Ahşap Süsleme, Rölyef
6	Seramik ve Cam Teknolojisi	Çini&Seramik, Vitray
7	Kişisel Gelişim ve Eğitim	Güzel Konuşma ve Diksiyon, Osmanlı Türkçesi, Osmanlıca Metin Okuma, Osmanlıcada Arapça-Farsça Kurallar,
8	Müzik ve Gösteri Sanatları	Bağlama, Gitar, Ney, Ud, Keman
9	Grafik ve Fotoğraf	Fotoğrafçılık
10	Sanat ve Tasarım	Hat, Kat'ı Sanatı (Kağıt Kesme), Minyatür, Yağlı Boya Resim, Tezhip
11	Muhasebe ve Finansman	Bilgisayar Destekli Muhasebe
12	Büro Yönetimi ve Sekreterlik	Hızlı Klavye Kullanımı, Yönetici Asistanı
13	Spor Eğitimleri	Satranç
14	Yabancı Dil Eğitimleri	Abazaca, Adigece, Almanca, Arapça, Arnavutça, Boşnakça, Farsça, Fransızca, Gürçüce, İngilizce, İspanyolca, İtalyanca, Japonca, Rusça, Yabancılar İçin Türkçe, İngilizce, İspanyolca, İtalyanca, Japonca
15	Sosyal ve Kültürel Eğitimler	Güzel Konuşma ve Diksiyon
16	Bilişim Teknolojileri	Bilgisayar Kullanımı, (Bilgisayar İşletmenliği-Operatörlüğü)
17	Hasta ve Yaşlı Hizmetleri	Hasta Kabul
18	Hukuk Eğitimleri	Adli Tıp Elemanı

Kaynak: Sakarya Büyükşehir Belediyesi 2015 Yılı Faaliyet Raporu'ndan alınmıştır.

SAMEK 2015 yılında 18 branşta ve 60 dalda eğitim vermiştir. 2016 yılında ise eğitim verilen dalların sayısı 70'e yükselmiştir.

Tablo 2: 2015 Yılı SAMEK Eğitim Merkezleri ve Kursiyer Sayıları

NO	EĞİTİM MERKEZLERİ	KURSIYER SAYILARI
1	BULVAR SAMEK	1.201
2	32 EVLER SAMEK	138
3	KORUCUK SAMEK	140
4	KARAMAN SAMEK	513
5	TEKELER SAMEK	114
6	OZANLAR SAMEK	77
7	DONATIM SAMEK	80
8	AKYAZI SAMEK	273
9	DİLMEN SAMEK	199
10	SERDİVAN SAMEK	287
11	GÜNEŞLER SAMEK	121
12	ÇARŞI SAMEK	21.035
13	SAPANCA SAMEK	367
14	ARİFİYE SAMEK	355
15	MALTEPE SAMEK	118
16	HIZIRTEPE SAMEK	153
TOPLAM		6171

Kaynak: Sakarya Büyükşehir Belediyesi 2015 Yılı Faaliyet Raporu’ndan alınmıştır.

Toplam 16 merkezde 6171 kursiyere hizmet veren SAMEK, geçtiğimiz son iki yılda Kaynarca SAMEK, Karasu SAMEK ve Geyve SAMEK merkezlerini de açılarak 2016 yılı sonunda toplam 19 merkezde yaklaşık 6500 kursiyere eğitim vermeye devam etmektedir. 19 merkezden dışında SAMEK Satış Ofisi de bulunmaktadır. Kursiyerler ücretsiz olarak ürünlerini (belli branşlarda) burada sergileyebilmektedirler.

2017 yılı SBB Performans Programı’nda yer alan SAMEK hakkında yapılan düzenlemeler aşağıdaki “SAMEK Performans Göstergeleri” ve “SAMEK Faaliyet Göstergeleri” tabloları yardımıyla açıklanmıştır.

Tablo 3: SAMEK Performans Göstergeleri

P.Kodu	Performans Göstergesi	Ölçü Birimi	GERÇEKLEŞMELER		HEDEF
			2015	2016	2017
PG.148	Düzenlenen SAMEK Sezon Sonu Sergi Sayısı	Adet	4	7	7
PG.153	SAMEK Merkezlerindeki Toplam Branş Sayısı	Adet	70	70	80
PG.154	SAMEK Merkezlerinde Eğitim Gören Kursiyer Sayısı	Kişi	6000	6500	8000
PG.155	SAMEK Merkezi Açılan İlçe Sayısı (eklenen)	Adet	-	3	1
PG.156	Samek Merkezine Sahip İlçelerin Oranı	Yüzde	-	56	56

Kaynak: Sakarya Büyükşehir Belediyesi Performans Programı'ndan faydalanılarak yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

2016'da 7 adet SAMEK sezon sonu sergisi yapılmıştır. 2017'de de 7 adet sezon sonu serginin açılması hedeflenmiştir. 2016'da SAMEK merkezlerinde toplam 70 branş açılmıştır. 2017'de branş sayısının 80'e yükseltilmesi hedeflenmiştir. 2016'da SAMEK merkezlerinde eğitim gören kursiyer sayısı 6500 olmuştur. 2017'de bu sayının 8000'e ulaşması hedeflenmiştir. 2016'da 3 ilçede daha SAMEK merkezi açılmıştır. 2017'de 1 ilçede daha SAMEK merkezi açılması hedeflenmiştir. 2016'da SAMEK merkezlerine sahip ilçelerin oranı %56'dır.

Tablo 4: SAMEK Faaliyet Göstergeleri

Performans Hedef No	Faaliyet No	Faaliyetler	Toplam Bütçe (TL)
5.2.1.	FA.136	SAMEK Sezon Sonu Sergisi Düzenlenmesi	350.000
5.3.1.	FA.141	SAMEK Merkezlerinde Yeni Branşlar Açılması	50.000
5.3.1.	FA.142	SAMEK Merkezlerinde Kursiyerlere Eğitim Verilmesi	3.330.000
5.3.2.	FA.143	İlçelerde SAMEK Merkezleri Açılması	100.000

Kaynak: Sakarya Büyükşehir Belediyesi Performans Programı'ndan faydalanılarak yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

2.4. SAMEK Giyim Branşları

Tezin uygulama aşaması “Giyim” branşı alanında gerçekleştirildiği için bu branşta hangi merkezlerde eğitim verildiği aşağıda tablo haline getirilmiştir.

Tablo 5: Yıllara Göre Giyim Branşı Merkezleri

Merkezler	2011	2012	2013	2014	2015	2016
AKYAZI SAMEK	+	+	+	+	+	+
DİLMEN SAMEK	+	+	+	+	+	+
GÜNEŞLER SAMEK	+	+	+	+	+	+
KORUCUK SAMEK	+	+	+	+	+	+
OZANLAR SAMEK	+	+	+	+	+	+
SAPANCA SAMEK	+	+	+	+	+	+
SERDİVAN SAMEK	+	+	+	+	+	+
TEKELER SAMEK	+	+	+	+	+	+
32 EVLER SAMEK	+	+	+	+	+	+
KARAMAN SAMEK	-	+	+	+	+	+
MALTEPE SAMEK	-	+	+	+	+	+
HIZIRTEPE SAMEK	-	-	+	+	+	+
ARİFİYE SAMEK	-	-	+	+	+	+
KAYNARCA SAMEK	-	-	-	-	+	+
GEYVE SAMEK	-	-	-	-	-	+

Kaynak: SAMEK yayınlanmamış verilerinden faydalanılarak yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

2011 yılında 10 merkezde giyim branşı eğitimi verilirken, 2016’ya gelindiğinde 15 merkezde giyim branşı eğitimi vermeye başlanmıştır.

Eğitimler temel düzeyde “Temel Giyim” ve ileri düzeyde “Giyim Tekamül” eğitimi olmak üzere 2 düzeyde verilmektedir. İlk yıl giyim eğitimine gelen kursiyerler başarılı oldukları takdir de ikinci yıl da giyim tekamülden eğitimlerine devam etmektedirler.

2.5. Yetişkin Eğitimi ve Belediyelerin Yetişkin Eğitimi Uygulamaları Üzerine Literatür Özeti

Bu kısımda yetişkin eğitime yönelik yerli ve yabancı araştırmacılar tarafından yapılmış çalışmalara ve bulgularına yer verilecektir.

2.5.1. Yerli Literatür

Sebil Kalaycı'nın (2014) çalışmasında kursa devam eden ve mezun olmuş 30 kişi üzerinde anket çalışması yapılmış, frekans ve yüzde dağılımları incelenmiştir. İSMEK ciltleme dersinin incelenmesi kapsamında yapılan araştırmada elde edilen veriler değerlendirildiğinde, ciltleme dersi kursuna katılan kursiyerlerin büyük çoğunluğunun 36-45 ve 46-55 yaş grubunda yer alan bayanlar olduğu anlaşılmıştır. Anket ile memnuniyet durumu tespit edilmiş ve kursiyerlerin kurstan pozitif katkılar sağladığına ilişkin bulgulara ulaşılmıştır.

Emine Filiz Çelik'in (2011) İSMEK üzerine yaptığı çalışmada İstanbul'da 3 ilçede resim branşında eğitim gören kursiyerlerin kurs eğitmeni, dersler ve kursun kendisine yönelik algısı araştırılmıştır. Kursta görevli eğitmen ve idarecilerle mülakat yapıldığı çalışmada İSMEK'de resim branşı adı altında verilen eğitimin tam olarak hedeflerine ulaşmadığı, derslik ve atölyelerin sanat eğitimi ortamı için yeterli olmadığı, sanat eğitiminin kurallarına uygun verilmediği, kurslara katılan yetişkinlerin sadece boş vakitlerini değerlendirme ve kendilerine bir hobi edinme amacı ile bu kurslara katıldığı, yetişkinlere yönelik bu kurslarda verilen sanat ve meslek eğitimi kurslarının, bireylere meslek edindirmede ve sanatçı yetiştirmede yapılan araştırmanın sonucunda tespit edilmiştir.

Burhan Yapıcı'nın (2010) çalışmasında İSMEK'te 2008-2009 bahar döneminde bilgisayar eğitimine devam eden 14297 kursiyer içerisinde tesadüfi yöntemle seçilmiş 506 kursiyere anket uygulanmıştır. Demografik Bilgiler Anketinden elde edilen verilerin frekans ve yüzdeleri hesaplanmıştır. Daha sonra demografik bilgiler ile Bilgisayar Eğitimi Değerlendirme Ölçeği puanları(BEDÖ) ve Bilgisayar Tutum Ölçeği puanları(BTÖ) istatistiksel analizler kullanılarak incelenmiştir. T testi ve tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Bu kurslara öncelikli olarak ev hanımları ve öğrencilerin, ekonomik durum olarak orta ve altı gelire sahip kişilerin katıldığı belirtilmiştir. BEDÖ değerlendirme puanları incelendiğinde birkaç başlık hariç anlamlı farklılıklar bulunamamıştır. BTÖ değerlendirme puanları incelendiğinde çoğu başlıkta anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

Ahmet Eser'in (2010) çalışmasında İSMEK'in kuruluşundan günümüze kadar yaptığı tüm faaliyetler kurumun yayınlanmamış verileri derlenerek incelenmiştir. Araştırmanın

sonucunda mesleki yaygın eğitim konusunda belediyelerin, merkezi idare ve diğer kuruluşlara oranla çok daha başarılı olduğu tespit edilmiştir.

Münevver Aydil Ertam'ın (2011) çalışmasında İSMEK deri aksesuarları dersinin kursiyer görüşlerine göre incelenmesi ve yeterliliklerinin ortaya konması amaçlanmıştır. 2009-2010 eğitim döneminde bu branşta eğitim alan 40 kursiyere anket uygulanmıştır. İSMEK deri aksesuarları dersinin incelenmesi kapsamında yapılan araştırmada elde edilen veriler değerlendirildiğinde, deri aksesuarları dersine katılan kursiyer profilini; kursa ilginin en çok bayanlar tarafından gösterildiği ve kursiyerlerin büyük çoğunluğunun kurslara emekli olduktan sonra ya da çocuklarını büyüttükten sonra katılan 46-55 yaş arasındaki bayanların oluşturduğu görülmüştür. Ders kapsamında pano ve çanta yapımı çoğunluktadır. Çalışmanın sonucunda İstanbul'da tek merkezde değil diğer merkezlerde de bu branşın açılması gerektiği ve Feshane sergisinde yapılan ürünlerin sergilenmesinin istendiği tespit edilmiştir.

Fatih Özer'in (2010) İSMEK tabanından sayısal verilerden faydalanılarak yaptığı çalışmada yerel yönetimlerin yetişkin eğitime yönelik faaliyetleri ele alınmıştır. Çalışmanın sonucunda yapılacak hukuki ve mali düzenlemelerle, yetişkin eğitimi alanında merkezi idareden büyükşehir belediyelerine yetki ve sorumluluk devrini içeren yeniden yapılandırmanın gerçekleştirilmesi bireysel gelişme ile yerel ve toplumsal kalkınmanın sağlanması açısından gerekli olduğu tespit edilmiştir.

Hasan Öztürk'ün (2010) çalışmasında belediyelerde insan kaynakları yönetimi algısını ölçmek için Sakarya Büyükşehir Belediyesi çalışanlarından küme örneklem yöntemiyle seçilmiş 103 kişi ile anket uygulaması yapılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde özellikle ikincil veriler olarak kabul edilen dokümanlar, stratejik raporlar, faaliyet raporları gibi kaynaklardan sonra birincil veriler olarak anket sonuçlarından yararlanılmıştır. Sakarya Araştırmanın son safhasında ise çalışmada eksik kalan yönlerin tamamlanması için İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı'nda mülakat gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler İK'nın temel ilkeleri çerçevesinde tek tek değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Genelde olumsuz değerlendirmelere ulaşılmış olup birkaç tanesi şu şekildedir. Belediye çalışanları, yapılan görevlendirmelerde, işten çıkarılanların yerine yapılan atamalarda, örgüte nitelikli eleman alındığı hususunda ve çalışanların vasıflarına uygun işlerde çalıştırılması gibi konularda liyakat ilkesine uygun davranılmadığını

düşünmektedirler. Burada genel bir probleme dikkat çekilerek, nitelikli personel eksikliği sadece Sakarya Büyükşehir Belediyesi'nin olmamakla birlikte kamu sektörünün önemli sorunlarından biri olduğu belirtilmiştir. Belediyede yapılmış olan mülakat sonuçlarına değerlendirmeye alındığında yönetim değişikliği sırasında yeni gelen yapının kendi yönetim kadrosunu oluşturduğu anlaşılmıştır.

Bilge Güler'in (2004) Avrupa Birliği'nin yetişkin eğitimi programı olan Grundtvig kapsamında gerçekleştirdiği çalışmasında ülkemizdeki halk kütüphaneleri ve hizmetleriyle ilgili sorunlardan ve eksikliklerden bahsedilmiş ve bu sorunlar süreklilik arz ettiği için halk kütüphanelerinin Grundtvig gibi projelerle geliştirilmesi gerektiği ve yaşam boyu öğrenme çalışmalarına etkin ve aktif olarak rol alması gerektiği belirtilmiştir. Türkiye'de bu projelerle ilgilenen Ulusal Ajans kurulmasına rağmen Grundtvig bölümünde bir kişi çalıştığı için bu sayı bir an önce artırılmalı, halk kütüphanelerinin başta yasal sorun olmak üzere, diğer (bina, bütçe, personel, kullanıcı ve hizmetler) sorunlarının da bir an önce çözüme kavuşturulması gerektiği araştırmanın sonucunda tespit edilmiştir.

Arif Tepe'nin (2007) çalışmasında AB'nin yaygın eğitim programı Grundtvig üzerinden AB'nin yerleşme politikalarının eğitim alanına yansımaları tespit edilmeye çalışılmış, bu kapsamda İSMEK çalışmalarını incelemiş ve İSMEK'in eğitimini yeterli bulunmuştur. Türkiye'de yapılacak olan hukuki ve mali düzenlemelerle, yaygın eğitim alanında merkezi idareden büyükşehir belediyelerine yetki ve sorumluluk devrini içeren yeniden yapılandırmanın gerçekleştirilmesi ve toplumsal kalkınmanın sağlanması açısından önemli bir gereklilik olduğu tespit edilmiştir.

Nihal Hayran'ın (2013) çalışmasında İzmit Meslek Edindirme Kurslarında (İZMEK) eğitim alan 1122 kadın kursiyer ile anket çalışması yapılmıştır. Bu çalışmada yerel yönetimlerin kadın istihdamı konusundaki hizmetleri incelenmiş, bu hizmetlerin en önemlilerinden biri olan meslek edindirme kurslarının istihdam konusundaki gerekliliği, alan araştırması ile de desteklenerek, vurgulanmaya çalışılmıştır. Çalışmanın sonucunda belediyelerin bir hizmeti olan meslek edindirme kurslarının kadın istihdam oranını artırma noktasında önemli fonksiyonları olduğu, kadınların meslek edindirme kurslarından sosyal açıdan elde edilen kazanımlar yanında istihdam noktasında da

beklentileri olduğu ve kadın kursiyerlerin demografik özelliklerine göre (yaş, medeni durum, eğitim düzeyi vb.) istihdam beklentilerinin değışebildiği tespit edilmiştir.

Gözdenur Yakut'un (2015) İstanbul özelinde yapmış olduğu çalışmada kadın istihdamında meslek edindirme kurslarının yeri araştırılmıştır. Konu ile ilgili İstanbul'daki bazı ilçe belediyeleri ile görüşmeler yapılmış; broşürler, raporlar, faaliyet raporları, kataloglar vb. incelenmiştir. İstanbul'da bulunan 39 ilçenin internet siteleri incelenmiş ve branşlar tablo haline getirilmiştir. Çalışmanın sonucunda kursların daha çok kadınların sosyalleşmelerini sağlayan bir yapıda olduğu meslek edinmenin ise genel olarak ikinci planda kaldığı, branşlar belirlenirken cinsiyetçi bir ayrıma gidilmemesine rağmen toplumun oluşturduğu kalıplar içselleştirildiği için kadın ve erkek kursiyerlerin "kadın işi", "erkek işi" ayrımına uygun olarak branşlarını seçtikleri tespit edilmiştir. Aynı zamanda kurslara katılan kadınların büyük bir çoğunluğunun eğitimlerinin sonlanmasıyla birlikte ya evlerinin yolunu tuttuklarına ya da kurslarda öğrendikleri bilgilerle ürettikleri el ürünlerini kayıt dışı, ev eksenli şekilde sattıkları bilgilerine ulaşılmıştır.

Semra Güney'in (2010) çalışmasında Çanakkale ve Osnabrueck Belediyelerinin eğitim uygulamalarını karşılaştırmak için tarama niteliğinde tanımlayıcı (betimsel) bir araştırma yapılmıştır. Çanakkale'de belediye (doğrudan sorumlu olmamakla birlikte), halk eğitim hizmetlerinde önemli roller almaktadır. Osnabrueck'te ise halk eğitim hizmetleri doğrudan belediyenin sorumluluğundadır. Örgün eğitim kurumları Çanakkale'de devlet, Osnabrueck'te belediye tarafından finanse edilmektedir. Çalışmada eğitim uygulamalarının farklı olmasının sebebi belediyelerin uygulamalarına bağlı olmadığı, kurumların yönetsel örgütlenme biçiminden kaynaklandığı ve bu merkezlerde çalışanların hizmet içi eğitim programları ile desteklenirse eğitimin etkinliğinin artabileceği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Köksal Ayçiçek'in (2012) Şişli Belediyesi'ne bağlı kurslarda eğitim gören kursiyerler ve eğitim aldıkları branşlar üzerine yapmış olduğu çalışmada Şişli Belediyesi'nin deneysel ve öncü niteliğinde çalışmalar yaptığı, yaygın eğitim çalışmaları küçük ölçekli ama hedefleri belirlenmiş etkin ve başarılı uygulamalar olarak belediyelerin yaygın eğitim alanındaki öznel örnekleri arasında yer aldığı sonucu vurgulanmıştır.

Süleyman Gürbey'in (2012) çalışmasında eğitim hizmetleri konusunda yerel yönetimlerin rolü araştırılmıştır. İstanbul İl Özel İdaresi ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve Bağcılar, Bakırköy, Büyükçekmece, Gaziosmanpaşa ve Fatih İlçe Belediyeleri örnekleminde örgün eğitim hizmetlerine yaptıkları katkılar incelenmiştir. Aynı zamanda bu kurumların 2005–2009 yıllarına ait Faaliyet Raporları bazında, eğitime yönelik özgün projeleri değerlendirilmiş pek çok sayısal bilgi tablolar halinde sunulmuştur. Çalışmanın sonucunda Şişli Belediyesi'nin deneysel ve öncü niteliğinde çalışmalar yaptığı, yaygın eğitim çalışmaları küçük ölçekli ama hedefleri belirlenmiş etkin ve başarılı uygulamalar olarak belediyelerin yaygın eğitim alanındaki öznel örnekleri arasında yer aldığı tespit edilmiştir.

Abdullah Karataş'ın (2013) yaygın eğitim faaliyetleri kapsamında yaptığı çalışmada Kadıköy Halk Eğitimi Merkezinde bilgisayar eğitimine devam eden 302 kursiyere anket uygulanmıştır. Verilerin frekans ve yüzde analizleri, demografik bilgilere göre t-testi ve anova analizleri yapılmıştır. Çalışma sonunda belediyelerin okullara yönelik düzenlemeleri, okullara araç ve gereç temini konusunda destek vermeleri, öğrencilere yaptıkları burs, kırtasiye gibi yardımlar aracılığıyla belediyeler ile öğrencilerin velileri arasındaki diyalogun birbirine yakınlaşacağı ve kaliteli bir eğitim sisteminin sağlanmasına olumlu yönde katkı sağlayacağı tespit edilmiştir.

Hatice Çaluk Acar'ın (2016) çalışmasında KOMEK hizmetlerden memnuniyet düzeyini ve hizmetin verimliliğini ölçmek için 676 kursiyere anket uygulaması yapılmıştır. Çalışmanın sonucunda ankete katılanların KO-MEK'ten memnun olduğu tespit edilmiştir. Kursiyerlerin genel olarak kursları verimli bulduğu ve demografik özelliklerine göre KO-MEK verimliliğine bakış açılarında minimal düzeyde farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Yusuf Alpaydın'ın (2006) İSMEK'in eğitim bilimsel, idari ve finansal yapısı incelenmiştir. Çalışmada İSMEK veri tabanından özellikle 2006 yılı sayısal verileri kullanmıştır. Yöneticiler, öğretmenler ve kursiyerlerden oluşan 31 kişi ile görüşme yaptıktan sonra İSMEK kurs merkezlerini, eğitim materyallerini, kurslarını, öğretici ve öğrenci özelliklerini incelemiş, personel eğitimine önem verilmesi gerektiği, hizmet içi eğitimle İSMEK eğitimlerinde daha verimli sonuçların alınabileceği sonucuna ulaşmıştır.

Deniz Yayla'nın (2009) çalışmasında Türk yetişkin eğitim sisteminin değerlendirilmesi için Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı halk eğitim merkezlerinde çalışan müdür, müdür yardımcısı ve öğretmenlere; yönetici ve öğretmen formları ayrı olmak üzere, toplamda 1300 kişiye anket uygulanmıştır. Frekans ve varyans analizleri yapılmıştır. Yapılan istatistiksel analizler sonucunda Halk Eğitim Merkezlerinde çalışanların hizmet içi eğitim seminerlerine katılma oranları oldukça düşüktük çıkmakla beraber yetişkin eğitimi ihtiyaçlarının belirli aralıklarla güncellenme düzeyi de düşük çıkmıştır. Bununla birlikte Halk Eğitim Merkezleri'nin toplumun kalkınmasına yeterli düzeyde katkı sağlayamadığı, yetişkin eğitimi faaliyetlerine katılımı artırmak için gerekli önlemler alınamadığı, yetişkin eğitimi faaliyetleri sonrasında verilen sertifikaların yetersiz olduğu şeklindeki bulgulara da ulaşılmıştır.

Mehmet Göküş ve Hakan Alptürker'in (2011) çalışmasında Silifke'de belediye hizmetlerden yararlanan vatandaşların memnuniyet düzeyini belirlemek için anket yöntemi uygulanmış elde edilen veriler SPSS programı ile aktarılmıştır. Vatandaş memnuniyetinin belirlenmesinde frekans dağılımı, farklılıkların tespitinde ise t-testi ve anova analizleri yapılmıştır. Bu analizlerin sonucunda; cinsiyete göre belediye hizmetleri ile vatandaş memnuniyeti arasında bir farklılık olduğu, yaş gruplarına, eğitim düzeylerine ve gelir düzeylerine göre belediye hizmetleri ile vatandaş memnuniyeti arasında bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Her ne kadar bazı hizmet kalemlerinde memnuniyetsizlikler ortaya çıktığını söylene de istatistiksel olarak vatandaşın belediye hizmetlerinin genelinden duyulan memnuniyetin olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Fulya Akyıldız'ın (2012) çalışmasında Uşaklıların belediye hizmetlerinden duyduğu memnuniyetinin yaşa, cinsiyete, mesleğe, eğitim düzeyine ve gelir düzeyine göre farklılık gösterip göstermediğinin tespiti için Uşak'ta yaşayan 384 vatandaşa anket uygulaması yapılmıştır. Vatandaş memnuniyetinin belirlenmesinde frekans dağılımı, farklılıkların tespitinde ise Kruskal Wallis ve Mann Whitney U testleri kullanılmıştır. Mevcut belediye hizmetlerine karşı genel olarak memnuniyeti "kararsız" seviyesinde tespit edilmiştir. Memnuniyetin en yüksek olduğu hizmet sosyal yardım (aşevi, iftar çadırı, gıda yardımı gibi) hizmetleri olurken memnuniyet düzeyinin en düşük olduğu hizmet geri dönüşüm projesi (kâğıt, cam şişe, plastik, alüminyum gibi) hizmetleri ve yol, asfalt, kaldırım hizmetleri olmuştur. Çalışmanın sonucunda belediye

hizmetlerindeki verimlilik eksikliğinin nedenleri ile Uşak'ın plansız gelişmesinin nedenleri paralel olduğu gibi uzman ve nitelikli personel yetersizliği, yasal düzenlemelerden kaynaklanan sorunları ve halkın yönetime katılım konusundaki eksiklikleri, belediye hizmetlerindeki verimsizliğin ve planlı gelişmemenin en önemli nedenleri arasında olduğu tespit edilmiştir.

Çağatay Edgücan Şahin'in (2011) çalışmasında 2010 yılında istihdam garantili olarak açılan 212 kursun alan ve içerikleri incelenmiş, ihracat bileşimindeki sermaye ve teknoloji yoğun değişimle doğrudan ilgili olmayan, genellikle emek yoğun işlere yönelik kursların açılmış olduğu belirtilmiştir. Yazar bu noktada emekçilerin birbirleriyle ikamesinin kolay olduğu, İŞKUR'un düzenlediği istihdam garantili kurslarda sermaye birikim süreci ile ilişkisinin zayıf olduğu, diğer sektörlerden ziyade hizmet sektöründe nitelikli fakat özellikle spesifik bir firmanın isteğiyle açılan kurslarda kendisi için eğitilen firmaya karşı güvencesiz ve ucuz emekçiler yetiştirildiği şeklinde bulgulara ulaşmıştır.

Ahmet Yıldız'ın (2012) çalışmasında HEM'lerin, DİB'in düzenlediği yetişkin eğitimi etkinliklerinin genellikle kadınların ev dışı istihdamını sağlayan ya da kadınları kamusal-toplumsal yaşamda güçlendiren bir içeriğe sahip olmaktan ziyade, ideolojik olarak geleneksel toplumsal cinsiyet rollerini yeniden üreten ve İslami sosyalizasyona katkı sağlayabilecek nitelikte olduğu şeklindeki bulgulara ulaşılmıştır.

Mustafa Şen'in (2016) çalışmasında İŞKUR kapsamındaki mesleki eğitim kurslarını türlerine göre inceleyerek kursların işsizliği azaltmadaki önemi değerlendirilmiştir. Çalışmada, İŞKUR tarafından düzenlenen mesleki eğitim kursları yoluyla daha fazla istihdam sağlanabilmesi için istihdam garantili kursların sayısını artırılmasına paralel olarak istihdam garantisi olmayan (genel) kursların sayısının azaltılmasının kaynakların etkin kullanımı açısından gerekli olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Eğitimlerin işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu meslek gruplarına yönelik düzenlenmesi işsizliğin azaltılmasında önemli bir rol oynayabileceği ve yeni işgücüne yetecek kadar istihdam alanı da yaratılabilirse iş gücündeki etkinliğin artabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Hüseyin Tatlıdil ve Barış Özgürlük'ün (2012)) çalışmasında İŞKUR il müdürlüklerinin eğitim faaliyetlerini değerlendirebilmek için İŞKUR'un yılına ait verilerden yararlanarak analizler yapılmıştır. Çalışma sonucunda en başarılı kurum Malatya İl

Müdürlüğü olarak bulunurken, en başarısız kurum ise Zonguldak İl Müdürlüğü olarak bulunmuştur. Ayrıca Muş, Erzincan, Malatya, Gaziantep, Artvin, Bayburt illerinin performanslarının yüksek olması, Batman, Ardahan, Edirne, Ankara, Mersin ve Sivas illerinin performanslarının düşük olması bu illerin diğer illerden bir hayli farklı olduğu şeklinde tespitlere de ulaşılmıştır.

Özlem Işığışok'un (2011) çalışmasında Uzmanlaşmış Meslek Edindirme Merkezleri Projesi (UMEM) kapsamında eğitim gören kursiyerler 9 aylık sürede gözlemlenmiştir. TÜİK Bursa İl Müdürlüğünden ele edilen ve 1 Ocak 2011 – 30 Kasım 2011 tarihlerini kapsayan işgücü eğitim faaliyeti bulguları değerlendirilmiştir. Çalışmada proje koordineli ve uyumlu bir şekilde uygulanmaya devam ederse yaklaşık 1 milyon işsize odaların belirlediği işyerlerinde staj olanağı sağladığı gibi başarılı kursiyerlerin büyük çoğunluğuna da istihdam olanağı sağlaması projenin en önemli sonucu olarak gösterilmiştir.

Özlem Işığışok ve B. Faik Emirgil'in (2009) Bursa ili özelinde yapmış olduğu çalışmasında istihdam garantili işgücü yetiştirme kurslarına katılanların başarı dağılımı, işe yerleşme durumu analiz edilmiştir. Çalışmada istihdam garantili işgücü yetiştirme kurslarında başarı göstermiş katılımcıların işe yerleşme oranını % 99,2 olarak bulunmuştur. Gerek kurslara katılım oranlarının artırılması gerekse katılımı cinsiyete yönelik farklılaşmanın önüne geçilebilmesi için farklı sektörlerde faaliyet gösteren firmalar ile işbirliğinin geliştirilmesi gerektiği, yapılacak bir çalışma ile de İŞKUR'a kayıtlı olan veya olmayan işsizlerin bilgi ve becerilerini artırıcı programlara ilgilerinin artırılabilceği tespit edilmiştir.

Begüm Erdil Şahin ve Yeliz Sevimli'nin (2013) çalışmasında İstanbul Kültür Üniversitesi bünyesinde gerçekleştirilen işgücü yetiştirme kurslarını incelenmiştir. İstanbul Kültür Üniversitesi'nde, 2010 yılı Temmuz-Ağustos döneminde; toplam 13 adet işgücü yetiştirme kursu açılmıştır. Her bir kursa katılan kursiyer sayısı 25 olmak üzere toplamda 325 kursiyere eğitim verilmiştir. Bu kurslara katılan 222 kursiyere memnuniyet anketi uygulanmıştır. Eğitimler sonucunda mezun olup istihdam edilen kursiyerlerin sayısı ise İŞKUR'dan tespit edilmiştir. İŞKUR'dan edinilen bilgilere göre; İstanbul Kültür Üniversitesi'nin işgücü yetiştirme kursuna katılan 325 kursiyerden 281'i yani %86,5'i işgücü yetiştirme kurslarından mezun olmuş ve istihdam edilmiştir.

Kursiyerlerin istihdam edilme oranları hesaplanırken, istihdam edilme sürelerine ilişkin herhangi bir süre kısıtlaması dikkate alınmaksızın değerlendirmeler yapılmıştır. Yazarlara göre bu politikalar işsizlik sorunun çözümünde etkili olmakla birlikte tek çözüm yolu da değildir. Bu nedenle yazarlar Avrupa İstihdam Stratejisi ile uyumlu ulusal istihdam strateji ve politikalarının belirlenip, uygulanmaya bir an önce başlanması gerektiği sonucuna ulaşmışlardır.

Deniz Taşçı ve diğerlerinin (2015) çalışmasında Eskişehir’de yaşam boyu öğrenme başlığında yetişkin eğitimini analiz etmek için kursiyerler, kurs müdürü ve öğretmenleri ile görüşmeler yapılmıştır. Kursa devam etmekte olan kursiyerlere (367 kişi) memnuniyet anketi uygulanmıştır. Kurs müdürü ve öğretmenlerle (5kişi) görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler sonucu ulaşılan veriler öncelikle yaşam boyu öğrenme ortamlarına ilişkin olumlu ve olumsuz görüşler olmak üzere sınıflandırılmıştır. Yöneticiler ve öğreticiler tarafında belirtilen olumsuz görüşler altında kaynak yetersizliği, insan kaynakları sorunları, paydaşlar arası işbirliği yetersizliği, tanıtım yetersizliği, eğitim sonrası kursiyerlere sunulan destek eksikliği ve kursların işleyişindeki sorunlar yer almaktadır. Olumlu görüşler olarak ise sertifika olanakları, fırsat eşitliği sağlama, uygulamalı eğitim olanakları, kurs çeşitliliği, yoğun katılım, kurs sonrası gerçekleştirilen kültürel etkinlikler ve satış desteği, işbirliği imkânları ve teknik alt yapı imkânları belirtilmiştir. Yönetici ve öğreticiler tarafından üzerinde uzlaşılan temel sorunların başında gerek fiziksel, gerekse insan kaynakları yetersizliği ve kurumlarla yetersiz işbirliği gelmektedir. Bu bağlamda özellikle İŞKUR ve üniversitelerle daha fazla ilişkiye geçilmesi gerekliliği katılımcılar tarafından vurgulanmıştır. Bu sorunlar giderilebilirse eğitimde verimliliğin artabileceği gibi eğitimde memnuniyetin de sağlanabileceği tespit edilmiştir.

Bünyamin Aksakal, İbrahim Yaşar Kazu’nun (2015) çalışmasında Türkiye ve Avrupa Birliği ülkeleri arasındaki yetişkin eğitimi bağlamında, eğitim ve kültürlerarası ilişkiler adına küreselleşmeye neden olan faktörlerin etkisinin tespit edilebilmesi için 2013 yılına ait TÜİK verileri, resmi gazeteleri ve Avrupa Birliği yayınları incelenmiştir. Çalışma sonucunda tüm ülkelerde yetişkin eğitim ve öğretim politikalarının genel hedefleri ve genel yönü hakkında benzerlikler gösterdiği tespit edilirken; ülkeler arasında şimdiki öncelikler, yaklaşımlar ve yöntemlerde önemli farkların olduğu tespit edilmiştir.

2.5.2. Yabancı Literatür

James Albrecht ve diğerlerinin (2005) çalışmasında İsveç yetişkin eğitimi programı olarak bilinen Knowledge Lift(KL) hakkında detaylı incelemeler yapılmıştır. Bu programın amacı düşük vasıflı işçilerin beceri düzeylerini orta düzeye yükseltmeyi hedeflemektedir. Makalede programın iş gücünün bireysel emek piyasası çıktıları (özellikle istihdam ve yıllık gelir) üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir. Heterojenliğin etkisini gösterebilmek için sabit etki methodu kullanılmıştır. Veriler İsveç nüfusunun tamamını kapsayan eşleşmiş idari veri setlerine dayanırken heterojen şekilde dağılmış işçi becerileri denge arama modeli üzerinden analiz edilmiştir ve pek çok ilginç bilgiler bulunmuştur. Programın yüksek beceriye doğru beceri dağılım boşluklarına dengeli bir cevap verdiği bulgusuna ulaşılmıştır. Buna göre; iş gücündeki orta düzeyli işçilerin oranı, düşük-nitelikli çalışanlarının payının ödenmesi ile artarken orta-nitelikli işçilere göre hazırlanan boşlukların oranı neredeyse bire bir oranda olarak artmaktadır. Her zaman orta vasıflılara fayda sağlanırken düşük vasıflılar sıkıntı çekmektedir.

Mihaela Dimitrescu, ve diğerlerinin (2015) çalışmasında Ulusal İstatistik Enstitüsü (TÜİK gibi) verilerinden 2012 yılında tüm sektörden mesleki eğitime katılanların oranları tespit edilmiş ve bunların analizinde modern profesyonel yetişkin eğitim metotları (sentetik sunum) kullanılmıştır. Bu metot yetişkin eğitim düzeyini, istihdam edilen ve işsiz yetişkinlerin performans ve kalitesini arttırmak için kullanılır. Çalışma sonucunda istatistikler endişe verici rakamlar sunduğu için işsizlerin oranı düşürülmesi ve mesleki öğrenmenin geliştirilmesinin gerektiği ortaya çıkmıştır. Profesyonel yetişkin öğrenme sağlayan kuruluşlar ile çalışmak reformları hızlandırmak için güvenilir bir ortak olacaktır. Yazarlara göre ancak bu sayede yetişkin eğitiminin kalitesini artırabilir ve ekonomik krizin ve durgunluğun etkilerini ortadan kaldırabilir.

Gabriela Neagu'nun (2014) çalışmasında 2012 yılına ait HERD (sınır ötesi bölgesindeki yükseköğretim araştırma ve geliştirme için sosyal uyum) verileri incelenmiş, analiz edilmiş ve eğitim politikaları üzerine anket uygulaması yapılmıştır. Yazar tarafından politikaların Avrupa ülkelerinde yaşayan Romen nüfusu hedef aldığı ve yetişkin eğitimin temel belirleyicilerinin “eğitim, yaş, meslek” olması gerektiği şeklindeki bulgulara ulaşılmıştır.

Susan Lynn Stowe'nun (2012) çalışmasında örgün eğitime katılanlar ve bu eğitime katılmayıp yaygın eğitime katılanların eğitim düzeylerinin belirlenebilmesi için çapraz tablolardan faydalanılmış ve iki tür analiz yapılmıştır. Ardından, hangi kültürel ve ekonomik sermayenin yaygın öğrenmeyi nasıl etkilediğini incelemek için bir yapısal eşitlik modeli kullanılmıştır. Çapraz bulgu analizleri ebeveynleri yüksek eğitim seviyesine sahip olanların eğitim sisteminden avantajlı olduklarını ortaya koymuştur. Benzer şekilde, ebeveynleri profesyonel meslek sahibi veya yönetici sınıflarında olanların, işçi veya diğer sınıflarda olanlara göre orta öğretim sonrası eğitim (çoğunlukla üniversite mezunu) alma ihtimalinin daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Çalışma sonucunda genç nesilde gerçekleştirilen SEM (yapısal eşitlik) analizinin sonuçları ebeveynlerin eğitim düzeyi ile yavrunun eğitim düzeyi arasında pozitif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Marita Jacob and Heike Solga'nın (2015) çalışmasında Almanya'nın Mesleki Eğitim ve Öğretim sistemindeki değişikliklere uzun vadeli bir bakış açısı getiren Alman Yaşam Tarihi Araştırmaları'ndan elde edilen ampirik bulgular analiz edilmiştir. Çalışma sürecinde Almaya ile ilgili iki önemli sonuca ulaşılmıştır: Birincisi; Almanya'daki ikili sistem resmen tüm okulu-eğitimi bırakan kişilere açıksa da, tam yeterliliğe sahip okul temelli programların çoğunda en az bir ortaokul sertifikası (Realschulabschluss) gereklidir. Üniversite giriş yeterliliklerine sahip olup (Abitur) okulu bırakanlar yüksek eğitim programlarına kaydolma hakkına sahip olsa da ikili veya okul tabanlı mesleki veya teknik eğitim programlarını seçebilirler. İkincisi; üniversite giriş yeterlilik oranı (Abitur) olan okul terk edenlerin oranı zamanla artmışken, düşük yüksek eğitim başarısına sahip okulları terk edenlerin oranları görece azalmıştır. Yazarlar tarafından eğitim sistemi bu şekilde daralmaya uğradığı için yeni reformlara ihtiyacın zorunlu hale geldiği tespit edilmiştir.

Paula Guimarães ve diğerlerinin (2014) çalışmasında, yetişkin eğitimcilerin yetişkin eğitim ve öğretim politikaları nasıl inşa ettikleri ve Avrupa Birliği'nin yaşam boyu öğrenme rehberlerinde Portekiz'de 1999 yılında başlatılan iki programın ışığında nasıl bir öğrenci yetiştirdikleri değerlendirilmiştir. 1999'dan 2010'a kadar olan yetişkin eğitimi ve eğitim politikası analiz edilirken, yürürlükteki iki programın dezavantajları ortaya konulmuştur. Çalışmanın sonucunda iki programında Portekiz'in iş gücü

piyasaının özelliklerini dikkate almadığı, eğitimin sosyal ve ekonomik koşullara uyum sağlayamadığı için düzenleme yapılmasının gerektiği tespit edilmiştir.

Esen Arzu Kayman ve diğerlerinin (2012) çalışmasında Türkiye'de hayat boyu öğrenme kapsamında yetişkin eğitimi incelenmiştir. Yazarlar çalışmaları sonucunda bazı tespitlerde bulunmuşlardır. Bunlar şöyledir: Devlet sektörleri ve sosyal kurumları arasında entegrasyonu sağlamalı ve buna dayalı altyapı oluşturulurken örgün eğitime iş piyasası, sivil toplum ve kültürel kuruluşlar da dahil edilmelidir. Sistemin bölgesel ve yerel düzeylerde yerleştirilmesi gereklidir ve politikanın belirlenmesi, değerlendirilmesi ve aktif kullanımı için de verilerin toplanması ve hukuki koşullara göre güncellenip mevzuatların sadeleştirilmesi gereklidir. Hem mesleki hem de sivil toplum örgütlerinde kapasiteler belirlenmelidir. Sivil toplum kuruluşlarının ve diğer sosyal tarafların katılımlarıyla da öğrenme kültürünün oluşturulması gereklidir.

Valoula Nafanua Scanlan Su'apaia'nın (2006) çalışmasında hem Amerikan Samoası'ndan hem Alaska Samoası'ndan göç eden Samoalı yetişkin öğrencilerin (20-50 yaş arası 5 kadın 4 erkek) eğitim deneyimleri yazarın gerçekleştirdiği röportajlar ile sağlanmıştır. Bulgular sonucunda mali yardım eksikliklerinin, aile yükümlülüklerinin ve hayat şartları gibi bazı engellerin yükseköğretime katılımı engellediği görülmüştür. Bu yüzden Samoalılar ile yüksek eğitimle nasıl daha başarılı olacakları hakkında bilgi aktaran işbirlikçi diyaloglara gidilmelidir.

Anna E. S. Beauchamp'ın (2003) çalışmasında obiyografik vaka incelemesi ve analiz yöntemlerini kullanılarak yetişkin öğrenme ilkelerinin ve yetişkin eğitimi uygulamalarının devletin politika geliştirme sürecine entegrasyonu incelenmiştir. Bulgular sonucunda “Maternal Thhought” yani annesel düşünce sisteminin uygulanmasına özen gösterilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

BÖLÜM 3: SAMEK KURSLARININ ETKİNLİĞİ ÜZERİNE AMPİRİK İNCELEME SONUÇLARI

Bu kısımda çalışma sonucunda ulaşılan bulgular değerlendirilecektir.

3.1. Verilerin İstatistiksel Analizi

SPSS programı sosyal bilimlerin birçok alanında yaygın olarak kullanılmaktadır. Araştırmada elde edilen veriler IBM SPSS (Statistical Package for Social Sciences) Statistics 21 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Veriler değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotlar (sayı, yüzde ve ortalama) kullanılmıştır. Sonuçlar tablolar halinde düzenlenmiştir. Anket formunda yer alan değişkenlerin sıklık (frekans) ve yüzdelerinin hesaplanması, sorulara verilen yanıtların dağılımını incelemek açısından önem taşımaktadır. Sıklık, miktar ve sayı olarak bilgi sunarken, yüzdeler ise oransal olarak bilgi vermekte ve değer ifade etmektedir.

Araştırmada sıklık (frekans) ve yüzde oranları tablo analizi ve çapraz tablo analiz teknikleri Chi-Square (Ki-Kare) testi ile birlikte kullanılmıştır.

Niceliksel verilerin karşılaştırılmasında iki grup arasındaki farkı tespit için Mann Whitney U testinden ikiden fazla grup arasındaki farkı belirlemek için ise Kruskal Wallis testinden faydalanılmıştır. Elde edilen bulgular %95 güven aralığında %5 anlamlılık düzeyine değerlendirilmiştir.

Aşağıda ankete katılan kursiyerler ile ilgili çeşitli bilgiler verilmektedir.

3.2. Kursiyerlerin Demografik Özellikleri

Kursiyerlerin demografik özellikleri aşağıda tablo haline getirilmiştir.

Tablo 6: Kursiyerlerin Demografik Özellikleri

		Frekans (kişi)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Bay	0	0
	Bayan	302	100
	Toplam	302	100
Medeni Durum	Evli	239	79,1
	Bekar	51	16,9
	Dul	12	4,0

Tablo 6 devamı:

	Toplam	302	100
Şuan çalışıyor musunuz?	Evet	10	3,3
	Hayır	292	96,7
	Toplam	302	100
Yaş	0 -19	15	5,0
	20-29	50	16,6
	30-39	80	26,5
	40-49	86	28,5
	50-59	61	20,2
	60 ve üzeri	8	2,6
	Belirtilmeyen	2	0,7
	Toplam	302	100,0
Eğitim Durumu	Mezun Değil	0	0
	İlkokul	110	36,4
	Ortaokul/İlköğretim	52	17,2
	Lise	90	29,8
	Ön lisans	20	6,6
	Lisans	29	9,6
	Lisansüstü	1	0,3
	Toplam	302	100,0
İş Durumu	İşçi	3	1,0
	Memur	2	0,7
	Esnaf/Tacir	1	0,3
	Serbest Meslek Erbabı	5	1,7
	Çiftçi	3	1,0
	Ev Hanımı	223	73,8
	Emekli	17	5,6
	Öğrenci	19	6,3
	Bir işte çalışmıyorum	25	8,3
	Diğer	4	1,3
	Toplam	302	100,0
Gelir Durumu	500 liradan az	3	1,0
	501-1000 TL	10	3,3
	1001-1500 TL	69	22,8
	1501-2000 TL	100	33,1
	2001-3000 TL	62	20,5
	3001-5000 TL	37	12,3
	5001 ve üzeri	7	2,3
	Belirtilmeyen	14	4,6
	Toplam	302	100,0

Anket giyim kurslarında gerçekleştirildiği için bu branşta erkek kursiyere rastlanmamıştır. Erkekler giyim branşı yerine diğer branşları tercih etmektedirler. Dolayısıyla giyim kurslarında tüm kursiyerler bayanlardan oluşmaktadır.

Ankete katılan kursiyerlerin medeni durum sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde %79'unun evli olduğu görülmektedir. Kursiyerlerin %17'sini bekarlar oluştururken, %4'ünü ise dul kursiyerler oluşturmaktadırlar.

Ankete katılan kursiyerlerin “Şu an çalışıyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde sadece %3.3'ü çalışmaktadır. Bunun en önemli sebeplerini kursun eğitim günleri ve saatleri oluşturmaktadır. Eğitim hafta içi iki gün, saat 09:00-16:30 arasında verildiği için çalışanların bu branşa katılamadığı söylenebilir. Anketin uygulama aşamasında çalışmakta olan birkaç kursiyer hafta sonu da giyim dersleri olursa çalışan kursiyerlerin sayısında artış olabileceğini dile getirmiştir.

SAMEK giyim kurslarına katılım 15 yaşından itibaren başladığı için kursiyerlerin yaşları 15'den başlamaktadır. Örneklemde 15 ile 68 yaş aralığında kursiyerlere rastlanılmıştır. Kursiyer yaşları verilerin daha kolay anlaşılması ve yorumlanması için yaş kategorilerine dönüştürülmüştür. Tabloya bakıldığında 302 kursiyerden 2 kursiyer yaşını belirtmekten kaçınırken en çok katılımı 40'lı yaşlardaki (%28,5) kursiyerlerin oluşturduğu görülmektedir. Onları ise 30'lu yaşlardaki (%26,5) kursiyerler izlemektedir. Özellikle bu iki yaş grubunun çoğunluğu oluşturdu belirtilebilir. En az katılımı ise 60 ve üzeri yaş grubu (%2,6) kursiyerler oluşturmaktadır.

Ankete katılan kursiyerlerin “Eğitim durumunuz nedir?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde tüm kursiyerlerin eğitim almış kursiyerler olduğu görülmektedir. Kursiyerlerin %53.6 ilkokul ve ortaokul mezunudur. Aynı zamanda ilkokul ve ortaokul mezunu kursiyerlerin büyük bir çoğunluğu ev hanımıdır. Kursiyerlerin %29,8'si lise mezunu iken, %19,2'si yüksekokul/fakülte mezunudur.

Ankete katılan kursiyerlerin “İş durumunuz nedir?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde %73,8'inin ev hanımlarından oluştuğu görülmektedir. Kursun eğitim günleri ve saatlerinin bunda etkili olduğu söylenebilir.

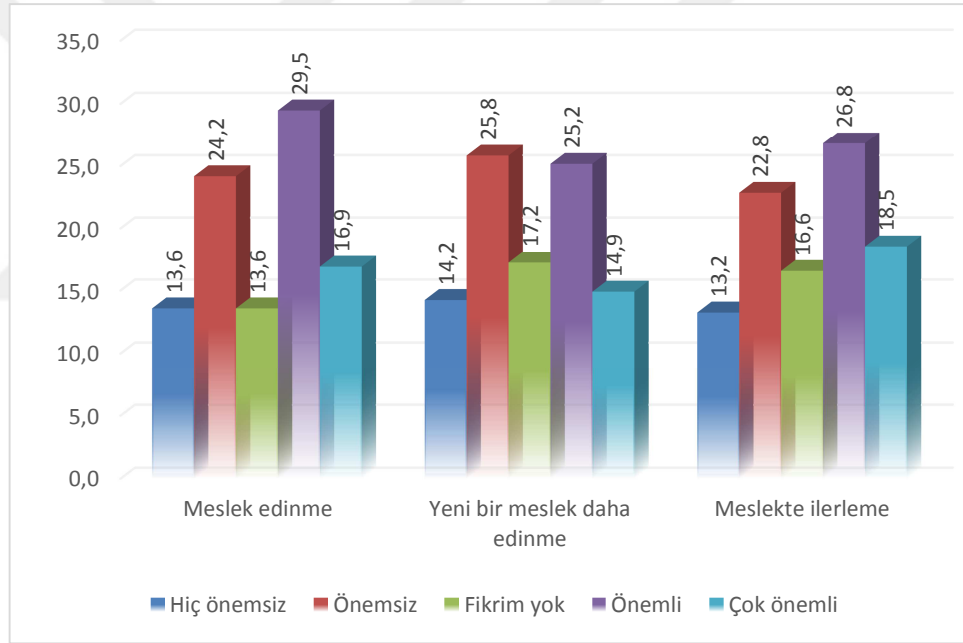
Son demografik soru olarak “Çalışıyorsanız sizin, çalışmıyorsanız ailenizin gelir durumu nedir?” sorusunda kursiyerlerin %55,9'unun geliri 1001 TL ile 2000 TL arası

değişmektedir. Bunu 2001-3000 TL gelir seviyesi ile kursiyerlerin %20,5'i izlerken, kursiyerlerin %4,6'sı gelir belirtmekten kaçınmıştır.

3.3. Kursiyerlerin Kursa Katılma Nedenleri

Ankete katılan kursiyerlerden kursa katılma nedenlerinin önem derecelerini belirtmeleri istenmiştir. Tüm nedenleri “hiç önemsiz”, “önemsiz”, “fikrim yok”, “önemli”, “çok önemli” şeklinde kodlamışlardır. İlk üç madde meslek eğitimi ile ilgili olduğundan aynı grafikte gösterilirken, diğer maddeler ise sosyo-kültürel özellikler taşıdığı için bir sonraki grafikte gösterilmiştir.

Bu bölümdeki 8 sorunun Cronbach's Alpha değeri 0,80 ile oldukça güvenilir düzeyde çıkmıştır.

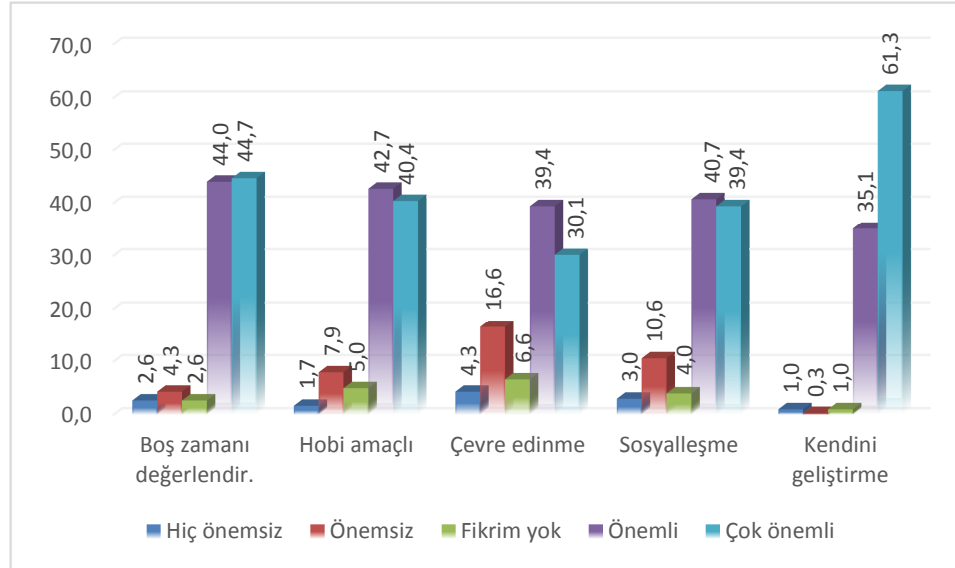
Grafik 1: Kursiyerlerin Mesleki Açıdan Kursa Katılma Nedenleri

Kursiyerlerden kursa katılma nedenlerinin önem derecesini belirtmeleri istendiğinde, meslek edinme önermesi; kursiyerlerin %16,9'u için çok önemli iken, %29,5'u için önemlidir. Bu durumda kursiyerlerin %46,4'ünün meslek edinmeyi önemsedikleri görülmektedir. Kursiyerler %13,6'sı kararsızdır ve aralarında kursun böyle bir fonksiyonu var mı diye düşünenler varken, acaba becerilerimi meslek haline getirebilir miyim düşüncesi ile kararsız kalanların olduğu söylenebilir. Kursiyerlerin %36,8'i

meslek edinmeyi önemsemezken ve bu grubun yaş durumu incelendiğinde 40 yaş ve üzeri grubun büyük çoğunluğu (yaklaşık %70) oluşturduğu ve artık meslek edinme nedenlerinin olmadığı söylenebilir.

Kursiyerlerden kursa katılma nedenlerinin önem derecesini belirtmeleri istendiğinde, yeni bir meslek daha edinme önermesi; kursiyerlerin %14,9'u için çok önemli iken, %25,2'si için önemlidir. Bu durumda kursiyerlerin %40,1'inin yeni bir meslek daha edinmeyi önemsedikleri görülmektedir. Yeni bir meslek edinmeyi önemseyen kursiyerlerin giyimi de meslek edinebilirim düşüncesi ile bu şekilde bir değerlendirme yaptığı söylenebilir. Kursiyerlerin %17,2'si kararsız kalırken, %40'ı yeni bir meslek daha edinme sorusunu önemsememişlerdir. Bu önermeyi önemsiz bulanların büyük çoğunluğunu 40 yaş ve üzeri kursiyerler oluşturmaktadır.

Kursiyerlerden kursa katılma nedenlerinin önem derecesini belirtmeleri istendiğinde, meslekte ilerleme önermesi; kursiyerlerin %18,5'u için çok önemli iken, %26,8'i için önemlidir. Bu durumda kursiyerlerin %40,1'inin yeni bir meslek daha edinmeyi önemsedikleri görülmektedir. Önermeyi özellikle ileri seviyede eğitim gören “Giyim Tekamül” sınıfının önemseddiği söylenebilir. Kursiyerlerin %16,6'sı kararsız kalırken, %36'sı meslekte ilerlemenin kendileri için önemsiz olduğunu belirtmişlerdir.

Grafik 2: Kursiyerlerin Sosyo-Kültürel Açıdan Kurs Katılma Nedenleri

Kursiyerlerden kursa katılma nedenlerinin önem derecesini belirtmeleri istendiğinde, boş zamanı değerlendirme önermesi; kursiyerlerin %44,7'si için çok önemli iken, %44'ü için önemlidir. Bu durumda kursiyerlerin %88,7'sinin boş zamanı değerlendirmeyi önemsedikleri görülmektedir. Kursiyerlerin %2,6'sı kararsız kalırken, %6,9'u boş zamanı değerlendirmeyi önemsememiştir.

Kursiyerlerden kursa katılma nedenlerinin önem derecesini belirtmeleri istendiğinde, hobi edinme önermesi; kursiyerlerin %40,4'ü için çok önemli iken, %42,7'si için önemlidir. Bu durumda kursiyerlerin %83,1'inin hobi edinmeyi önemsedikleri görülmektedir. Kursiyerlerin %5'i kararsız kalırken, %9,6'sı hobi edinmeyi önemsememiştir.

Kursiyerlerden kursa katılma nedenlerinin önem derecesini belirtmeleri istendiğinde, çevre edinme önermesi; kursiyerlerin %30,1'i için çok önemli iken, %39,4'ü için önemlidir. Bu durumda kursiyerlerin %69,5'nin çevre edinmeyi önemsedikleri görülmektedir. Kursiyerlerin %6,6'sı kararsız kalırken, %20,9'u çevre edinmeyi önemsememiştir. Sosyo-kültürel sebepler arasında en az önemsenen konunun çevre edinme olduğu görülmektedir. Anketin uygulama aşamasında bazı kursiyerler kurs öncesi çevresinin kendisine yeterli olduğunu, kurstan çevre edinmeyi pek düşünmediklerini dile getirmişlerdir.

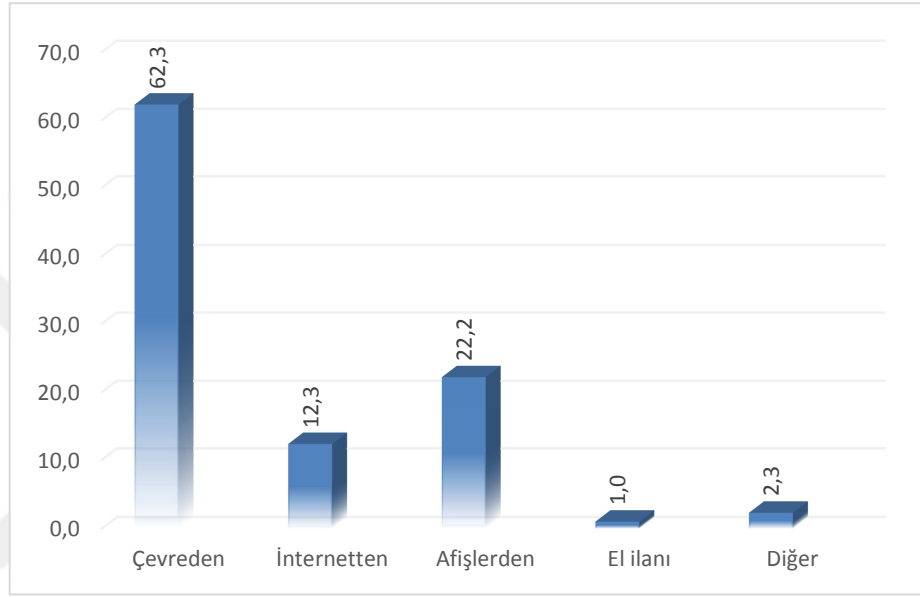
Kursiyerlerden kursa katılma nedenlerinin önem derecesini belirtmeleri istendiğinde, sosyalleşme önermesi; kursiyerlerin %39,4'ü için çok önemli iken, %40,7'si için önemlidir. Bu durumda kursiyerlerin %80,1'inin sosyalleşmeyi önemsedikleri görülmektedir. Kursiyerlerin %4'ü kararsız kalırken, %13,6'sı sosyalleşmeyi önemsememiştir.

Kursiyerlerden kursa katılma nedenlerinin önem derecesini belirtmeleri istendiğinde, kendini geliştirme önermesi; kursiyerlerin %61,3'ü için çok önemli iken, %35,1'i için önemlidir. Bu durumda kursiyerlerin %96,4'ünün kendini geliştirmeyi önemsedikleri görülmektedir. Kursiyerlerin %1'i kararsız kalırken, %1,3'ü kendini geliştirmeyi önemsememiştir.

Kursa katılmanın tüm nedenlerini göz önüne alıp bir değerlendirme yaparsak; sosyo-kültürel sebeplerle kursa katılan kursiyerler tarafından bu sebeplerin (büyük

farklılıklarla) önemli bulunduğu söylenebilir. Bunların içerisinde meslek edinmeyi de önemli bulan kursiyer sayısı oldukça fazladır. Kursiyerlerin kursa katılma nedenleri içerisinde en öne çıkan nedenler sırasıyla “kendini geliştirme”, “boş zamanı değerlendirme”, “hobi edinme” ve “meslek edinme” nedenidir. Bu sıralamaya göre kursiyerlerin kişisel ve sosyal ilişkilere daha çok önem verdiği söylenebilir.

3.4. Kursiyerler Kurstan Nasıl Haberdar Oldular?

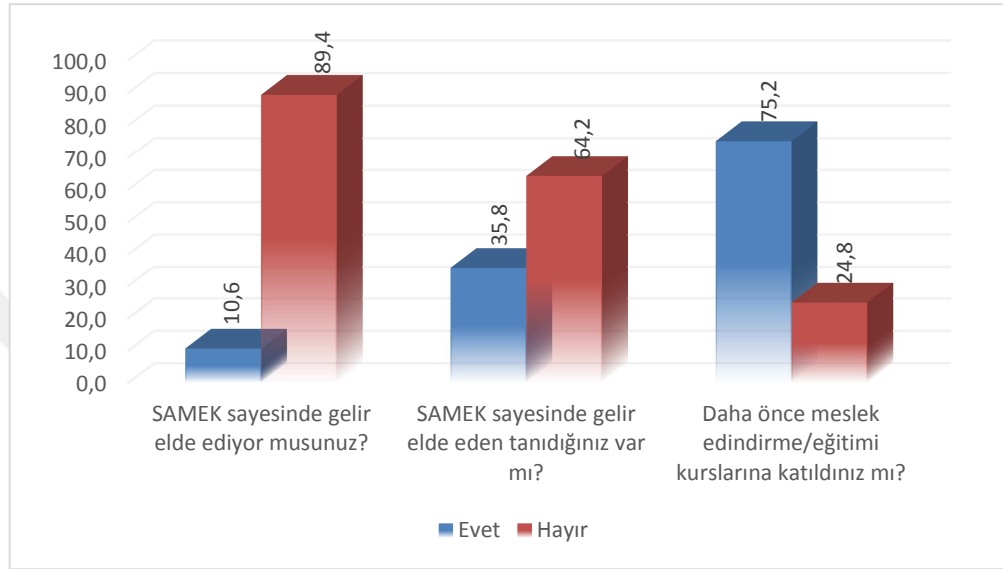
Grafik 3: Kurstan Nasıl Haberdar Oldunuz?

Ankete katılan kursiyerlerin “Kurstan nasıl haberdar oldunuz?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde %62,3’ünün çevreden duyarak kurstan haberdar olduğu ortaya çıkmaktadır. Bazı kursiyerlere komşuları, arkadaşları, tanıdıkları kursun başlayacağını söylerken bazılarına da akrabaları yardımcı olmuştur. Bunu %22,2 oran ile afiş tanıtımları izlerken, internet kaynağı %12,3 oranında kalmıştır. İnternet kaynağının bu oranda kalmasının sebepleri arasında giyim kursiyerlerinin demografik özelliklerinden yaş ve iş durumlarını göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Bu noktada orta ve ileri yaş grubuna dahil ev hanımlarının internet ile çok ilgili olmadıkları söylenebilir. Son olarak el ilanı kaynağı ile kurstan haberdar olanlar %1 iken diğer kaynaklardan haberdar olanlar %2,3’tür.

Buradan çıkan sonuç bize tanıtımların yeteri kadar yapılmadığını ve halka ulaşmada yeterli olmadığını göstermektedir. SAMEK’in daha geniş kitlelere ulaşmada farklı

yolları ve kaynakları daha etkin olarak kullanması durumunda SAMEK'in daha iyi tanıtılabileceği söylenebilir. Öte yandan tanıdıkların tavsiyesi bir diğer deyişle kişilerin sosyal ağı kurumların tanıtım faaliyetlerinin önüne geçebilen çok güçlü bir iletişim aracı olarak da karşımıza çıkmaktadır.

3.5. Kurslar Hakkında

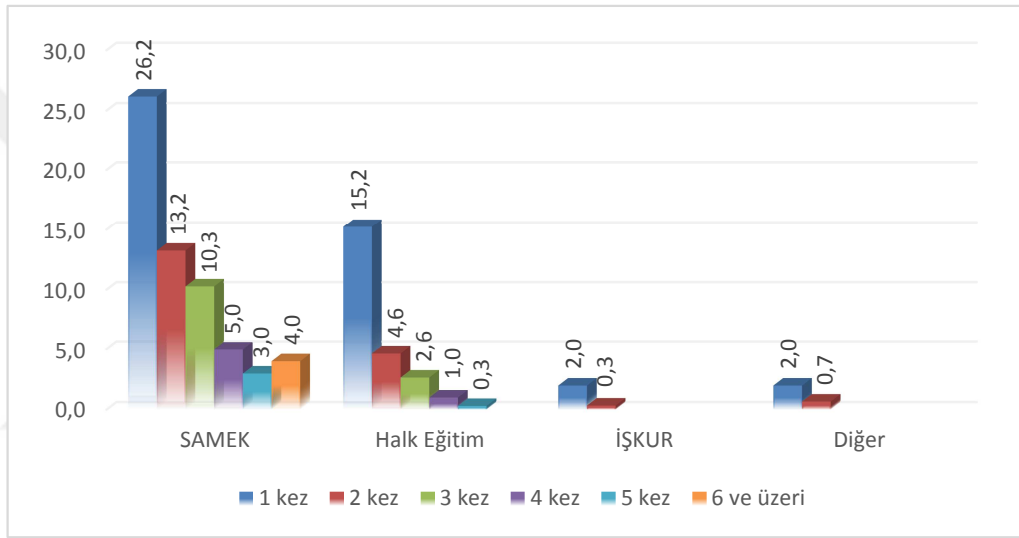

Grafik 4: Kurslar Hakkında

Ankete katılan kursiyerlerin “SAMEK sayesinde gelir elde ediyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde %10,6’sı SAMEK sayesinde gelir elde ettiğini belirtmiştir. Bu kursiyerler tanıdıklarına en az bir kez parayla ürün satabilmişlerdir. Kursiyerlerin %89,4’sı ise henüz SAMEK sayesinde herhangi bir gelir elde edemediğini belirtmiştir. Bu kursiyerlerin bir kısmı da eşine, çocuğuna bir şeyler diktığını ve sadece aile ekonomisine katkıda bulunduklarını söylemişlerdir.

Ankete katılan kursiyerlerin “SAMEK sayesinde gelir elde eden tanıdığınız var mı?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde %35,8’i SAMEK sayesinde gelir elde eden tanıdığının olduğunu belirtmiştir. Kursiyerler çevrelerinden duyarak, eğitmenlerinden duyarak veya eski sınıf arkadaşlarının başarılarından haberdar olarak bu soruya evet demişlerdir. Kursiyerlerin %64,2’si SAMEK sayesinde gelir elde eden bir tanıdıkları olmadığını belirtmiştir.

Ankete katılan kursiyerlerin “Daha önce meslek edindirme/egitimi kurslarına katıldınız mı?” sorusuna verdikleri cevaplar incelediğinde kursiyerlerin %24,8’i SAMEK dahil herhangi bir meslek eğitimi/edindirme kurslarına daha önce hiç katılmadıklarını belirtirken, kursiyerlerin %75,2’si giyim kursundan önce en az bir kez daha meslek eğitimi/edindirme kurslarına katıldıklarını belirtmişlerdir. Buradaki veriler bize meslek edindirme/egitimi kurslarına an az bir kez giden kursiyerlerin bu kurslara devam etme oranının yüksek olduğunu göstermektedir. Ayrıca kursiyerlerden daha öncesinde hangi kurslara, kaçar kez katıldıkları sorulmuş ve verdikleri yanıtlar aşağıdaki grafikte görselleştirilmiştir.

Grafik 5: Kursiyerlerin Meslek Eğitimi/Edindirme Kurslarına Katılım Sıklıkları

SAMEK giyim branşından önce SAMEK’de çeşitli branşlarda eğitim görmüş olan kursiyerlerin %26,2’si SAMEK’e bir kez katıldığını belirtirken, sırasıyla %13,2’si iki kez, %10,3’ü üç kez, %5’i dört kez, %3’ü beş kez, %4’ü ise 6 ve daha fazla sayıda SAMEK kurslarına katıldığını belirtmiştir.

SAMEK giyim branşından önce Halk Eğitim’de çeşitli branşlarda eğitim görmüş olan kursiyerlerin %15,2’si Halk Eğitim’e bir kez katıldığını belirtirken, sırasıyla %4,6’sı iki kez, %2,6’sı üç kez, %1’i 4 kez ve %0,3’ü 5 kez Halk Eğitim kurslarına katıldığını belirtmiştir.

SAMEK giyim branşından önce İŞKUR’da çeşitli branşlarda eğitim görmüş olan kursiyerlerin %2’si 1 kez, %0,3’ü 2 kez İŞKUR kurslarına katıldığını belirtmiştir.

SAMEK giyim branşından önce diğer kurslara katılan kursiyer oranı ise % 2,7’de kalmıştır. Bunlar arasında önceden başka şehirlerde yaşayan kursiyerler oradaki belediyeye bağlı meslek edindirme kursuna katıldığını dile getirmiştir. (İSMEK gibi)

Kursiyerlerin %75,2’sinin daha önce meslek eğitimi/edindirme kurslarına katıldıkları belirtilmişti. Bunların içerisinde yeniden bir değerlendirme yapıldığında giyim branşında eğitimi alan SAMEK kursiyerlerinin yine en çok giyim dahil SAMEK kurslarını tercih ettikleri belirtilebilir. Sonuçlar bu şekilde çıkmaya devam ettikçe SAMEK kurslarına başlayan kursiyerlerin sonraki yıllarda da herhangi bir branştan kursa devam etme olasılığı yüksek görülmektedir. SAMEK giyim branşı kursiyerlerinin farklı bir kurs olarak en çok tercih etmiş oldukları eğitim merkezinin ise Halk Eğitim olduğu söylenebilir.

3.6. Kursun Etkinlik Değerlendirmesi

Bu bölümde kursiyerlere toplamda 33 soru yöneltilmiştir. 302 kursiyer 5’li likert ölçeği kullanarak sorduğumuz tüm soruları “tamamen katılmıyorum”, “katılmıyorum”, “fikrim yok”, “katılıyorum”, “tamamen katılıyorum” cevaplarından birini işaretleyerek cevaplandırmıştır.

33 sorunun geçerlilik istatistiğine bakacak olursak; Cronbach’s Alpha 0,889 olarak ölçülmüştür. Dolayısıyla bu bölümde kullanılan ölçek oldukça güvenilir düzeydedir.

Aşağıdaki tablolar yardımıyla etkinlik ölçeği alt başlıklar halinde incelenecektir.

Tablo 7: Derslerin Değerlendirmesi

DERSLER	Tamamen Katılmıyorum (%)	Katılmıyorum (%)	Fikrim yok (%)	Katılıyorum (%)	Tamamen Katılıyorum (%)
Kursun teori için ayrılan ders saati yeterlidir	6,3	9,9	1,7	47,0	35,1
Kursun pratik için ayrılan ders saati yeterlidir	6,0	13,6	1,0	44,4	35,1
Kursun toplam ders saati yeterlidir.	6,3	13,6	1,3	43,7	35,1
Kursun ders saatleri benim için uygundur.	1,7	3,6	2,6	48,0	44,0
Kursun içeriği yeterlidir.	0,0	2,3	3,6	51,3	42,7

Derslerin değ erlendirilmesi kategorisinde teori (konu anlatımı) için ayrılan ders saatlerinin yeterli olduğu önermesine; kursiyerlerin % 35,1'i tamamen katılıyorum cevabını, %47'si katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %82,1'i kursun teori için ayrılan ders saatini yeterli bulurken, kursiyerlerin %6,3'   ise bu önermeye tamamen katılmıyorum, %9,9'u katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin % 16,2'si kursun teori için ayrılan ders saatini yeterli bulmamıştır. %1,7'si ise fikir beyan etmemiştir.

Derslerin değ erlendirilmesi kategorisinde pratik (uygulama) için ayrılan ders saatlerinin yeterli olduğu önermesine; kursiyerlerin % 35,1'i tamamen katılıyorum cevabını, %44,4'   katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %79,5'i kursun pratik için ayrılan ders saatini yeterli bulurken, kursiyerlerin %6'sı bu önermeye tamamen katılmıyorum, %13,6'sı katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin % 19,6'sı kursun pratik için ayrılan ders saatini yeterli bulmamıştır. %1'i ise fikir beyan etmemiştir.

Derslerin değ erlendirilmesi kategorisinde toplam ders saatlerinin yeterli olduğu önermesine; kursiyerlerin % 35,1'i tamamen katılıyorum cevabını, %43,7'si katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %78,8'i için kursun toplam ders saatini yeterli bulurken, kursiyerlerin %6'sı bu önermeye tamamen katılmıyorum, %13,6'sı katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin % 19,9'u kursun toplam ders saatini yeterli bulmamıştır. %1'i ise fikir beyan etmemiştir. Anketin uygulama aşamasında ders saatlerini yetersiz bulan kursiyerler kursta daha fazla vakit geçirmek ve daha fazla dikiş yaparak ürün sayılarını çoğaltmak istediklerini belirtmişlerdir.

Derslerin değ erlendirilmesi kategorisinde kursun ders saatlerinin kendileri için uygun olduğu önermesine; kursiyerlerin % 44'   tamamen katılıyorum cevabını, %48'i katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %92'si için kursun ders saatleri uygun bulurken, kursiyerlerin %1,7'si bu önermeye tamamen katılmıyorum, %3,6'sı katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin % 5,3'   kursun ders saatlerinin kendileri için uygun bulmamıştır. %2,6'sı ise fikir beyan etmemiştir. Dersler 09:00-16:30 arasında olduğu için kursiyerler ders saatlerinden oldukça memnundur. Kursiyerlerin büyük çoğunluğu herhangi bir işte devamlı olarak çalışmadığı ve hanımı oldukları için büyük bir oranla bu önermeye katılmışlardır.

Derslerin değerlendirilmesi kategorisinde kurs içeriğinin yeterli olduğu önermesine; kursiyerlerin % 42,7'si tamamen katılıyorum cevabını, %51,3'ü katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %94'ü için kursun içeriğini yeterli bulmuştur. Kursiyerlerin hiç biri bu önermeye tamamen katılmıyorum demezken, sadece %2,3'ü katılmıyorum cevabını vermiştir. %3,6'sı ise fikir beyan etmemiştir. Dersler kategorisinde en yüksek oranda memnuniyet bu önermede gerçekleşmiştir.

Dersler bir bütün olarak değerlendirildiğinde kursun bu açıdan hedefine ulaştığı ve etkinliği sağlandığı belirtilebilir.

Tablo 8: İşlevselliğin Değerlendirmesi

İŞLEVSELLİK	Tamamen Katılmıyorum (%)	Katılmıyorum (%)	Fikrim yok (%)	Katılıyorum (%)	Tamamen Katılıyorum (%)
Kurs mekanı derslerin işlenmesi bakımından uygundur.	5,3	10,9	5,6	37,1	41,1
Kurs istihdam yaratılması açısından önemli bir rol üstlenmektedir.	1,3	4,3	23,8	34,1	36,4
Kurs boş zamanların değerlendirileceği bir etkinliktir.	1,7	5,6	7,3	42,7	42,7
Gelecekte katıldığım kurs ile ilgili bir alanda çalışmak isterim.	10,6	13,9	21,5	28,5	25,5
Bir bütün olarak ele alındığında kursun etkin olduğunu düşünmekteyim.	1,7	0,7	6,6	47,4	43,7
Bir bütün olarak ele alındığında kursun verimli olduğunu düşünmekteyim.	1,0	2,3	2,0	44,0	50,7

İşlevselliğin değerlendirilmesi kategorisinde kurs mekanının derslerin işlenmesi bakımından uygun olduğu önermesine; kursiyerlerin % 41,1'i tamamen katılıyorum cevabını, %37,1'i katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %78,2'si kurs mekanını uygun bulurken, kursiyerlerin %5,3'ü bu önermeye tamamen katılmıyorum, %10,9'u katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin % 16,2'si kursun mekanını ders işlenmesi bakımından uygun bulmamıştır. %5,6'sı ise fikir beyan etmemiştir.

İşlevselliğin değerlendirilmesi kategorisinde kursun istihdam açısından önemli bir rol üstlenmektedir önermesine; kursiyerlerin %36,4'ü tamamen katılıyorum cevabını,

%34,1'i katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %70,5'i kursun istihdam açısından önemli bir rol üstlendiğini düşünürken, kursiyerlerin %1,3'ü bu önermeye tamamen katılmıyorum, %4,3'ü katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin % 5,6'sı kursun istihdam açısından önemli bir rol üstlendiğini düşünmemiştir. %23,8'i ise fikir beyan etmemiştir. Bu kategoride yüksek oranda fikir beyan etmeyen kursiyer bulunmaktadır. Bu yüzden fikir beyan etmeyenlerin büyük bir çoğunluğunun kursun böyle bir fonksiyonu olup olmadığını bilmediği belirtilebilir.

İşlevselliğin değerlendirilmesi kategorisinde kursun boş zamanların değerlendirileceği bir etkinlik olduğu önermesine; kursiyerlerin %42,7'si tamamen katılıyorum cevabını, %42,7'si katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %85,4'ü kursun boş zaman değerlendirilecek bir etkinlik olduğunu düşünürken, kursiyerlerin %1,7'si bu önermeye tamamen katılmıyorum, %5,6'sı katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin % 7,3'ü kursun boş zaman değerlendirilecek bir etkinlik olmadığını düşünmüştür. %7,3'ü ise fikir beyan etmemiştir.

İşlevselliğin değerlendirilmesi kategorisinde gelecekte katıldıkları kurs ile ilgili bir alanda çalışmak istedikleri önermesine; kursiyerlerin %25,5'i tamamen katılıyorum cevabını, %28,5'i katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %54'ü kurs ile ilgili bir alanda çalışmayı düşünürken, kursiyerlerin %10,6'sı bu önermeye tamamen katılmıyorum, %13,9'u katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin % 24,5'i kurs ile ilgili bir alanda çalışmayı düşünmemektedir. %21,5'i ise fikir beyan etmemiştir. Bu kategorideki en yüksek memnuniyetsizlik bu önermede gerçekleşmiştir. Anketin uygulanması aşamasında bazı kursiyerler yaş olarak çalışmayı düşünmediklerini, bazı kursiyerler sadece aile ekonomisinde katkıda bulunup ailesine ve yakın çevresine dikiş yaptıklarını dile getirmişlerdir. Bu konuda kararsız olan kursiyer oranı da yüksek çıkmıştır.

İşlevselliğin değerlendirilmesi kategorisinde bir bütün olarak ele alındığında kursun etkin olduğu önermesine; kursiyerlerin %43,7'si tamamen katılıyorum cevabını, %47,4'ü katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %91,1'i bir bütün olarak ele alındığında kursun etkin olduğu düşünürken, , kursiyerlerin %1,7'si bu önermeye tamamen katılmıyorum, %0,7'si katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %2,4'ü

bir bütün olarak ele alındığında kursun etkin olduğu düşünmemektedir. %6,6'sı ise fikir beyan etmemiştir.

İşlevselliğin değerlendirilmesi kategorisinde bir bütün olarak ele alındığında kursun verimli olduğu önermesine; kursiyerlerin %50,7'si tamamen katılıyorum cevabını, %44'ü katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %94,7'si bir bütün olarak ele alındığında kursun verimli olduğu düşünürken, kursiyerlerin %1'i bu önermeye tamamen katılmıyorum, %2,3'ü katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %3,3'ü bir bütün olarak ele alındığında kursun etkin olduğu düşünmemektedir. %2'si ise fikir beyan etmemiştir. Bu kategorideki en yüksek memnuniyet kursun verimli olduğu cevabı ile sağlanmıştır.

Kursun işlevselliği bir bütün olarak değerlendirildiğinde kursun bu açıdan hedefine ulaştığı ve etkinliğin sağlandığı belirtilebilir.

Tablo 9: Katılımın Değerlendirmesi

KATILIM	Tamamen Katılmıyorum (%)	Katılmıyorum (%)	Fikrim yok (%)	Katılıyorum (%)	Tamamen Katılıyorum (%)
Derslere devamlı olarak katılıyorum.	0,7	3,6	2,3	44,4	49,0
Katıldığım derslerde aktif rol alıyorum.	1,0	1,7	7,3	49,0	41,1
Kursa katılmamın temel nedeni ücretsiz olmasıdır.	9,6	22,2	7,6	31,8	28,8
Katıldığım kurs ücretli olsaydı yine de katılırdım.	13,6	20,5	17,9	26,8	21,2
Kursa katılmamda sertifika almam önemlidir.	5,0	14,2	10,9	34,4	35,4
Sertifika olmasaydı yine de kursa katılırdım.	1,3	6,3	9,3	46,0	37,1

Katılımın değerlendirilmesi kategorisinde derslere devamlı katılıyorum önermesine kursiyerlerin %49'u tamamen katılıyorum cevabını, %44.4'ü katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %93,4'ü derslere sürekli katıldığını belirtirken, %0,7'si bu önermeye tamamen katılmıyorum, %3,6'sı katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %4,3'ü derslere sürekli katılmadığını belirtmiştir. %2,3'ü ise fikir beyan

etmemiştir. Bu kategorideki en yüksek memnuniyet derslere devamlı katılıyorum cevabı ile sağlanmıştır.

Katılımın değerlendirilmesi kategorisinde katıldığım derslerde aktif rol alıyorum önermesine kursiyerlerin %41,1'i tamamen katılıyorum cevabını, %49'u katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %90,1'i derslerde aktif rol aldığını belirtirken, %1'i bu önermeye tamamen katılmıyorum, %1,7'si katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %2,7 derslerde aktif rol almadığını belirtmiştir. %7,3'ü ise fikir beyan etmemiştir.

Katılımın değerlendirilmesi kategorisinde kursa katılmamanın temel nedeni ücretsiz olmasıdır önermesine kursiyerlerin %28,8'i tamamen katılıyorum cevabını, %31,8'i katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %60,6'sı kursa katılmalarının temel nedeni olarak kursun ücretsiz olmasını gösterirken, %9,6'sı bu önermeye tamamen katılmıyorum, %22,2'si katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %31,8'i kursa katılmalarının temel nedeninin kursun ücretsiz olmasıyla ilgili olmadığını belirtmiştir. %7,6'sı ise fikir beyan etmemiştir.

Katılımın değerlendirilmesi kategorisinde katıldığım kurs ücretli olsaydı yine de katılırdım önermesine kursiyerlerin %21,2'si tamamen katılıyorum cevabını, %26,8'i katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %48'i katıldıkları kurs ücretli olsa yine de katılacaklarını belirtirken, %13,6'sı bu önermeye tamamen katılmıyorum, %20,5'i katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %34,1'i katıldıkları kurs ücretli olsa katılamayacaklarını belirtmiştir. %17,9'u ise fikir beyan etmemiştir. Bu kategoride en düşük memnuniyet bu soruda gerçekleşmiştir. Özellikle maddi durumlarını yeterli bulmayan kursiyerler özel kursa gidiyormuş gibi ücret alınsaydı kursa gelemeyeceklerini dile getirmişlerdir. Ayrıca ücret ne kadar olsa katılamazdım düşüncesi ile fikir beyan edemeyen kursiyer oranı yüksek çıkmıştır.

Katılımın değerlendirilmesi kategorisinde kursa katılmamda sertifika almam önemlidir önermesine kursiyerlerin %35,4'ü tamamen katılıyorum cevabını, %34,4'ü katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %69,8'i sertifika almayı önemsediklerini belirtirken, %5'i bu önermeye tamamen katılmıyorum, %14,2'si katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %19,2'si sertifika almayı önemsemediklerini belirtmiştir. %10,9'u ise fikir beyan etmemiştir.

Katılımın değerlendirilmesi kategorisinde sertifika olmasaydı yine de kursa katıldırım önermesine kursiyerlerin %37,1'i tamamen katılıyorum cevabını, %46'sı katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %83,1'i sertifika verilme de kursa katılacaklarını belirtirken, %1,3'ü bu önermeye tamamen katılmıyorum, %6,3'ü katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %7,6'sı sertifika verilme de kursa katılamayacaklarını belirtmiştir. %9,3'ü ise fikir beyan etmemiştir. Bu noktada özellikle sertifika olmasa da kişilerin kursa katılma istekleri önemlidir.

Kursa katılım bir bütün olarak değerlendirildiğinde kursun bu açıdan hedefine ulaştığı ve etkinliğin sağlandığı belirtilebilir.

Tablo 10: Eğitmenin Değerlendirmesi

EĞİTMEN	Tamamen Katılmıyorum (%)	Katılmıyorum (%)	Fikrim yok (%)	Katılıyorum (%)	Tamamen Katılıyorum (%)
Eğitmen teori için yeterli zaman ayırmaktadır.	2,0	2,0	3,0	30,1	62,9
Eğitmen pratik için yeterli zaman ayırmaktadır.	2,3	3,3	0,7	34,1	59,6
Eğitmen ders süresini etkin kullanmaktadır.	2,0	2,0	3,0	30,5	62,6
Eğitmen branş eğitimini verebilecek yeterli donanımına sahiptir.	1,0	0,7	2,3	26,2	69,9
Eğitmen bu kurs için doğru seçilmiş bir eğitmendir.	1,7	0,3	2,0	24,8	71,2
Eğitmen dersi herkesin anlayacağı-kavrayacağı şekilde işlemektedir.	1,7	0,3	3,6	27,2	67,2
Eğitmen ile eğitim hakkında tüm düşünceler rahatlıkla paylaşılabilir.	1,3	0,7	4,3	27,2	66,6

Eğitmen değerlendirilmesi kategorisinde eğitmen teori için yeterli zaman ayırmaktadır önermesine kursiyerlerin %62,9'u tamamen katılıyorum cevabını, %30,1'i katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %93'ü eğitmenlerinin teori için yeterli zaman ayırdığını belirtirken, %2'si bu önermeye tamamen katılmıyorum, %2'si katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %4'ü eğitmenlerinin teori için yeterli zaman ayırmadığını belirtmiştir. %3'ü ise fikir beyan etmemiştir.

Eğitmen değerlendirilmesi kategorisinde eğitmen pratik için yeterli zaman ayırmaktadır önermesine kursiyerlerin %59,6'sı tamamen katılıyorum cevabını, %34,1'i katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %93,7'si eğitmenlerinin pratik için yeterli zaman ayırdığını belirtirken, %2,3'ü bu önermeye tamamen katılmıyorum, %3,3'ü katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %5,6'sı eğitmenlerinin pratik için yeterli zaman ayırmadığını belirtmiştir. %0,7'si ise fikir beyan etmemiştir.

Eğitmen değerlendirilmesi kategorisinde eğitmen ders süresini etkin kullanmaktadır önermesine kursiyerlerin %62,6'sı tamamen katılıyorum cevabını, %30,5'i katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %93,1'i eğitmenlerinin ders süresini etkin kullandığını belirtirken, %2'si bu önermeye tamamen katılmıyorum, %2'si katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %4'ü eğitmenlerinin ders süresini etkin kullanmadığını belirtmiştir. %3'ü ise fikir beyan etmemiştir.

Eğitmen değerlendirilmesi kategorisinde eğitmen branş eğitimini verebilecek yeterli donanımına sahiptir önermesine kursiyerlerin %69,9'u tamamen katılıyorum cevabını, %26,2'si katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %96,1'i eğitmenlerinin yeterli donanımına sahip olduğunu belirtirken, %1'i bu önermeye tamamen katılmıyorum, %0,7'si katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %1,7'si eğitmenlerinin yeterli donanımına sahip olmadığını belirtmiştir. %2,3'ü ise fikir beyan etmemiştir. Bu kategorideki en yüksek memnuniyet eğitmen branş eğitimi için yeterli donanımına sahiptir cevabı ile sağlanmıştır.

Eğitmen değerlendirilmesi kategorisinde eğitmen bu kurs için doğru seçilmiş bir eğitmendir önermesine kursiyerlerin %71,2'si tamamen katılıyorum cevabını, %24,8'i katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %96,'sı eğitmenlerinin doğru seçilmiş olduğunu belirtirken, %1,7'si bu önermeye tamamen katılmıyorum, %0,3'ü katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %2'si eğitmenlerinin doğru seçilmemiş olmadığını belirtmiştir. %2'si ise fikir beyan etmemiştir.

Eğitmen değerlendirilmesi kategorisinde eğitmen dersi herkesin anlayacağı-kavrayacağı şekilde işlemektedir önermesine kursiyerlerin %67,2'si tamamen katılıyorum cevabını, %27,2'si katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %94,4'ü eğitmenlerinin dersi herkesin anlayacağı şekilde işlediğini belirtirken, %1,7'si bu önermeye tamamen katılmıyorum, %0,3'ü katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %2'si

eğitmenlerinin dersi herkesin anlayacağı şekilde işlemediğini belirtmiştir. %3,6'sı ise fikir beyan etmemiştir.

Eğitmen değerlendirilmesi kategorisinde eğitmen ile eğitim hakkında tüm düşünceler rahatlıkla paylaşılabilir önermesine kursiyerlerin %66,6'sı tamamen katılıyorum cevabını, %27,2'si katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %93,8'i eğitmenleri ile eğitim hakkında tüm düşüncelerini paylaşabildiklerini belirtirken, %1,3'ü bu önermeye tamamen katılmıyorum, %0,7'si katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %2'si eğitmenleri ile eğitim hakkında tüm düşüncelerini paylaşamadıklarını belirtmiştir. %4,3'ü ise fikir beyan etmemiştir.

Bu kategorideki tüm soruların cevaplarında, memnuniyetin oldukça yüksek oranlarda sağlandığı görülmektedir.

Kurs eğitmeni bir bütün olarak değerlendirildiğinde kursun bu açıdan hedefine ulaştığı ve etkinliğin sağlandığı belirtilebilir.

Tablo 11: Kişisel Faydanın Değerlendirmesi

KİŞİSEL FAYDA	Tamamen Katılmıyorum (%)	Katılmıyorum (%)	Fikrim yok (%)	Katılıyorum (%)	Tamamen Katılıyorum (%)
SAMEK özgüvenimi artırmaktadır.	1,0	2,3	21,2	38,4	37,1
SAMEK kişisel gelişimime katkı sağlamaktadır.	0,3	2,0	6,0	46,7	45,0
SAMEK iş bulmamı kolaylaştıracaktır.	0,3	1,3	6,0	43,4	49,0
İstenildiği zaman SAMEK yöneticilerine istek, öneri ve şikayetler dile getirilebilir.	6,6	7,3	30,5	30,8	24,8

Kişisel faydanın değerlendirilmesi kategorisinde SAMEK özgüvenimi artırmaktadır önermesine kursiyerlerin %37,1'i tamamen katılıyorum cevabını, %38,4'ü katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %75,5'i SAMEK'in özgüvenlerini artırdığını belirtirken, %1'i bu önermeye tamamen katılmıyorum, %2,3'ü katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %3,3'ü SAMEK'in özgüvenlerini artırmadığını belirtmiştir. %21,2'si ise fikir beyan etmemiştir.

Kişisel faydanın değerlendirilmesi kategorisinde SAMEK kişisel gelişimime katkı sağlamaktadır önermesine kursiyerlerin %45'i tamamen katılıyorum cevabını, %46,7'si katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %91,7'si SAMEK'in kişisel gelişimlerine katkı sağladığını belirtirken, %0,3'ü bu önermeye tamamen katılmıyorum, %2'si katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %2,3'ü SAMEK'in kişisel gelişimlerine katkı sağlamadığını belirtmiştir. %6'sı ise fikir beyan etmemiştir.

Kişisel faydanın değerlendirilmesi kategorisinde SAMEK iş bulmamı kolaylaştıracaktır önermesine kursiyerlerin %49'u tamamen katılıyorum cevabını, %43,4'ü katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %92,4'ü SAMEK'in iş bulmalarını kolaylaştıracaklarını belirtirken, %0,3'ü bu önermeye tamamen katılmıyorum, %1,3'ü katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %1,6'sı SAMEK'in iş bulmalarını kolaylaştıramayacaklarını belirtmiştir. %6'sı ise fikir beyan etmemiştir.

Kişisel faydanın değerlendirilmesi kategorisinde istenildiği zaman SAMEK yöneticilerine istek, öneri ve şikayetler dile getirilebilir önermesine kursiyerlerin %24,8'i tamamen katılıyorum cevabını, %30,8'i katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %55,6'sı SAMEK yöneticilerine istek, öneri ve şikayetlerini iletebildiklerini belirtirken, %6,6'sı bu önermeye tamamen katılmıyorum, %7,3'ü katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %13,9'u SAMEK yöneticilerine istek, öneri ve şikayetlerini iletemediklerini belirtmiştir. %30,5'i ise fikir beyan etmemiştir. Bu kategoride en düşük memnuniyet ve yüksek oranda fikir beyan etmeme de bu soruda gerçekleşmiştir. Bazı kursiyerler problemleri olunca hocalarına ilettiklerini ve sorunun çözüldüğünü bazıları da henüz SAMEK yöneticilerine iletilecek bir sorunla karşılaşmadıkları için fikirlerinin olmadıklarını dile getirmişlerdir.

Kurs kişiye sağladığı faydanın algılanması açısından bir bütün olarak değerlendirildiğinde kursun bu açıdan hedefine ulaştığı ve etkinliğin sağlandığı belirtilebilir.

Tablo 12: Toplumsal Faydanın Değerlendirmesi

TOPLUMSAL FAYDA	Tamamen Katılmıyorum (%)	Katılmıyorum (%)	Fikir yok (%)	Katılıyorum (%)	Tamamen Katılıyorum (%)
SAMEK kursları günceldir.	1,0	0,3	15,2	43,4	40,1
SAMEK sertifikaları iş bulmada yardımcıdır.	2,0	4,3	28,1	38,7	26,8
SAMEK eğitim alanları ve dalları yeterli çeşitliliktedir.	1,0	5,6	14,6	44,7	34,1
SAMEK çalışanları işlerini gerektiği gibi yerine getirmektedirler.	0,3	1,0	8,9	44,7	45,0
SAMEK'in yaptığı etkinlikleri yeterli buluyorum.	0,7	3,3	17,9	38,1	40,1

Toplumsal faydanın değerlendirilmesi kategorisinde SAMEK kursları günceldir önermesine kursiyerlerin %40,1'i tamamen katılıyorum cevabını, %43,4'ü katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %83,5'i SAMEK'in kurslarının güncel olduğunu belirtirken, %1'i bu önermeye tamamen katılmıyorum, %0,3'ü katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %1,3'ü SAMEK'in kurslarının güncel olduğunu belirtmiştir. %15,2'si ise fikir beyan etmemiştir.

Toplumsal faydanın değerlendirilmesi kategorisinde SAMEK sertifikaları iş bulmada yardımcıdır önermesine kursiyerlerin %26,8'i tamamen katılıyorum cevabını, %38,7'si katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %65,5'i sertifikalarının iş bulmalarını kolaylaştıracaklarını belirtirken, %2'si bu önermeye tamamen katılmıyorum, %4,3'ü katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %6,3'ü sertifikalarının iş bulmalarını kolaylaştıramayacaklarını belirtmiştir. %28,1'i ise fikir beyan etmemiştir. Bu kategorideki en yüksek fikir beyan edememe bu önermede gerçekleşmiştir. Bu sebeple kursiyerlerin sertifikanın önemini tam olarak bilmediği belirtilebilir.

Toplumsal faydanın değerlendirilmesi kategorisinde SAMEK eğitim alanları ve dalları yeterli çeşitliliktedir önermesine kursiyerlerin %34,1'i tamamen katılıyorum cevabını, %44,7'si katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %78,8'i SAMEK'in eğitim alanları ve dallarının yeterli çeşitlilikte olduğunu belirtirken, %1'i bu önermeye tamamen katılmıyorum, %5,6'sı katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %6,6'sı

SAMEK'in eğitim alanları ve dallarının yeterli çeşitlilikte olmadığını belirtmiştir. %14,6'sı ise fikir beyan etmemiştir.

Toplumsal faydanın değerlendirilmesi kategorisinde SAMEK çalışanları işlerini gerektiği gibi yerine getirmektedir önermesine kursiyerlerin %45'i tamamen katılıyorum cevabını, %44,7'si katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %89,7'si SAMEK çalışanlarının işlerini yerine getirdiklerini belirtirken, %0,3'ü bu önermeye tamamen katılmıyorum, %1'i katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %1,3'ü SAMEK çalışanlarının işlerini yerine getirmediklerini belirtmiştir. %8,9'u ise fikir beyan etmemiştir. Bu kategorideki en yüksek memnuniyet SAMEK çalışanlarının işlerini yerine getirebildikleri cevabı ile sağlanmıştır.

Toplumsal faydanın değerlendirilmesi kategorisinde SAMEK'in yaptığı etkinlikleri yeterli buluyorum önermesine kursiyerlerin %40,1'i tamamen katılıyorum cevabını, %38,1'i katılıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %78,2'si SAMEK etkinliklerini yeterli bulurken, %0,7'si bu önermeye tamamen katılmıyorum, %3,3'ü katılmıyorum cevabını vermiştir. Kursiyerlerin %4'ü SAMEK etkinliklerini yeterli bulmadıklarını belirtmiştir. %17,9'u ise fikir beyan etmemiştir. Bazı kursiyerler sergilerden söyleşilerden vb. yeterince haberleri olmadıklarını bu yüzden yorum yapamayacaklarını dile getirmişlerdir.

Kurs topluma sağladığı faydanın algılanması açısından bir bütün olarak değerlendirildiğinde kursun bu açıdan hedefine ulaştığı ve etkinliğin sağlandığı belirtilebilir.

3.7. Hipotez Testleri

Ortalamaları karşılaştıracak iki grupta, veri sayısının az olması, veri dağılımı yeterli olsa da verilerin dağılımındaki anormallikler nedeniyle, parametrik bir test olan t testinin alternatifi sayılabilecek parametrik olmayan bir karşılaştırma testi Mann-Whitney U ile iki grubun ortalamaları (sıra ortalamaları) arasında fark olup olmadığı sınanabilir. (Can, 2013:126) Parametrik bir test olan varyans analiz alternatifi sayılabilecek, parametrik olmayan bir karşılaştırma testi olan Kruskal Wallis testiyle, grupların ortalamaları arasında fark olup olmadığı sınanabilir. (Can, 2013:154)

Kursiyerlerin demografik özellikleri ile SAMEK giyim kurslarında uygulanan “Etkinlik Ölçeği” arasında kurulan hipotezlerin testinde, veriler normal dağılıma uymadığı için Kruskal Wallis ve Mann Whitney U testleri kullanılmış ve elde edilen bulgular analiz edilmiştir.

H_0 : Gruplar arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_1 : Gruplar arasında anlamlı bir fark vardır.

$\alpha = 0.05$ anlamlılık düzeyi kabul edilecektir.

H_1 : Etkinlik ölçeği medeni duruma göre farklılaşmaktadır.

Tablo 13: H_1 Test Sonucu

Etkinlik Ölçeği	Medeni Durum	N	Sıra Ortalaması	χ^2	p
Tüm ortalama	Evli	239	157,14	4,786	0,029
	Bekar	63	130,10		
	Toplam	302			

Etkinlik ölçeği için test istatistik değeri $\chi^2 = 4,786$ olarak kabul edilmiştir. Buna karşılık ilgili serbestlik derecesinde anlamlılık değeri 0,029 olarak bulunmuştur. $p = 0,029 < 0,05$ den olduğu için H_1 hipotezi kabul edilmiştir. Yani genel ortalamayı ölçen etkinlik ölçeği medeni durumlara göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılık göstermektedir.

Evli kursiyerlerin sıra ortalamaları (157,14 > 130,10) bekar kursiyerlerin sıra ortalamalarından daha yüksektir. Evliler bekarlara göre kurstan daha memnundur.

Ölçeğin tüm alt başlıklarında aynı yorumun yapıp yapılamayacağını bulmak için aşağıdaki tabloda etkinlik ölçeği alt kategorilere ayrılarak analiz edilmiştir.

Tablo 14: Grupların Medeni Durumlarına Göre Test Sonuçları

Gruplar		N	Sıra Ortalaması	χ^2	P	Anlamlı Fark
Derslerin ortalaması	Evli	239	152,80	0,608		-
	Bekar	63	146,56			
	Toplam	302				
İşlevsellik ortalaması	Evli	239	155,12	0,159		-
	Bekar	63	137,78			

Tablo 14 devamı:

	Toplam	302				
Katılım ortalaması	Evli	239	153,45			
	Bekar	63	144,10	0,447	-	
	Toplam	302				
Eğitmen ortalaması	Evli	239	153,94			
	Bekar	63	142,24	0,323	-	
	Toplam	302				
Kişisel fayda ortalaması	Evli	239	158,46			
	Bekar	63	125,08	7,434	0,006	Anlamlı
	Toplam	302				
Toplumsal fayda ortalaması	Evli	239	159,26			
	Bekar	63	122,06	9,175	0,002	Anlamlı
	Toplam	302				

Ölçek alt kategorilerde değerlendirildiğinde kişisel fayda ortalaması ile toplumsal fayda ortalaması medeni durumlara göre anlamlı bir şekilde farklılık göstermektedir. Kişisel fayda ortalaması kategorisinde evli kursiyerlerin sıra ortalamaları (158,46 > 125,08) bekar kursiyerlerin sıra ortalamalarından daha yüksek çıkmıştır. Evliler bekarlara göre kurstan daha memnundur. Toplumsal fayda ortalaması kategorisinde de durum aynıdır. Evli kursiyerlerin sıra ortalamaları (159,26 > 122,06) bekar kursiyerlerin sıra ortalamalarından daha yüksek çıkmıştır. Ancak diğer kategorilere bakıldığında ortalamalarının medeni duruma göre birbirine yakın olduğunu yani fark oluşturacak değerlere sahip olmadığı söylenebilir.

H₂: Etkinlik ölçeği eğitim durumlarına göre farklılaşmaktadır.

Tablo 15: H₂ Test Sonucu

Gruplar	Eğitim Seviyesi	N	Sıra Ortalaması	χ^2	P
Tüm ortalama	Temel Eğitim	162	164,78		
	Orta ve Yüksek Eğitim	140	136,13	8,088	0,004
	Toplam	302			

Kursiyerlerin eğitim seviyeleri temel eğitim (ilkokul ve ortaokul mezunu), orta ve yüksek eğitim (lise ve yüksek eğitim mezunları) olmak üzere iki şekilde gruplanmıştır.

Etkinlik ölçeği için test istatistik değeri $\chi^2 = 8,088$ olarak kabul edilmiştir. Buna karşılık ilgili serbestlik derecesinde anlamlılık değeri 0,004 olarak bulunmuştur. Test oldukça anlamlıdır (%99 güven aralığında da) $p=0,004 < 0,05$ den olduğu için H_1 hipotezi kabul edilmiştir. Yani genel ortalamayı ölçen etkinlik ölçeği kursiyerlerin eğitim seviyelerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılık göstermektedir.

Sadece temel eğitim görmüş kursiyerlerin sıra ortalamaları (164,78> 136,13) orta ve yüksek eğitim görmüş kursiyerlerin sıra ortalamalarından daha yüksektir. Sadece temel eğitim gören kursiyerler diğerlerine göre kurstan daha memnundur. Eğitim seviyesi yükseldikçe hizmetleri yetersiz bulma düşüncesi ve hizmetlere ilişkin memnuniyetsizliğin artması; eğitim seviyesi düştükçe de hizmetlere ilişkin memnuniyetin artması beklenen bir sonuçtur. Anket sonuçları da bu yöndedir.

Ölçeğin tüm alt başlıklarında aynı yorumun yapıp yapılamayacağını bulmak için aşağıdaki tabloda etkinlik ölçeği alt kategorilere ayrılarak analiz edilmiştir.

Tablo 16: Grupların Eğitim Seviyelerine Göre Test Sonuçları

Gruplar	Eğitim Seviyesi	N	Sıra Ortalaması	χ^2	p	Anlamlı Fark
Derslerin ortalaması	Temel Eğitim	162	159,49	0,082		-
	Orta ve Yüksek Eğitim	140	142,25			
	Toplam	302				
İşlevsellik ortalaması	Temel Eğitim	162	160,97	4,142	0,042	Anlamlı
	Orta ve Yüksek Eğitim	140	140,54			
	Toplam	302				
Katılım ortalaması	Temel Eğitim	162	166,24	10,058	0,002	Anlamlı
	Orta ve Yüksek Eğitim	140	134,45			
	Toplam	302				
Eğitmen ortalaması	Temel Eğitim	162	151,87	0,934		-
	Orta ve Yüksek Eğitim	140	151,07			
	Toplam	302				
Kişisel fayda ortalaması	Temel Eğitim	162	165,93	9,737	0,002	Anlamlı
	Orta ve Yüksek Eğitim	140	134,80			
	Toplam	302				
Toplumsal fayda ortalaması	Temel Eğitim	162	161,54	4,683	0,030	Anlamlı
	Orta ve Yüksek Eğitim	140	139,88			
	Toplam	302				

Ölçek alt kategorilerde değerlendirildiğinde; derslerin ortalaması ve eğitmen ortalaması kategorilerinde değerlendirme yapan kursiyerlerin puanlamalarında eğitim durumlarına göre farklılaşma görülmemiştir. Memnuniyet seviyesi birbirlerine oldukça yakın çıkmıştır. Ancak geriye kalan 4 kategoride anlamlı bir şekilde farklılaşma görülmüştür.

Özetleyecek olursak; kursun işlevselliği kategorisinde yalnızca temel eğitim görmüş kursiyerlerin sıra ortalamaları (160,97 > 140,54) orta ve yüksek eğitim görmüş kursiyerlerin sıra ortalamalarından daha yüksek çıkmıştır. Yalnızca temel eğitim görmüş kursiyerler orta ve yüksek eğitim görmüş kursiyerlere oranla işlevsellik konusunda kurstan daha memnundurlar. Kursa katılım kategorisinde yalnızca temel eğitim görmüş kursiyerlerin sıra ortalamaları (166,24 > 134,45) orta ve yüksek eğitim görmüş kursiyerlerin sıra ortalamalarından daha yüksek çıkmıştır. Yalnızca temel eğitim görmüş kursiyerler orta ve yüksek eğitim görmüş kursiyerlere oranla derslere katılım konusunda kurstan daha memnundurlar. Kursun kişisel fayda kategorisinde yalnızca temel eğitim görmüş kursiyerlerin sıra ortalamaları (165,93 > 134,80) orta ve yüksek eğitim görmüş kursiyerlerin sıra ortalamalarından daha yüksek çıkmıştır. Yalnızca temel eğitim görmüş kursiyerler orta ve yüksek eğitim görmüş kursiyerlere oranla kursun kişiye sağladığı kişisel fayda konusunda kurstan daha memnundurlar. Benzer ve son yorumu toplumsal fayda kategorisi için de yaparsak; kursun toplumsal fayda kategorisinde yalnızca temel eğitim görmüş kursiyerlerin sıra ortalamaları (161,54 > 139,88) orta ve yüksek eğitim görmüş kursiyerlerin sıra ortalamalarından daha yüksek çıkmıştır. Yalnızca temel eğitim görmüş kursiyerler orta ve yüksek eğitim görmüş kursiyerlere oranla toplumsal fayda konusunda kurstan daha memnundurlar.

Daha öncede belirtildiği gibi eğitim seviyesi yükseldikçe hizmetleri yetersiz bulma düşüncesi ve hizmetlere ilişkin memnuniyet oranının düşmesi beklenen bir sonuçtur. Anketin sonuçları da bu doğrultuda çıkmıştır.

Ancak dersler ve eğitmen kategorilerinde, kursiyerlerin ortalamalarının farklı eğitim seviyelerinde de birbirine yakın olduğunu yani fark oluşturacak değerlere sahip olmadığı söylenebilir.

H₃: Etkinlik ölçeği yaş gruplarına göre farklılaşmaktadır.

Tablo 17: H₃ Test Sonucu

Gruplar	Yaş Aralığı	N	Sıra Ortalaması	χ^2	p
Tüm ortalama	15-35 yaş	107	147,91	0,149	0,700
	36-70 yaş	193	151,94		
	Toplam	300			

Kursiyerlerin yaş aralıkları 15-35 yaş ve 36-70 yaş olmak üzere iki şekilde gruplanmıştır. Samek giyim branşına katılım 15 yaşından başladığı için bu aralık 15 yaşından başlamaktadır.

Etkinlik ölçeği için test istatistik değeri $\chi^2 = 0,149$ olarak kabul edilmiştir. Buna karşılık ilgili serbestlik derecesinde anlamlılık değeri 0,700 olarak bulunmuştur. $p=0,700 > 0,05$ den olduğu için H_0 hipotezi kabul edilmiştir. Yani genel ortalamayı ölçen etkinlik ölçeği kursiyerlerin yaş durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde fark göstermemektedir. Bu yüzden hipotez reddedilmiştir.

Ölçeğin tüm alt başlıklarında aynı yorumun yapıp yapılamayacağını bulmak için aşağıdaki tabloda etkinlik ölçeği alt kategorilere ayrılarak analiz edilmiştir.

Tablo 18: Grupların Yaş Aralıklarına Göre Test Sonuçları

Gruplar	Yaş Aralığı	N	Sıra Ortalaması	χ^2	p	Anlamlı Fark
Derslerin ortalaması	15-35 yaş	107	155,83	0,421		-
	36-70 yaş	193	147,55			
	Toplam	300				
İşlevsellik ortalaması	15-35 yaş	107	160,12	0,151		-
	36-70 yaş	193	145,17			
	Toplam	300				
Katılım ortalaması	15-35 yaş	107	156,54	0,367		-
	36-70 yaş	193	147,15			
	Toplam	300				
Eğitmen ortalaması	15-35 yaş	107	146,91	0,577		-
	36-70 yaş	193	152,49			
	Toplam	300				
Kişisel fayda ortalaması	15-35 yaş	107	143,35	0,283		-
	36-70 yaş	193	154,46			
	Toplam	300				
Toplumsal fayda ortalaması	15-35 yaş	107	132,93	6,915	0,009	Anlamlı
	36-70 yaş	193	160,24			
	Toplam	300				

Ölçek alt kategorilerde değerlendirildiğinde; etkinlik ölçeğinde görüldüğü gibi diğer kategorilerde farklı yaş seviyelerinde ortalamaların birbirine yakın olduğunu, istatistiksel olarak fark oluşturacak değerlere sahip olmadığı söylenebilir.

Sadece toplumsal fayda kategorisinde 15-35 yaş aralığındaki kursiyerlerin sıra ortalamaları (132,93 > 160,24) 36-70 yaş aralığındaki kursiyerlerin sıra ortalamalarından daha yüksek çıkmıştır. $p=0,004 < 0,05$ (%99 güven aralığında da) olduğu için bu kategoride sonuç anlamlı bulunmuştur.

H₄: Ders değerlendirme ortalamaları branşlara göre farklılaşmaktadır.

Tablo 19: H₄ Test Sonucu

	Branşlar	N	Sıra Ortalaması	χ^2	p
Ders Değerlendirme Ortalaması	Temel Giyim	236	158,48	7,122	0,008
	Giyim Tekamül	66	126,54		
	Total	302			

Ders değerlendirme ortalaması için test istatistik değeri $\chi^2 = 6140,5$ olarak kabul edilmiştir. Buna karşılık ilgili serbestlik derecesinde anlamlılık değeri 0,008 olarak bulunmuştur. Test oldukça anlamlıdır (%99 güven aralığında da) $p=0,008 < 0,05$ den olduğu için H₁ hipotezi kabul edilmiştir. Yani ders değerlendirme ortalaması kursiyerlerin branşlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılık göstermektedir. Ders değerlendirmesi bakımından temel giyime branşına devam eden kursiyerler giyim tekamül branşındaki kursiyerlerinden daha memnundur. Bunun sebebi tekamül dersindekilerin ders saatlerinin daha az olması ve daha uzman oldukları için şikayetlerinin daha fazlalaşmasıdır. Bu da beklenen bir durumdur.

H₅: Ders değerlendirme ortalamaları SAMEK merkezlerine göre farklılaşmaktadır.

Tablo 20: H₅ Test Sonucu

	Merkezler	N	Sıra Ortalaması	df	χ^2	p
Ders Değerlendirme Ortalamaları	Hızırtepe	35	145,03	13,00	31,982	0,002
	Tekeler	14	116,75			
	Dilmen	34	163,25			
	Karaman	43	153,19			
	Korucuk	17	113,50			
	Kaynarca	11	230,77			

Tablo 20 devamı:

Akyazı	15	142,10
Sapanca	14	159,07
Arifiye	22	131,32
Ozanlar	9	198,28
Güneşler	25	177,14
Maltepe	15	161,07
32evler	16	186,81
Serdivan	32	111,61
Toplam	302	

Sıra ortalaması en yüksek çıkan merkez kaynarca olduğu için ders saatlerinden ve içeriğinden en memnun kursiyerler kaynarcada eğitim gören kursiyerler olduğu değerlendirilmesi yapılabilir.

Ölçeğin tüm alt başlıklarında aynı yorumun yapılıp yapılamayacağını bulmak için aşağıdaki tabloda etkinlik ölçeği alt kategorilere ayrılarak değerlendirilecektir. Bunun için aşağıdaki tabloda merkezler ikişerli gruplara ayrılıp Mann Whitney U testi yardımıyla ayrıca analiz edilmiştir.

Tablo 21:Ders Değerlendirme Ortalamalarının SAMEK Merkezlerine Göre Test

Sonuçları

	Merkezler	p	Anlamlı Fark
Ders Değerlendirme Ortalamaları	Hızıртеpe-Kaynarca	0,003	Anlamlı
	Tekeler-Kaynarca	0,004	Anlamlı
	Tekeler-Ozanlar	0,035	Anlamlı
	Tekeler-Güneşler	0,029	Anlamlı
	Tekeler-32evler	0,046	Anlamlı
	Dilmen-Kaynarca	0,028	Anlamlı
	Dilmen-Serdivan	0,013	Anlamlı
	Karaman-Kaynarca	0,006	Anlamlı
	Karaman-Serdivan	0,032	Anlamlı
	Korucuk-Kaynarca	0,002	Anlamlı
	Korucuk-Ozanlar	0,023	Anlamlı
	Korucuk-Güneşler	0,023	Anlamlı
	Korucuk-32evler	0,025	Anlamlı
	Kaynarca-Akyazı	0,012	Anlamlı

Tablo 21 devamı:

Kaynarca-Sapanca	0,031	Anlamlı
Kaynarca-Arifiye	0,002	Anlamlı
Kaynarca-Güneşler	0,038	Anlamlı
Kaynarca-Maltepe	0,023	Anlamlı
Kaynarca-Serdivan	0,000	Anlamlı
Ozanlar-Serdivan	0,009	Anlamlı
Güneşler-Serdivan	0,005	Anlamlı
Maltepe-Serdivan	0,044	Anlamlı
32evler-Serdivan	0,007	Anlamlı

Sadece yukardaki tablo sonuçlarında görülen ikişerli gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Farklı ikişerli gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

3.8. Çapraz Tablo Analizleri

Ders ortalamalarına bakılarak SAMEK’te giyim derslerinin etkinliği ölçülmek istenmiştir. Ölçek sonuçları 5.00-1.00=4.00 puanlık bir genişliğe dağılmışlardır. Bu genişlik üçe bölünerek ölçeğin kesim noktalarını bulan düzeyler belirlenmiştir.

Tablo 22: Çapraz Tablo Değerlendirme Tablosu

Seçenekler	Puanlar	Puan Aralığı	Ölçek Değerlendirme
Tamamen katılmıyorum	1	1,00 - 1,79	Etkin Değil
Katılmıyorum	2	1,80 - 2,59	Etkin Değil
Fikrim yok	3	2,60 - 3,39	Kararsız
Katılıyorum	4	3,40 - 4,19	Etkin
Tamamen katılıyorum	5	4,20 - 5,00	Etkin

Tablo 23: Etkinlik Ölçeği İle Derslerin Çapraz Tablosu

		Etkinlik Ölçeği Değerlendirme			Toplam
		Etkin	Etkin Değil	Kararsız	
Dersler	Etkin	92,8%	0,0%	7,2%	100,0%
	Etkin Değil	55,6%	0,0%	44,4%	100,0%
	Kararsız	68,4%	3,5%	28,1%	100,0%
	Toplam	87,1%	0,7%	12,3%	100,0%
Ki-Kare: 36,952		df: 4		Geçerlilik Aralığı: 0,000	

Yapılan ki-kare testi sonucuna göre tablodaki p değeri Asymp. Sig.=0,000 < 0,05 den olduğu için etkinlik ölçeği ile dersler arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Dersler kategorisindeki önermeleri etkin bulan kursiyerlerin %92,8'i kursun etkinliğini yeterli bulurken, %7,2'si kararsız kalmıştır. Dersler kategorisindeki önermeleri etkin bulmayan kursiyerlerin %55,6'sı kursun etkinliğini yeterli bulurken, %44,4'ü kararsız kalmıştır. Dersler kategorisindeki önermeleri etkin bulan kursiyerlerle beraber etkin bulmayan tüm kursiyerler buradan bir genelleme yaparak etkinlik ölçeği yetersiz dememişlerdir. Hiçbir kursiyer bu iki kategoriye birlikte yetersiz bulmamıştır. Çünkü diğer kategorileri etkin bulmuşlardır ve genel ortalama değişmiştir. Dersler kategorisindeki önermeler hakkında kararsız olan kursiyerlerin %68,4'ü kursun etkinliğini yeterli bulurken, %28,1'i kararsız kalmıştır. Kararsız kalan kursiyerlerin çoğunluğu diğer kategorileri etkin bulmuşlardır ve genel ortalama değişmiştir.

Ayrıca dersleri etkin bulmayan ve kararsız kalan kursiyerlerin çoğunluğunun ders saatlerini tam olarak yeterli bulamayıp, kursta daha fazla vakit geçirmek isteyenlerden oluştuğu yorumu yapılabilir.

Tablo 24: Etkinlik Ölçeği İle İşlevsellik Çapraz Tablosu

		Etkinlik Ölçeği Değerlendirme			Toplam
		Etkin	Etkin Değil	Kararsız	
İşlevsellik	Etkin	96,1%	0,0%	3,9%	100,0%
	Etkin Değil	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
	Kararsız	69,1%	1,0%	29,9%	100,0%
	Toplam	87,1%	0,7%	12,3%	100,0%
Ki-Kare: 193,264		df: 4		Geçerlilik Aralığı: 0,000	

Yapılan ki-kare testi sonucuna göre tablodaki p değeri Asymp. Sig.=0,000 < 0,05 den olduğu için etkinlik ölçeği ile işlevsellik arasında anlamlı bir ilişki vardır.

İşlevsellik kategorisindeki önermeleri etkin bulan kursiyerlerin %96,1'i kursun etkinliğini yeterli bulurken, %3,9'u kararsız kalmıştır. Her iki kategoriye birlikte etkin bulan kursiyerler çoğunluktadır. İşlevsellik kategorisindeki önermeleri etkin bulmayan kursiyerlerin tamamı kursun etkinliğini de yeterli bulmamıştır. İşlevsellik kategorisindeki önermeler hakkında kararsız olan kursiyerlerin %69,1'i kursun

etkinliğini yeterli bulurken, %29,9'u kararsız kalmıştır. Kararsız kalan kursiyerlerin çoğunluğu diğer kategorileri etkin bulmuşlardır ve genel ortalama değişmiştir.

Kursun işlevselliğini yeterli bulmayan ve işlevselliği konusunda kararsız kalan kursiyerlerin çoğunun ya daha geniş mekanda ders yapmak isteyen ya da gelecekte giyim alanında istihdam etmeyi düşünmeyen kursiyerlerden oluştuğu yorumu yapılabilir.

Tablo 25: Etkinlik Ölçeği İle Katılım Çapraz Tablosu

		Etkinlik Ölçeği Değerlendirme			Toplam
		Etkin	Etkin Değil	Kararsız	
Katılım	Etkin	95,0%	0,0%	5,0%	100,0%
	Etkin Değil	50,0%	50,0%	0,0%	100,0%
	Kararsız	75,6%	0,8%	23,5%	100,0%
	Toplam	87,1%	0,7%	12,3%	100,0%
Ki-Kare: 98,616		df: 4		Geçerlilik Aralığı: 0,000	

Yapılan ki-kare testi sonucuna göre tablodaki p değeri Asymp. Sig.=0,000 < 0,05 den olduğu için etkinlik ölçeği ile katılım arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Katılım kategorisindeki önermeleri etkin bulan kursiyerlerin %95'i kursun etkinliğini yeterli bulurken, %5'i kararsız kalmıştır. Katılım kategorisindeki önermeleri etkin bulmayan kursiyerlerin %50'si kursun etkinliğini yeterli bulurken, %50'si yetersiz bulmuştur. Katılım kategorisindeki önermeler hakkında kararsız olan kursiyerlerin %75,6'sı kursun etkinliğini yeterli bulurken, %23,5'i kararsız kalmıştır. Kararsız kalan kursiyerlerin çoğunluğu diğer kategorileri etkin bulmuşlardır ve genel ortalama değişmiştir.

Kursa katılımı etkin bulmayan ve kursa katılım konusunda kararsız kalan kursiyerlerin çoğunluğunu sertifikayı önemsemeyen ve kurs ücretli olsa katılamayacak olan kursiyerlerden oluşturmaktadır.

Tablo 26: Etkinlik Ölçeği İle Eğitimden Çıkarılan Tablosu

		Etkinlik Ölçeği Değerlendirme			Toplam
		Etkin	Etkin Değil	Kararsız	
Eğitmen	Etkin	90,5%	0,0%	9,5%	100,0%
	Etkin Değil	16,7%	33,3%	50,0%	100,0%
	Kararsız	36,4%	0,0%	63,6%	100,0%
	Toplam	87,1%	0,7%	12,3%	100,0%
Ki-Kare: 138,200		df: 4		Geçerlilik Aralığı: 0,000	

Yapılan ki-kare testi sonucuna göre tablodaki p değeri Asymp. Sig.=0,000 < 0,05 den olduğu için etkinlik ölçeği ile eğitimden arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Eğitmen kategorisindeki önermeleri etkin bulan kursiyerlerin %90'ı kursun etkinliğini yeterli bulurken, %9,5'i kararsız kalmıştır. Eğitimden kategorisindeki önermeleri etkin bulmayan kursiyerlerin %16,7'si kursun etkinliğini yeterli bulurken, %33'ü etkin bulmamış ve %50'si de kararsız kalmıştır. Eğitimden kategorisindeki önermeler hakkında kararsız olan kursiyerlerin %36,4'ü kursun etkinliğini yeterli bulurken, %63,6'sı kararsız kalmıştır. Bu kategorideki kararsız tutum sergileyen kursiyerlerin çoğunluğu kurs etkinliğinde de kararsızlık sergilemiştir. Aynı şekilde bu kategoriyi etkin bulmayan kursiyerlerin çoğunluğu da kurs etkinliği yeterli dememiştir.

Eğitmen memnuniyeti, tüm kategoriler için de en etkin olanıdır. Bunun en önemli sebepleri kursiyerlerin eğitimdenlerinden oldukça memnun olmaları, onları yeterli bulmalarıdır. Diğer bir sebep de eğitimdenlerin dersi herkesin anlayacağı şekilde dersi işlemeleridir.

Tablo 27: Etkinlik Ölçeği İle Kişisel Fayda Çıkarılan Tablosu

		Etkinlik Ölçeği Değerlendirme			Toplam
		Etkin	Etkin Değil	Kararsız	
Kişisel Fayda	Etkin	95,4%	0,0%	4,6%	100,0%
	Etkin Değil	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
	Kararsız	56,5%	1,6%	41,9%	100,0%
	Toplam	87,1%	0,7%	12,3%	100,0%
Ki-Kare: 217,010		df: 4		Geçerlilik Aralığı: 0,000	

Yapılan ki-kare testi sonucuna göre tablodaki p değeri Asymp. Sig.=0,000 < 0,05 den olduğu için etkinlik ölçeği ile kişisel fayda arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Kişisel fayda kategorisindeki önermeleri etkin bulan kursiyerlerin %95,4'ü kursun etkinliğini yeterli bulurken, %4,6'sı kararsız kalmıştır. Kişisel fayda kategorisindeki önermeleri etkin bulmayan kursiyerlerin tamamı kursun etkinliğini de yeterli bulmamıştır. Kişisel fayda kategorisindeki önermeler hakkında kararsız olan kursiyerlerin %56,5'i kursun etkinliğini yeterli bulurken, %41,9'u kararsız kalmıştır. Kararsız kalan kursiyerlerin çoğunluğu diğer kategorileri etkin bulmuşlardır ve genel ortalama değişmiştir.

Tablo 28: Etkinlik Ölçeği İle Toplumsal Fayda Çapraz Tablosu

		Etkinlik Ölçeği Değerlendirme			Toplam
		Etkin	Etkin Değil	Kararsız	
Toplumsal Fayda	Etkin	97,3%	0,0%	2,7%	100,0%
	Etkin Değil	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
	Kararsız	58,4%	1,3%	40,3%	100,0%
	Toplam	87,1%	0,7%	12,3%	100,0%
Ki-Kare: 227,961		df: 4		Geçerlilik Aralığı: 0,000	

Yapılan ki-kare testi sonucuna göre tablodaki p değeri Asymp. Sig.=0,000 < 0,05 den olduğu için etkinlik ölçeği ile toplumsal fayda arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Toplumsal fayda kategorisindeki önermeleri etkin bulan kursiyerlerin %97,3'ü kursun etkinliğini yeterli bulurken, %2,7'si kararsız kalmıştır. Toplumsal fayda kategorisindeki önermeleri etkin bulmayan kursiyerlerin tamamı kursun etkinliğini de yeterli bulmamıştır. Toplumsal fayda kategorisindeki önermeler hakkında kararsız olan kursiyerlerin %56,5'i kursun etkinliğini yeterli bulurken, %41,9'u kararsız kalmıştır. Kararsız kalan kursiyerlerin çoğunluğu diğer kategorileri etkin bulmuşlardır ve genel ortalama değişmiştir.

Kursun toplumsal faydasını yetersiz bulanlar ve kursun toplumsal faydası konusunda kararsız kalan kursiyerlerin çoğunluğunun SAMEK'in diğer eğitim alanlarını ve etkinliklerini yeterince bilmeyen kursiyerlerin oluşturduğu yorumu yapılabilir.

3.9. Korelasyon Analizleri

İstatistikte bilinen en basit ilişki (korelasyon) X ve Y grafiği ile gösterilen iki tesadüfi değişken arasındaki ilişkidir. Basit korelasyon olarak adlandırılan bu kavram -1 ile +1 aralığında bir değer almaktadır. Söz konusu iki değişken normal dağılım göstermesi durumunda bu değişkenler arasındaki ilişki Pearson tarafından önerilen çarpım, moment korelasyon katsayısı ile ölçülmektedir. Ancak değişkenler metrik ölçekli veya normal dağılımlı değilse, Spearman ve Kendall türü parametrik olmayan ilişki ölçümleri Pearson'ın alternatifi olarak kullanılmaktadır. (Albayrak, 2006: 469) Kullanılacak veriler normal dağılım göstermediği için Spearman sıra korelasyonu kullanılarak analiz yapılacaktır.

Korelasyon sıra katsayısı (r) $-1 \leq r \leq +1$ arasında değer almaktadır.

$r=0$ ise değişkenler arasında ilişki yoktur.

$r<0$ ise değişkenler arasında ters yönlü ilişki vardır.

$r>0$ ise değişkenler arasında doğru yönlü ilişki vardır.

Korelasyon katsayı değeri +1 e yaklaşıyorsa değişkenler arasında doğru yönlü kuvvetli ilişki, -1'e yaklaşıyorsa değişkenler arasında ters yönlü kuvvetli ilişki vardır. Aynı şekilde korelasyon katsayısının değeri 0'a yaklaşıyorsa işareti + ise doğru yönlü zayıf ilişki, işareti – ise doğru yönlü ters zayıf ilişki olduğu anlaşılabacaktır. Korelasyon katsayısı +0,5'e yakın ise ilişki doğru yönlü orta dereceli, katsayısı -0,5'e yakın ise ilişki ters yönlü orta derecelidir. (Güriş ve Astar, 2015: 293-294)

Tablo 29: Ölçek Ortalamalarının Korelasyonu

		Dersler	İşlevsellik	Katılım	Eğitmen	Kişisel Fayda	Toplumsal Fayda
Dersler	Spearman sıra korelasyon katsayısı	1,000	,425**	,375**	,309**	,371**	,335**
	Sig. (2-tailed)	.	,000	,000	,000	,000	,000
İşlevsellik	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,425**	1,000	,465**	,455**	,545**	,476**
	Sig. (2-tailed)	,000	.	,000	,000	,000	,000

Tablo 29 devamı:

Katılım	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,375**	,465**	1,000	,325**	,476**	,385**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	.	,000	,000	,000
Eğitmen	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,309**	,455**	,325**	1,000	,487**	,459**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	.	,000	,000
Kişisel Fayda	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,371**	,545**	,476**	,487**	1,000	,640**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	.	,000
Toplumsal Fayda	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,335**	,476**	,385**	,459**	,640**	1,000
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	,000	.

** %99 seviyesindeki anlamlılık (çift yönlü)

“Dersler” başlığındaki önermelerin ortalamaları ile “İşlevsellik”, “Katılım” “Kişisel fayda” ve “Toplumsal Fayda” başlığındaki önermelerin ortalamaları arasında doğru yönlü orta dereceli bir ilişki vardır. Ancak “Dersler” başlığındaki önermelerin ortalamaları ile “Eğitmen” başlığındaki önermelerin ortalamaları arasında doğru yönlü zayıf bir ilişki vardır.

“İşlevsellik” başlığındaki önermelerin ortalamaları ile “Katılım”, “Eğitmen”, “Kişisel Fayda” ve “Toplumsal Fayda” başlığındaki önermelerin ortalamaları arasında doğru yönlü orta dereceli bir ilişki vardır.

“Katılım” başlığındaki önermelerin ortalamaları ile “Eğitmen” başlığındaki önermelerin ortalamaları arasında doğru yönlü zayıf bir ilişki vardır. Ancak “Katılım” başlığındaki önermelerin ortalamaları ile “Kişisel Fayda” ve “Toplumsal Fayda” başlığındaki önermelerin ortalamaları arasında doğru yönlü orta dereceli bir ilişki vardır.

“Eğitmen” başlığındaki önermelerin ortalamaları ile “Kişisel Fayda” ve “Toplumsal Fayda” başlığındaki önermelerin ortalamaları arasında doğru yönlü orta derecede bir ilişki vardır.

“Kişisel Fayda” başlığındaki önermelerin ortalamaları ile “Toplumsal Fayda” başlığındaki önermelerin ortalamaları arasında doğru yönlü orta dereceli (ancak diğer başlıklarda bakıldığında daha güçlü) bir ilişki vardır.

Tablo 30: Ders Önermeleri Korelasyonları

		Kursun teori için ayrılan ders saati yeterlidir.	Kursun pratik için ayrılan ders saati yeterlidir.	Kursun toplam ders saati yeterlidir.	Kursun ders saatleri benim için uygundur.	Kursun içeriği yeterlidir.
Kursun teori için ayrılan ders saati yeterlidir.	Spearman sıra korelasyon katsayısı	1,000	,807**	,749**	,420**	,326**
	Sig. (2-tailed)	.	,000	,000	,000	,000
Kursun pratik için ayrılan ders saati yeterlidir.	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,807**	1,000	,850**	,432**	,304**
	Sig. (2-tailed)	,000	.	,000	,000	,000
Kursun toplam ders saati yeterlidir.	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,749**	,850**	1,000	,469**	,362**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	.	,000	,000
Kursun ders saatleri benim için uygundur.	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,420**	,432**	,469**	1,000	,613**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	.	,000
Kursun içeriği yeterlidir.	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,326**	,304**	,362**	,613**	1,000
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	.

** %99 seviyesindeki anlamlılık (çift yönlü)

“Kursun teori için ayrılan ders saati yeterlidir”, “Kursun pratik için ayrılan ders saati yeterlidir” ve “Kursun pratik için ayrılan ders saati yeterlidir” önermeleri arasında doğru yönlü kuvvetli bir ilişki vardır. Önermeler birbirine oldukça yakın olduğu için çıkan sonuç normaldir. Buradaki 3 önerme ile “Kursun ders saatleri benim için uygundur” önermesi arasında doğru yönlü orta dereceli bir ilişki varken, “Kursun içeriği yeterlidir” önermesi arasında doğru yönlü ancak daha düşük bir ilişki vardır.

“Kursun ders saatleri benim için uygundur” önermesi ile “Kursun içeriği yeterlidir” önermeleri arasında doğru yönlü orta dereceli bir ilişki vardır. Önermelerden birine

duyulan memnuniyet arttıkça diğer önermelere duyulan memnuniyet de ilişki katsayı oranlarına göre artacaktır yorumunda bulunulabilir.

Tablo 31: İşlevsellik Önergeleri Korelasyonları

		Kurs mekanı derslerin işlenmesi bakımından uygundur.	Kurs istihdam yaratılmasından önemli bir rol üstlenmektedir.	Kurs boş zamanların değerlendirileceği bir etkinliktir.	Gelecekte katıldığım kurs ile ilgili bir alanda çalışmak isterim.	Bir bütün olarak ele alındığında kursun etkin olduğunu düşünmekteyim.	Bir bütün olarak ele alındığında kursun verimli olduğunu düşünmekteyim.
Kurs mekanı derslerin işlenmesi bakımından uygundur.	Spearman sıra korelasyon katsayısı	1,000	,390**	,241**	,158**	,266**	,326**
	Sig. (2-tailed)	.	,000	,000	,006	,000	,000
Kurs istihdam yaratılmasından önemli bir rol üstlenmektedir.	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,390**	1,000	,269**	,163**	,358**	,369**
	Sig. (2-tailed)	,000	.	,000	,005	,000	,000
Kurs boş zamanların değerlendirileceği bir etkinliktir.	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,241**	,269**	1,000	,132*	,296**	,303**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	.	,022	,000	,000
Gelecekte katıldığım kurs ile ilgili bir alanda çalışmak isterim.	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,158**	,163**	,132*	1,000	,262**	,215**
	Sig. (2-tailed)	,006	,005	,022	.	,000	,000
Bir bütün olarak ele alındığında kursun etkin olduğunu düşünmekteyim.	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,266**	,358**	,296**	,262**	1,000	,700**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	.	,000
Bir bütün olarak ele alındığında kursun verimli olduğunu düşünmekteyim.	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,326**	,369**	,303**	,215**	,700**	1,000
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	,000	.

** %99 seviyesindeki anlamlılık (çift yönlü)

* %95 seviyesindeki anlamlılık (çift yönlü)

“Bir bütün olarak ele alındığında kursun etkin olduğunu düşünmekteyim” önermesi ile “Bir bütün olarak ele alındığında kursun verimli olduğunu düşünmekteyim” önermeleri arasında doğru yönlü kuvvetli bir ilişki vardır.

“Kurs istihdam yaratılması açısından önemli bir rol üstlenmektedir” önermesi ile “Bir bütün olarak ele alındığında kursun etkin olduğunu düşünmekteyim” ve “ Bir bütün olarak ele alındığında kursun verimli olduğunu düşünmekteyim” önermeleri arasında doğru yönlü orta dereceli bir ilişki vardır.

“Kurs istihdam yaratılması açısından önemli bir rol üstlenmektedir” önermesi ile “Kurs boş zamanların değerlendirileceği bir etkinliktir” ve “Gelecekte katıldığım kurs ile ilgili bir alanda çalışmak isterim” önermeleri arasında doğru yönlü zayıf bir ilişki vardır.

“Kurs boş zamanların değerlendirileceği bir etkinliktir” önermesi ile “Bir bütün olarak ele alındığında kursun etkin olduğunu düşünmekteyim” ve “ Bir bütün olarak ele alındığında kursun verimli olduğunu düşünmekteyim” önermeleri arasında doğru yönlü ancak zayıf bir ilişki vardır.

“Gelecekte katıldığım kurs ile ilgili bir alanda çalışmak isterim” önermesi ile “Bir bütün olarak ele alındığında kursun etkin olduğunu düşünmekteyim” ve “ Bir bütün olarak ele alındığında kursun verimli olduğunu düşünmekteyim” önermeleri arasında doğru yönlü ancak zayıf bir ilişki vardır.

Tablo 32: Katılım Önergeleri Korelasyonları

		Derslere devamlı olarak katılıyorum	Katıldığım derslerde aktif rol alıyorum	Kursa katılmamın temel nedeni ücretsiz olmasıdır	Katıldığım kurs ücretli olsaydı yine de katılırdım	Kursa katılmamda sertifika almam önemlidir	Sertifika olmasaydı yine de kursa katılırdım
Derslere devamlı olarak katılıyorum	Spearman sıra korelasyon katsayısı	1,000	,537**	,153**	,028	,265**	,191**
	Sig. (2-tailed)	.	,000	,008	,633	,000	,001
Katıldığım derslerde aktif rol alıyorum	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,537**	1,000	,152**	,096	,272**	,158**
	Sig. (2-tailed)	,000	.	,008	,096	,000	,006

Tablo 32 devamı:

Kursa katılmamanın temel nedeni ücretsiz olmasıdır	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,153**	,152**	1,000	-,310**	,137*	,172**
	Sig. (2-tailed)	,008	,008	.	,000	,017	,003
Katıldığım kurs ücretli olsaydı yine de katılırdım	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,028	,096	-,310**	1,000	,074	,141*
	Sig. (2-tailed)	,633	,096	,000	.	,199	,014
Kursa katılmamda sertifika almam önemlidir	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,265**	,272**	,137*	,074	1,000	,063
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,017	,199	.	,276
Sertifika olmasaydı yine de kursa katılırdım	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,191**	,158**	,172**	,141*	,063	1,000
	Sig. (2-tailed)	,001	,006	,003	,014	,276	.

** %99 seviyesindeki anlamlılık (çift yönlü)

* %95 seviyesindeki anlamlılık (çift yönlü)

“Derslere devamlı olarak katılıyorum” önermesi ile “Katıldığım derslerde aktif rol alıyorum” önermesi arasında doğru yönlü orta dereceli bir ilişki vardır. Ancak “Derslere devamlı olarak katılıyorum” önermesi ile “Kursa katılmamanın temel nedeni ücretsiz olmasıdır”, “Kursa katılmamda sertifika almam önemlidir” ve “Sertifika olmasaydı yine de kursa katılırdım” önermeleri arasında doğru yönlü ancak zayıf bir ilişki vardır.

“Katıldığım derslerde aktif rol alıyorum” önermesi ile “Kursa katılmamanın temel nedeni ücretsiz olmasıdır”, “Kursa katılmamda sertifika almam önemlidir” ve “Sertifika olmasaydı yine de kursa katılırdım” önermeleri arasında doğru yönlü ancak zayıf bir ilişki vardır.

“Kursa katılmamanın temel nedeni ücretsiz olmasıdır” önermesi ile “Katıldığım kurs ücretli olsaydı yine de katılırdım” önermesi arasında ters yönlü (negatif) orta dereceli bir ilişki vardır. Bu iki önermeden birine katılan diğerine büyük oranda katılmayacağından çıkan sonuç normaldir. “Kursa katılmamanın temel nedeni ücretsiz olmasıdır” önermesi ile “Kursa katılmamda sertifika almam önemlidir” ve “Sertifika olmasaydı yine de kursa katılırdım” önermeleri arasında doğru yönlü ancak zayıf bir ilişki vardır.

“Derslere devamlı olarak katılıyorum” önermesi ile “Katıldığım kurs ücretli olsaydı yine de katılırdım” önermesi arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Çünkü p (anlamlılık) değeri oldukça yüksektir. ($p=0,633 > 0,05$)

“Katıldığım derslerde aktif rol alıyorum” önermesi ile “Katıldığım kurs ücretli olsaydı yine de katılırdım” önermesi arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Çünkü p (anlamlılık) değeri yüksektir. ($p=0,096 > 0,05$)

“Katıldığım kurs ücretli olsaydı yine de katılırdım” önermesi ile “Kursa katılmamda sertifika almam önemlidir” önermesi arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Çünkü p (anlamlılık) değeri yüksektir. ($p=0,199 > 0,05$)

“Kursa katılmamda sertifika almam önemlidir” ve “Sertifika olmasaydı yine de kursa katılırdım” önermesi arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Çünkü p (anlamlılık) değeri yüksektir. ($p=0,276 > 0,05$)

Tablo 33: Eğitim Önergeleri Korelasyonları

		Eğitmen ders süresini etkin kullanmaktadır	Eğitmen teori için yeterli zaman ayırmaktadır	Eğitmen pratik için yeterli zaman ayırmaktadır	Eğitmen branş eğitimini verebilecek yeterli donanıma sahiptir	Eğitmen bu kurs için doğru seçilmiş bir eğitmendir	Eğitmen dersi herkesin anlayacağı şekilde işlemektedir	Eğitmen ile eğitim hakkında tüm düşünceler rahatlıkla paylaşılabilir
Eğitmen ders süresini etkin kullanmaktadır	Spearman sıra korelasyon katsayısı	1,000	,708**	,655**	,626**	,655**	,625**	,516**
	Sig. (2-tailed)	.	,000	,000	,000	,000	,000	,000
Eğitmen teori için yeterli zaman ayırmaktadır	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,708**	1,000	,743**	,663**	,651**	,632**	,535**
	Sig. (2-tailed)	,000	.	,000	,000	,000	,000	,000
Eğitmen pratik için yeterli zaman ayırmaktadır	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,655**	,743**	1,000	,687**	,691**	,698**	,593**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	.	,000	,000	,000	,000
Eğitmen branş eğitimini verebilecek yeterli donanıma sahiptir	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,626**	,663**	,687**	1,000	,842**	,759**	,647**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	.	,000	,000	,000

Tablo 33 devamı:

Eğitmen bu kurs için doğru seçilmiş bir eğitmendir	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,655**	,651**	,691**	,842**	1,000	,830**	,666**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	.	,000	,000
Eğitmen dersi herkesin anlayacağı-kavrayacağı şekilde işlemektedir	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,625**	,632**	,698**	,759**	,830**	1,000	,710**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	,000	.	,000
Eğitmen ile eğitim hakkında tüm düşünceler rahatlıkla paylaşılabılır	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,516**	,535**	,593**	,647**	,666**	,710**	1,000
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	,000	,000	.

** %99 seviyesindeki anlamlılık (çift yönlü)

* %95 seviyesindeki anlamlılık (çift yönlü)

“Eğitmen ders süresini etkin kullanmaktadır” önermesi ile “Eğitmen teori için yeterli zaman ayırmaktadır” önermesi arasında doğru yönlü kuvvetli bir ilişki vardır.

“Eğitmen ders süresini etkin kullanmaktadır” ile “Eğitmen pratik için yeterli zaman ayırmaktadır”, “Eğitmen branş eğitimini verebilecek yeterli donanıma sahiptir”, “Eğitmen bu kurs için doğru seçilmiş bir eğitmendir”, “Eğitmen dersi herkesin anlayacağı kavrayacağı şekilde işlemektedir” ve “Eğitmen ile eğitim hakkında tüm düşünceler rahatlıkla paylaşılabılır” önermeleri arasında doğru yönlü orta dereceli bir ilişki vardır.

“Eğitmen teori için yeterli zaman ayırmaktadır” önermesi ile “Eğitmen pratik için yeterli zaman ayırmaktadır” önermesi arasında doğru yönlü kuvvetli bir ilişki vardır. Bu kategorideki en kuvvetli ilişki buradaki iki önerme arasında gerçekleşmiştir. Çünkü sorular birbirine oldukça yakındır. “Eğitmen teori için yeterli zaman ayırmaktadır” önermesi ile “Eğitmen branş eğitimini verebilecek yeterli donanıma sahiptir”, “Eğitmen bu kurs için doğru seçilmiş bir eğitmendir”, “Eğitmen dersi herkesin anlayacağı kavrayacağı şekilde işlemektedir” ve “Eğitmen ile eğitim hakkında tüm düşünceler rahatlıkla paylaşılabılır” önermeleri arasında doğru yönlü orta dereceli bir ilişki vardır.

“Eğitmen pratik için yeterli zaman ayırmaktadır” önermesi ile “Eğitmen branş eğitimini verebilecek yeterli donanıma sahiptir”, “Eğitmen bu kurs için doğru seçilmiş bir eğitmendir”, “Eğitmen dersi herkesin anlayacağı kavrayacağı şekilde işlemektedir” önermeleri arasında doğru yönlü kuvvetli bir ilişki vardır.

“Eğitmen branş eğitimini verebilecek yeterli donanıma sahiptir” önermesi ile “Eğitmen bu kurs için doğru seçilmiş bir eğitmendir” ve “Eğitmen dersi herkesin anlayacağı kavrayacağı şekilde işlemektedir” önermeleri arasında doğru yönlü kuvvetli bir ilişki vardır.

“Eğitmen bu kurs için doğru seçilmiş bir eğitmendir” önermesi ile “Eğitmen dersi herkesin anlayacağı kavrayacağı şekilde işlemektedir” ve “Eğitmen ile eğitim hakkında tüm düşünceler rahatlıkla paylaşılabılır” önermeleri arasında doğru yönlü kuvvetli bir ilişki vardır.

Tablo 34: Kişisel Fayda Önergeleri Korelasyonları

		İstenildiği zaman SAMEK yöneticilerine istek, öneri ve şikayetler dile getirilebilir.	SAMEK özgüvenimi artırmaktadır.	SAMEK kişisel gelişimime katkı sağlamaktadır.	SAMEK iş bulmamı kolaylaştıracaktır.
İstenildiği zaman SAMEK yöneticilerine istek, öneri ve şikayetler dile getirilebilir	Spearman sıra korelasyon katsayısı	1,000	,433**	,374**	,277**
	Sig. (2-tailed)	.	,000	,000	,000
SAMEK özgüvenimi artırmaktadır	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,433**	1,000	,734**	,425**
	Sig. (2-tailed)	,000	.	,000	,000
SAMEK kişisel gelişimime katkı sağlamaktadır	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,374**	,734**	1,000	,348**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	.	,000
SAMEK iş bulmamı kolaylaştıracaktır	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,277**	,425**	,348**	1,000
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	.

** %99 seviyesindeki anlamlılık (çift yönlü)

“İstenildiği zaman SAMEK yöneticilerine istek, öneri ve şikayetler dile getirilebilir” önermesi ile “SAMEK özgüvenimi artırmaktadır” ve “SAMEK kişisel gelişimime katkı sağlamaktadır” önermeleri arasında doğru yönlü orta dereceli bir ilişki vardır.

“İstenildiği zaman SAMEK yöneticilerine istek, öneri ve şikayetler dile getirilebilir” önermesi ile “SAMEK iş bulmamı kolaylaştıracaktır” önermesi arasında doğru yönlü ancak zayıf bir ilişki vardır.

“SAMEK özgüvenimi artırmaktadır” önermesi ile “SAMEK kişisel gelişimime katkı sağlamaktadır” önermesi arasında doğru yönlü güçlü bir ilişki vardır. “SAMEK özgüvenimi artırmaktadır” önermesi ile “SAMEK iş bulmamı kolaylaştıracaktır” önermeleri arasında doğru yönlü orta dereceli bir ilişki vardır.

“SAMEK kişisel gelişimime katkı sağlamaktadır” önermesi ile “SAMEK iş bulmamı kolaylaştıracaktır” önermesi arasında doğru yönlü orta dereceli bir ilişki vardır.

Tablo 35: Toplumsal Fayda Önergeleri Korelasyonları

		SAMEK kursları günceldir	SAMEK sertifikaları iş bulmada yardımcıdır	SAMEK eğitim alanları ve dalları yeterli çeşitliliktedir	SAMEK çalışanları işlerini gerektiği gibi yerine getirmektedirler	SAMEK’in yaptığı etkinlikleri yeterli buluyorum
SAMEK kursları günceldir	Spearman sıra korelasyon katsayısı	1,000	,474**	,447**	,509**	,438**
	Sig. (2-tailed)	.	,000	,000	,000	,000
SAMEK sertifikaları iş bulmada yardımcıdır	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,474**	1,000	,453**	,380**	,427**
	Sig. (2-tailed)	,000	.	,000	,000	,000
SAMEK eğitim alanları ve dalları yeterli çeşitliliktedir	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,447**	,453**	1,000	,495**	,499**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	.	,000	,000
SAMEK çalışanları işlerini gerektiği gibi yerine getirmektedirler	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,509**	,380**	,495**	1,000	,534**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	.	,000
SAMEK’in yaptığı etkinlikleri yeterli buluyorum	Spearman sıra korelasyon katsayısı	,438**	,427**	,499**	,534**	1,000
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	.

** %99 seviyesindeki anlamlılık (çift yönlü)

“SAMEK kursları günceldir” önermesi ile “SAMEK sertifikaları iş bulmada yardımcıdır”, “SAMEK eğitim alanları ve dalları yeterli çeşitliliktedir”, “SAMEK çalışanları işlerini gerektiği gibi yerine getirmektedirler” ve “SAMEK’in yaptığı etkinlikleri yeterli buluyorum” önermeleri arasında doğru yönlü orta dereceli bir ilişki vardır.

“SAMEK sertifikaları iş bulmada yardımcıdır” önermesi ile “SAMEK eğitim alanları ve dalları yeterli çeşitliliktedir”, “SAMEK çalışanları işlerini gerektiği gibi yerine getirmektedirler” ve “SAMEK’in yaptığı etkinlikleri yeterli buluyorum” önermeleri arasında doğru yönlü orta dereceli bir ilişki vardır.

“SAMEK eğitim alanları ve dalları yeterli çeşitliliktedir” önermesi ile “SAMEK çalışanları işlerini gerektiği gibi yerine getirmektedirler” ve “SAMEK’in yaptığı etkinlikleri yeterli buluyorum” önermeleri arasında doğru yönlü orta dereceli bir ilişki vardır.

“SAMEK çalışanları işlerini gerektiği gibi yerine getirmektedirler” önermesi ile “SAMEK’in yaptığı etkinlikleri yeterli buluyorum” önermesi arasında doğru yönlü orta dereceli bir ilişki vardır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmada Sakarya Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı olarak Sakarya'da yaygın eğitim görevini üstelenen SAMEK (Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları)'ın eğitim hizmetlerinin etkinliği incelenmiştir. Bu kapsamda ev hanımlarının aile ekonomisine katkı sağlayabilmek, sosyalleşmek, hobi edinebilmek, çevre dinmek ve kendilerini geliştirebilmek için en çok rağbet gösterdikleri branş olan "Giyim" branşı üzerinde derinlemesine incelemeler yapılmıştır. Tezin uygulama safhasını oluşturan anket çalışması üzerinden birçok bulguya ulaşılmıştır.

SAMEK giyim kursiyerleri arasından elde edilen demografik bilgiler şöyledir:

- Giyim branşına sadece bayan kursiyerler katılmaktadır ve %79'u evli, %21'i bekadır.
- Giyim branşına katılan kursiyerlerin meslekleri incelendiğinde kursiyerlerin %73,8'inin ev hanımı olduğu görülmektedir. Geriye kalanı öğrenci, emekli ve şuan için herhangi bir yerde çalışmayanlardan oluşmaktadır. Çalışan oranı oldukça düşük kalmıştır.
- Ankete katılan kursiyerlerin % 96.7'si (şuan) çalışmamakta, %3.3'ün (şuan) çalışmaktadır. Bunun en önemli sebeplerini kursun eğitim günleri ve saatleri oluşturmaktadır. Çalışan kursiyerler hafta içi iki gün, saat 09:00-16:30 arasında eğitim verildiği için bu branşa katılamamaktadır.
- SAMEK giyim kurslarında 15 ile 68 yaş aralığında kursiyerlere rastlanılmıştır. En çok katılımı 40lı yaşlardaki (%28,5) kursiyerler ve 30lu yaşlardaki (%26,5) kursiyerler oluşturmaktadır.
- Ankete katılan kursiyerlerin %53.6'sı ilkokul ve ortaokul mezunudur. Aynı zamanda ilkokul ve ortaokul mezunu kursiyerlerin büyük bir çoğunluğu ev hanımıdır. Kursiyerlerin %29,8'si lise mezunu iken, %19,2'si yüksekokul/fakülte mezunudur.
- Ankete katılan kursiyerlerin %55,9'unun geliri 1001 TL ile 2000 TL arası değişmektedir. Bunu 2001-3000 TL gelir seviyesi ile kursiyerlerin %20,5'i izlerken, kursiyerlerin %4,6'sı gelir belirtmekten kaçınmıştır. Kursiyerler ya bilmediklerini beyan etmişler ya da söylemek istemediklerini dile getirmişlerdir.

SAMEK giyim branşı kursiyerlerinin kursa katılım nedenleri hakkındaki sonuçlar şöyledir:

- Kursiyerlerden kursa katılma nedenlerinin önem derecesini belirtmeleri istendiğinde; kursiyerlerin %96,4'ünün kendisini geliştirmeyi, %88,7'sinin boş zamanını değerlendirmeyi, %83,1'inin hobi edinmeyi, %80,1'inin sosyalleşmeyi, %69,5'nin çevre edinmeyi, %46,4'ünün meslek edinmeyi, %40,1'inin yeni bir meslek daha edinmeyi önemsedikleri, %40,1'inin yeni bir meslek daha edinmeyi önemsedikleri görülmüştür. Görüldüğü gibi sosyo-kültürel sebepler kursiyerler için oldukça yüksek oranlarda önemli bulunmuştur. Ancak mesleki anlamda kursa katılma nedenleri %50'nin altında öneme sahip olmuştur. Bu sebepleri önemsiz bulanların büyük çoğunluğunu 40 yaş ve üzeri kursiyerler ile emekli kursiyerler oluşturmuştur. Buradan da kursiyerlerin kişisel ve sosyal ilişkilere daha çok önem verdiği yorumu yapılabilir.

Kursiyerlerin kurstan haberdar olma ile ilgili bilgileri şöyledir:

- Ankete katılan kursiyerlerin %62,3'ünün çevreden duyarak kurstan haberdar olduğu ortaya çıkmaktadır. Bunu %22,2 oran ile afiş tanıtımları izlerken, internet kaynağı %12,3 oranında kalmıştır. Bu noktada orta ve ileri yaş grubuna dahil ev hanımlarının internet ile çok ilgili olmadıkları söylenebilir. El ilanı kaynağı %1 iken, diğer kaynaklar %2,3'tür. Kursiyerler çevrelerinden edindikleri doğru, eksik veya yanlış bilgiler ile kurstan haberdar olmuşlardır. Buradan çıkan sonuç bize tanıtımların yeteri kadar yapılmadığını ve halka ulaşmada yeterli olamadığını göstermektedir. SAMEK'in daha geniş kitlelere ulaşmada farklı yolları ve kaynakları daha etkin olarak kullanması durumunda SAMEK'in daha iyi tanıtılacağı söylenebilir. Öte yandan tanıdıkların tavsiyesi bir diğer deyişle kişilerin sosyal ağı kurumların tanıtım faaliyetlerinin önüne geçebilen çok güçlü bir iletişim aracı olarak da karşımıza çıkmaktadır.

Kursiyerlerin kurs hakkındaki değerlendirmeleri şöyledir:

- Kursiyerlerin %89,4'sı ise henüz SAMEK sayesinde herhangi bir gelir elde edemediğini belirtmiştir. Bu kursiyerlerin bir kısmı da eşine, çocuğuna bir şeyler diktğini ve sadece aile ekonomisine katkıda bulunduklarını dile getirmişlerdir.
- Kursiyerlerin %35,8'i SAMEK sayesinde gelir elde eden tanıdığının olduğunu belirtmiştir. Kursiyerler çevrelerinden duyarak, eğitmenlerinden veya eski sınıf arkadaşlarından duyarak SAMEK sayesinde gelir elde edildiğinden haberdar olduklarını dile getirmişlerdir.

- Kursiyerlerin %24,8'i SAMEK dahil herhangi bir meslek eğitimi/edindirme kurslarına daha önce hiç katılmadıklarını belirtirken, kursiyerlerin %75,2'si giyim kursundan önce en az bir kez daha meslek eğitimi/edindirme kurslarına katıldıklarını belirtmişlerdir. Buradaki veriler bize meslek edindirme/eğitimi kurslarına en az bir kez giden kursiyerlerin bu kurslara devam etme oranının yüksek olduğunu göstermektedir. Bunların içerisinde yeniden bir değerlendirme yapıldığında giyim branşında eğitimi alan SAMEK kursiyerlerinin yine en çok giyim dahil SAMEK kurslarını tercih ettikleri söylenebilir. Bunu Halk Eğitim, İŞKUR ve diğer kurs eğitimleri izlemektedir.

Cronbach's Alphasını 0,889 olarak ölçtüğümüz kursun etkinlik değerlendirmesinde kursiyerlere 6 başlıkta toplam 33 soru sorulmuştur. Buradan elde edilen bulgular şöyledir:

- Dersler başlığında; teori ve pratik için ayrılan ders süreleri, ders başlangıç ve bitiş saatlerinin kursiyerler için uygunluğu ve derslerin içeriği %80-92 oranlarında yeterli bulunmuştur.
- İşlevsellik başlığında; bir bütün olarak ele alındığında kursun etkin ve verimli olduğunu düşünenler %91'in üzerindeyken, kursu boş zamanların değerlendirileceği bir etkinlik olarak görenler %85,4'tür. Kurs mekanını uygun bulanlar %78.2 iken, uygun bulmayanlar daha büyük sınıf ve daha fazla makina istemişlerdir. Kursun istihdam yaratılması açısından önemli rol üstlendiğini düşünenler %70,5 iken, kursiyerlerin %5,6'sı kursun istihdam konusunda rol üstlenmediğini düşünmüştür. Kursiyerlerin %23,8'in ise fikri yoktur ve kursun böyle bir fonksiyonu olup olmadığını bilmemektedir. Kursiyerlerin %54'ü gelecekte giyim alanında çalışmak isterken, %24,5'i çalışmayı düşünmemektedir. % 21.5'inin de fikri yoktur. Anketin uygulanması aşamasında bazı kursiyerler yaş olarak çalışmayı düşünmediklerini, bazı kursiyerler sadece aile ekonomisinde katkıda bulunup ailesine ve yakın çevresine dikiş yaptıklarını belirtmişlerdir. Kararsız olan kursiyer oranı da oldukça yüksektir. Onların da kursun bitimine doğru netlik kazanabileceği yorumunda bulunulabilir.
- Katılım başlığında; kursiyerlerin %90'ından fazlası derslere devamlı ve aktif bir şekilde katıldıklarını belirtmişlerdir. Kursiyerlerin % 60,6'sı kursa katılmalarının temel nedeni kursun ücretsiz olması olarak gösterirken, %31,8'i için ücretsiz olması önemli değildir. Kursiyerlerin %48'i katıldıkları kurs ücretli olsa yine de

katılacaklarını belirtirken, %34,1'i katıldıkları kurs ücretli olsa katılamayacaklarını belirtmiştir. %17,9'u ise fikir beyan etmemiştir. Özellikle maddi durumlarını yeterli bulmayan kursiyerler özel kursa gidiyormuş gibi ücret alınsaydı kursa gelemeyeceklerini dile getirmişlerdir. Ayrıca ücret ne kadar olsa katılamazdım düşüncesi ile fikir beyan edemeyen kursiyer oranı da az değildir. Kursiyerlerin %% 69,8'i için kurs sonu sertifika almaları önemli iken, 19,2'si için önemli değildir. % 83,1'i de sertifika olmasa da kursa katılacaklarını dile getirmişlerdir.

- Eğitim başlığında; kursiyerlerin %93-96'sı eğitimlerinin ders için yeterince zaman ayırdığını, ders süresini etkin kullandığını, yeterli donanımına sahip olduğunu, dersi herkesin anlayacağı şekilde işlediğini ve dersle ilgili her şeyi rahatlıkla paylaşabildiklerini söylemişlerdir. Oranlar oldukça yüksektir ve sonuçlar kursiyerlerin eğitimlerinden oldukça memnun olduğunu göstermektedir.
- Kişisel fayda başlığında; Kursiyerlerin %91,7'si SAMEK'in kişisel gelişimlerine katkı sağladığını belirtirken, %92,4'ü SAMEK'in iş bulmalarını kolaylaştıracağını, %75,5'i ise SAMEK'in özgüvenlerini artırdığını belirtmiştir. Kursiyerlerin %55,6'sı da SAMEK yöneticilerine istek, öneri ve şikayetlerini iletebildiklerini, %13,9'u, iletemediklerini belirtirken, %30,5'i ise fikir beyan etmemiştir. Fikir beyan etmeyenler problemleri olunca hocalarına ilettiklerini ve sorunun çözüldüğünü bazıları da henüz SAMEK yöneticilerine iletilecek bir sorunla karşılaşmadıkları için fikirlerinin olmadıklarını dile getirmişlerdir.
- Toplumsal fayda başlığında; Kursiyerlerin % 83,5'i SAMEK kurslarını güncel bulmuştur. %65,5'i sertifikalarının iş bulmalarını kolaylaştıracaklarını belirtirken, %6,3'ü sertifikalarının iş bulmalarını kolaylaştıramayacaklarını belirtmiştir. %28,1'i ise fikir beyan etmemiştir ve sertifikanın ne işe yaradığını bilmemektedir. Kursiyerlerin %78,8'i SAMEK eğitim dallarını yeterli bulurken, %6,6'sı yeterli bulmamış, %14,6'sı da fikir beyan etmemiştir. Kursiyerlerin % 89,7'si SAMEK çalışanlarından memnunken, % 78,2'si SAMEK etkinliklerini yeterli bulmaktadır. % 17,9'u ise SAMEK etkinlikleri hakkında fikir beyan etmemiştir. Bu kategoride fikri olmayan kursiyer oranı yüksektir. SAMEK kursları hakkında bilgilere ve tanıtımına daha çok yer verilirse ve SAMEK için

ayrı bir web sayfası hazırlanırsa eğitim görmek isteyenler dahil herkes SAMEK hakkında daha fazla düşünceye sahip olabilecektir yorumu yapılabilir.

- Kursun etkinlik değerlendirmesi ile ilgili genel bir yorumda bulunacak olursak; bir bütün olarak SAMEK giyim kursunun kurstan beklenen faydayı sağladığı algısının hakim olduğunu ve bu anlamda kurs sonucunda idarenin ulaşmak istediği sonucun elde edildiği, dolayısıyla etkinliğin sağlandığı belirtilebilir.

Hipotez testleri sonucunda elde edilen bulgular şöyledir:

- H₁: “*Etkinlik ölçeği medeni duruma göre farklılaşmaktadır.*” hipotezi kabul edilmiştir. Evli kursiyerlerin sıra ortalamaları (157,14> 130,10) bekar kursiyerlerin sıra ortalamalarından daha yüksektir. Evliler bekarlara göre kurstan daha memnundurlar.
- H₂: “*Etkinlik ölçeği eğitim durumlarına göre farklılaşmaktadır.*” hipotezi kabul edilmiştir. Sadece temel eğitim görmüş kursiyerlerin sıra ortalamaları (164,78> 136,13) orta ve yüksek eğitim görmüş kursiyerlerin sıra ortalamalarından daha yüksektir. Sadece temel eğitim gören kursiyerler diğerlerine göre kurstan daha memnundur. Eğitim seviyesi yükseldikçe hizmetleri yetersiz bulma düşüncesi ve hizmetlere ilişkin memnuniyetsizliğin artması; eğitim seviyesi düştükçe de hizmetlere ilişkin memnuniyetin artması beklenen bir sonuçtur. Anket sonuçları da bu yöndedir.
- H₃: “*Etkinlik ölçeği yaş gruplarına göre farklılaşmaktadır.*” hipotezi reddedilmiştir. Etkinlik ölçeği yaşlara göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark göstermemiştir.
- H₄: “*Ders değerlendirme ortalamaları branşlara göre farklılaşmaktadır.*” hipotezi kabul edilmiştir. Ders değerlendirmesi bakımından giyime branşına devam eden kursiyerler giyim tekamül branşındaki kursiyerlerinden daha memnundur. Bunun sebebi tekamül dersindekilerin ders saatlerinin daha az olması ve daha uzman oldukları için şikayetlerinin daha fazlalaşmasıdır. Bu da beklenen bir durumdur.
- H₅: “*Ders değerlendirme ortalamaları SAMEK merkezlerine göre farklılaşmaktadır.*” hipotezi kabul edilmiştir. Bazı merkezdeki kursiyerlerin ders değerlendirme ortalamaları daha yüksek çıkmıştır. Kaynarcada eğitim alan

kursiyerlerin diğer merkezlerden bu kapsamda daha memnun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Korelasyon analizi sonucunda elde edilen bulgular da şöyledir:

- “Dersler” başlığındaki önermelerin ortalamaları ile “İşlevsellik”, “Katılım” “Kişisel fayda” ve “Toplumsal Fayda” başlığındaki önermelerin ortalamaları arasında doğru yönlü orta dereceli bir ilişki vardır. Ancak “Dersler” başlığındaki önermelerin ortalamaları ile “Eğitmen” başlığındaki önermelerin ortalamaları arasında doğru yönlü zayıf bir ilişki vardır.
- “İşlevsellik” başlığındaki önermelerin ortalamaları ile “Katılım”, “Eğitmen”, “Kişisel Fayda” ve “Toplumsal Fayda” başlığındaki önermelerin ortalamaları arasında doğru yönlü orta dereceli bir ilişki vardır.
- “Katılım” başlığındaki önermelerin ortalamaları ile “Eğitmen” başlığındaki önermelerin ortalamaları arasında doğru yönlü zayıf bir ilişki vardır. Ancak “Katılım” başlığındaki önermelerin ortalamaları ile “Kişisel Fayda” ve “Toplumsal Fayda” başlığındaki önermelerin ortalamaları arasında doğru yönlü orta dereceli bir ilişki vardır.
- “Eğitmen” başlığındaki önermelerin ortalamaları ile “Kişisel Fayda” ve “Toplumsal Fayda” başlığındaki önermelerin ortalamaları arasında doğru yönlü orta derecede bir ilişki vardır.
- “Kişisel Fayda” başlığındaki önermelerin ortalamaları ile “Toplumsal Fayda” başlığındaki önermelerin ortalamaları arasında doğru yönlü orta dereceli (ancak diğer başlıklarda bakıldığında daha güçlü) bir ilişki vardır.

6 başlıktaki önermelerin hepsi yukarıda bahsedildiği gibi korelasyon testine tabi tutulduktan sonra her bir başlığın kendi adı altındaki sorularla olan korelasyon ilişkisine de bakılmıştır.

- Dersler başlığı altındaki sorular arasında güçlü korelasyon ilişkileri bulunmuştur. Önermelerden birine duyulan memnuniyet arttıkça diğer önermelere duyulan memnuniyet de ilişki katsayı oranlarına göre artacaktır yorumunda bulunulabilir.
- İşlevsellik başlığı altındaki sorular arasında düşük ve orta kuvvette korelasyon ilişkileri bulunmuştur. Önermelerden birine duyulan memnuniyet artarsa diğerleri fazla etkilenemeyecektir yorumunda bulunulabilir.

- Katılım başlığı altındaki sorular arasında düşük ve orta kuvvette korelasyon ilişkileri bulunmuştur. Önergelerden birine duyulan memnuniyet artarsa diğerleri fazla etkilenemeyecektir yorumunda bulunulabilir.
- Eğitim başlığı altındaki sorular arasında güçlü korelasyon ilişkileri bulunmuştur. Önergelerden birine duyulan memnuniyet arttıkça diğer önermelere duyulan memnuniyet de ilişki katsayı oranlarına göre artacaktır yorumunda bulunulabilir.
- Kişisel fayda başlığı altındaki sorular arasında düşük ve orta kuvvette korelasyon ilişkileri bulunmuştur. Önergelerden birine duyulan memnuniyet artarsa diğerleri fazla etkilenemeyecektir yorumunda bulunulabilir.
- Toplumsal fayda başlığı altındaki sorular arasında düşük ve orta kuvvette korelasyon ilişkileri bulunmuştur. Önergelerden birine duyulan memnuniyet artarsa diğerleri fazla etkilenemeyecektir yorumunda bulunulabilir.
- Kursiyerler tarafından bakıldığında SAMEK giyim kursunun kurstan beklenen faydayı sağladığı algısının hakim olduğu görülse de etkinliğin artması ve dinamizmini devam ettirebilmesi için SAMEK branşlarının tanıtım faaliyetleri artmalı ve çeşitlendirilmelidir. Bu kapsamda SAMEK'e ait web sayfasının olması tanıtımları artırabilecektir. Aynı zamanda kursiyerlere sertifikaların öneminden bahsedilerek meslek edinme ihtimalleri ile bunun kişiye ve topluma sağladığı yararları, muhtemel etkileri üzerinde daha fazla durulması faydalı olacaktır.

KAYNAKLAR

Kitaplar

- Albayrak, A. S. (2006), *Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*, Asil Yayın Dağıtım, 1. Baskı, Ankara.
- Altunışık, R. Coşkun, R. Bayraktaroğlu, S. ve Yıldırım, E. (2005), *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri: SPSS Uygulamalı*, Sakarya Kitapevi, Geliştirilmiş 3. Baskı, Sakarya.
- Baş, T. (2008), *Anket Nasıl Hazırlanır, Uygulanır, Değerlendirilir?* , Seçkin Yayınları, 5.Baskı, Ankara.
- Bülbül, D. (2006), *Yerel Yönetimler Maliyesi*, Gazi Kitapevi, Ankara.
- Can, A. (2013), *SPSS ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi*, Pegem Akademi, Ankara.
- Celep, C. , (2003), *Halk Eğitimi*, Anı Yayıncılık, Ankara.
- Çarkçı, A. (2007), *Kent Yönetimine Farklı Bakışlar: Yerel Perspektiften Ekonomi, Siyaset ve Yönetim*, Şehir Yayınları, 1. Baskı, İstanbul.
- Duman, A. (2000), *Yetişkinler Eğitimi*, Ütopya Yayınevi, İstanbul.
- Eryılmaz, B. (2004), *Kamu Yönetimi*, Umuttepe Yayınevi, İstanbul.
- Ersöz, H. Y. (2011), *Sosyal Politikada Yerelleşme*, İstanbul Ticaret Odası Yayınları, İstanbul.
- Gözübüyük, A.Ş. (2015), *Yönetim Hukuku*, Güncelleştirilmiş 32.Baskı, Turhan Kitapevi, Ankara.
- Güriş S. ve Astar, M. (2015), *SPSS İle İstatistik*, Der Yayınları, Genişletilmiş 2. Baskı, İstanbul.
- Işık, A. K. Karayılmazlar, E. Organ, İ. Işık, H. (2005), *Kamu Maliyesi*, Ekin Yayınları, Bursa.

- Koçak, Y. (2013), *Türkiye’de Yerel Yönetimler*, Siyasal Kitapevi, Ankara.
- Kurt, İ. (2000), *Yetişkin Eğitimi*, Nobel Yayınları, Ankara.
- Okçabol, R. (1996), *Halk Eğitimi*, Der Yayınları, İstanbul.
- Özdamar, K. (2004), *Paket Programlar İle İstatistiksel Veri Analizi*, Kaan Kitapevi, Eskişehir.
- Yılmaz, H. (2016), *Yerel Yönetim Birlikleri: Kurumsal ve Yasal Bir İnceleme*, Seçkin Kitapevi, Ankara.

Sürelî Yayınlar

- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Yayını, (2013), *Türkiye’de Yaygın Eğitim*, <http://www.apltransfer.gov.tr/data/550acc79369dc52488d41be4/Turkiyede%20Yag%C4%B1n%20Egitim.pdf> ,20.10.2016.
- Akçay, R. C. (2003), “Küreselleşme, Eğitimsel Yoksunluk ve Yetişkin Eğitimi”, *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı 159.
- http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/159/akcay.htm, 12.10.2016.
- Aksakal, B, Kazu, İ. Y. (2015), “Comparison of Adult Education Policies in Turkey and European Union” *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, Volume: 177, 235-239.
- Akyıldız, F. (2012), “Belediye Hizmetleri ve Vatandaş Memnuniyeti: Uşak Belediyesi Örneği”, *Yaşar Üniversitesi Dergisi*, 26(7) 4415 – 4436.
- Albrecht, J. Van den Berg, G. Vroman, S. (2005), “The Knowledge Lift: The Swedish Adult Education Program”, *Discussion Paper Series*, IZA DP No: 1503.
- Arslan, N. T. (2005), “İdari ve Mali Paylaşım Açısından Merkezi Yönetim-Yerel Yönetim İlişkisi”, *İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, No:33, İstanbul.

Balay, R. (2004), “Küreselleşme, Bilgi Toplumu ve Eğitim”, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Sayı:2, Ankara.

<http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/40/144/1022.pdf> ,12.12.2016.

Dimitrescu, M, Sarbu, L. V. ve Lacroix, Y. (2015), “European Trends for Adults Education in Lifelong Learning Strategy: Modern Methods and Romanian Skills in Training Management”, *Procedia- Social and Behavioral Sciences*, 180: 1161-1169.

Doğan, Ü. (1998), “İstihdam-Verimlilik-Eğitim İlişkileri”, *Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, Cilt:52, No:1-4, Ankara.

Erbaşı, A. (2010), “Stratejik Planlama Sürecinin Belediyelerde Uygulanmasına Yönelik Modelsel Bir Yaklaşım”, *Akademik Bakış Dergisi*, sayı:22.
<http://www.akademikbakis.org/eskisine/22/06.pdf> , 10.01.2017.

Erdil Şahin, B. ve Sevimli, Y. (2013), “Aktif İstihdam Politikaları Kapsamında Uygulanan İşgücü Yetiştirme Kursları ve İŞKUR’un Önemi”, *Hukuk ve İktisat Araştırmaları Dergisi*, Cilt: 5 No: 1/ 2146-0817.

Göküş, M. ve Alptürker H. (2011), “Belediyelerin Sunduğu Hizmetlerde Vatandaş Memnuniyeti: Silifke Belediyesi Örneği”, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı: 25.

Guimarães, P. Alves, N. Cavaco C. ve Marques, M. (2014), “Is adult education and training policy (1999-2011) in Portugal based on a dilemma? The critical construction of the employable learner”, *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 116: 4145-4149.

Işığışok, Ö. (2011), “Türkiye’de İşsizlikle Mücadelede Bir Aktif Emek Piyasası Politikası Aracı Olarak Uzmanlaşmış Meslek Edindirme Merkezleri Projesi (UMEM): Bursa Örneği”, *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, Sayı: 61, 2011/2, 21-38.

- Işığışok, Ö. ve Emirgil, B. (2009), “Aktif İşgücü Piyasası Politikaları ve Mesleki Yetiştirme: “İşgücü Yerleştirme Kurslarının Etkinliğinin Bursa İli Örneğinde İncelenmesi”, *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, Sayı: 57, 213-233.
- İnaç, H. ve Ünal, F. (2007), “Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı ve Türkiye’de Belediyeler”, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Kütahya.
- Jacob, M. ve Solga, H. (2015), “Germany’s Vocational Education and Training System in Transformation: Changes in the Participation of Low- and High-Achieving Youth Over Time”, *European Sociological Review*, Vol. 31, No. 2, 161–171.
- Kayman, E. A. İlbars, Z. Artuner, G. (2012), “Adult education in Turkey: in terms of lifelong learning” *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 46: 5858-5861.
- Mikser, R. (2002), “Küreselleşen Dünya’da Yetişkin Eğitimi”, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Cilt:35, Sayı: 1-2, Ankara.
- <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/40/137/956.pdf> 12.10.2016.
- Neagu, G. (2014), “Determinants Factors of Adult Participation in Education”, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 142: 473-480.
- Sakarya Büyükşehir Belediyesi, (2015-2019) Stratejik Planı
<http://www.sakarya.bel.tr/a/StratejikPlanlama> , 7.12.2016.
- Sakarya Büyükşehir Belediyesi, (2015) Faaliyet Raporu,
<http://www.sakarya.bel.tr/a/StratejikPlanlama> , 7.12.2016.
- Sakarya Büyükşehir Belediyesi, (2016) Performans Programı,
<http://www.sakarya.bel.tr/a/StratejikPlanlama> , 05.02.2017.
- Şen, M. (2016), “Aktif İşgücü Piyasası Politikaları Kapsamında Türkiye’de Mesleki Eğitim Kurslarının Analizi”, *Uluslararası Ekonomi ve Yenilik Dergisi*, 2 (1) 2016, 67-89.

- Taşçı, D. Aydın, C. H. Kumtepe, E. G. Kumtepe, A. T. Kıcı, G. K. ve Dinçer, G.D. (2015), “Eskişehir’de Yaşam Boyu Öğrenme Başlığı Altında Yetişkin Eğitiminin Analizi”, *Selçuk Üniversitesi SBE Dergisi*, 2015(34),197-211.
- Tatlıgil, H. ve Özgürlük, B. (2012), “İŞKUR İl Müdürlükleri’nin İşe Yerleştirme ve Mesleki Eğitim Faaliyetlerinin Performans Değerlendirmesi: Ampirik Bir Analiz”, *TİSK Akademi*, 2012/1, 77-101.
- Türkoğlu, A. ve Uça S. (2011), “Türkiye’de Halk Eğitimi: Tarihsel Gelişimi, Sorunları ve Çözüm Önerileri” *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2 (2), <http://dergi.adu.edu.tr/egitimbilimleri/> 15.10.2016.
- Varcan, N. (2013), “Belediyelerin İdari Yapısı”, *Mahalli İdareler Maliyesi*, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Ankara.
- Yapıcı, M. (2003), “Yaygın Eğitim”, *Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi*, Cilt:3, Sayı:1, <http://www.universite-toplum.org/text.php3?id=122>, 10.10.2016.
- Yıldız, A. (2012), “Transformation of Adult Education in Turkey: From Public Education to Life-Long Learning”, *Neoliberal Transformation of Education in Turkey*, https://www.academia.edu/7086272/Halk_Egitiminden_Yasamboyu_Ogrenme, 10.10.2016.

Diğer

- Alpaydın, Y. (2006), *Contribution of Municipalities to Adult Education: İSMEK Case*, Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Ayçiçek, K. (2012), *Belediyelerin Yaygın Eğitim Çalışmalarına Bir Örnek Olarak Şişli Belediyesi*, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Beauchamp, A. E. S. (2003), *Public Policy Development as Adult Education and Learning*, Saint Francis Xavier University, PHD Thesis.

Belediye Kanunu, (2005), T.C. Resmi Gazete, 5393, 3 Ocak 2005.

<http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5393.pdf> , 20.10.2016.

Büyükşehir Belediyesi Kanunu, (2004), T.C. Resmi Gazete, 5216, 10 Temmuz 2004.

<https://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k5216.html> 9.01.2017.

Çaluk Acar, H. (2016), *Büyükşehir Belediyelerinin Hizmetlerinin Verimlilik Analizi: KOMEK Örneği*, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Maliye Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya.

Çelik, E. F. (2011), *Yerel Yönetimlerin Sanat Eğitimindeki Yeri ve Önemi: İstanbul Büyükşehir Belediyesi İsmek Örneği*, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya.

Ertam, M. A. (2011), *İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kurslarında Verilen Deri Aksesuarları Dersinin İncelenmesi*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, El Sanatları Eğitimi Anabilim Dalı, Dekoratif Ürünler Eğitimi Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Eser, A. (2010), *Belediyelerin Mesleki Yaygın Eğitimdeki Rolü: İSMEK Örneği*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Güler, B. (2004), *Avrupa Birliği'nin Yetişkin Eğitim Programı Grundtvig Çerçevesinde Halk Kütüphanelerinin Yeri ve Önemi*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bilgi ve Belge Yönetimi Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Güney, S. (2010), *Yerel Yönetimlerin Eğitime Katkıları: Türkiye, Çanakkale Belediyesi İle Almanya, Osnabrueck Belediyesi Örneği*, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Gürbey, S. (2012), *Eğitim Hizmetlerinin Sunumunda Yerel Yönetimlerin Rolü: İstanbul Örneği*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, İstanbul Araştırmaları Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Hayran, N. (2013), *Yerel Yönetimde Kadın Politikaları: İZMEK Örneği*, Yalova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yalova.

İstanbul Ticaret Odası Yayınları, (2009), *Dünden Bugüne İstanbul'da Yaygın Eğitim*, Haz. Sedat Murat, Yayın No: 2009-8, İstanbul.
<http://www.ito.org.tr/itoyayin/0020791.pdf> ,11.10.2016.

Kalaycı, S. (2014), *İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Mesleki Eğitimi Kurslarında Verilen Ciltleme Dersinin İncelenmesi*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, El Sanatları Eğitimi Anabilim Dalı, Dekoratif Ürünler Eğitimi Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Karataş, A. (2013), *Yaygın Eğitimde Bilgisayar Eğitimine Devam Eden Kursiyerlerin Eğitim Süreçlerinin Değerlendirilmesi*, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Teknoloji Eğitimi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

Milli Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği (2010), T.C. *Resmi Gazete*, 27587, 21 Mayıs 2010.

<http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2010/05/20100521-4.htm>, 12.10.2016.

Özer, F. (2010), *Meslek ve Beceri Kazandırmada Büyükşehir Belediyelerinin Rolü, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Uygulaması: İsmek*, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya.

Öztürk, H. (2010), *Belediyelerde İnsan Kaynakları Yönetimi: Sakarya Büyükşehir Belediyesi Örneği*, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma ve Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı, İnsan Kaynakları Yönetimi ve Endüstri İlişkileri Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya.

- Stowe, S. L. (2012), *The Effects of Cultural and Economic Capital on Both Formal and Informal Learning for The Workplace*, University of Toronto, PHD Thesis.
- Su'apia, V. N. S. (2006), *The Postsecondary Educational Experiences of Samoan Adult Learners*, University of Alaska, PHD Thesis.
- Şahin, Ç. E (2011), “Yaygınlaşan İşsizlik ve Sermaye Birikimi Bağlamında İşgücü Yetiştirme ve Meslek Edindirme Kursları” Uluslararası Ekonomi Politik Konferansı, Kocaeli, 16-18 Eylül 2010.
- Tepe, A. (2007), *İstanbul Büyükşehir Belediyesinin Yaygın Eğitim Uygulaması: İSMEK*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul.
- Yakut, G. (2015), *Türkiye’de Kadın İstihdamı, Meslek Edindirme Kursları ve Yerel Yönetimler: İstanbul’da Bazı İlçe Belediyeleri Üzerine Bir Araştırma*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Ana Bilim Dalı, Çalışma Ekonomisi Bilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul.
- Yapıcı, B. (2010), *Yerel Yönetimlerin Yetişkin Eğitimi Kapsamında Verdiği Bilgisayar Eğitimlerinin Değerlendirilmesi (İsmek Örneği)*, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Yayla, D. (2009), *Türk Yetişkin Eğitim Sisteminin Değerlendirilmesi*, MEB Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı (EARGED), Ankara.

EKLER

Ek 1 : Anket

SAKARYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ MESLEK EĞİTİMİ KURSLARI ÜZERİNE (SAMEK)

Sayın katılımcılar; bu çalışma, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi, Maliye ABD öğretim üyesi Doç. Dr. Fatih Yardımcıoğlu danışmanlığında yapılmakta olan “Meslek Eğitimi Kurslarının Etkinliği (SAMEK Kursları) Üzerine Bir Araştırma” konulu yüksek lisans tezinin uygulama kısmıyla ilgilidir. Bu anket kapsamında verilen cevaplardan elde edilen araştırma sonuçları tamamen bilimsel amaçla kullanılacaktır. Yardımlarınız, göstereceğiniz ilgi ve duyarlılık için şimdiden teşekkürler.

Damla Bağlan

		Size uygun olan bölüme (x) işareti koyunuz	Tamamen katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim Yok	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum
Dersler	1	Kursun teori (konu anlatımı) için ayrılan ders saati yeterlidir.	1	2	3	4	5
	2	Kursun pratik (uygulama) için ayrılan ders saati yeterlidir.	1	2	3	4	5
	3	Kursun toplam ders saati yeterlidir.	1	2	3	4	5
	4	Kursun ders saatleri benim için uygundur.	1	2	3	4	5
	5	Kursun içeriği yeterlidir.	1	2	3	4	5
İşlevsellik	1	Kurs mekanı derslerin işlenmesi bakımından uygundur.	1	2	3	4	5
	2	Kurs istihdam (iş alanı) yaratılması açısından önemli bir rol üstlenmektedir.	1	2	3	4	5
	3	Kurs boş zamanların değerlendirileceği bir etkinliktir.	1	2	3	4	5
	4	Gelecekte katıldığım kurs ile ilgili bir alanda	1	2	3	4	5

		çalışmak isterim.					
	5	Bir bütün olarak ele alındığında kursun etkin olduğunu düşünmekteyim.	1	2	3	4	5
	6	Bir bütün olarak ele alındığında kursun verimli olduğunu düşünmekteyim.	1	2	3	4	5
Katılım	1	Derslere devamlı olarak katılıyorum.	1	2	3	4	5
	2	Katıldığım derslerde aktif rol alıyorum.	1	2	3	4	5
	3	Kursa katılmamın temel nedeni ücretsiz olmasıdır.	1	2	3	4	5
	4	Katıldığım kurs ücretli olsaydı yine de katılırdım.	1	2	3	4	5
	5	Kursa katılmamda sertifika almam önemlidir.	1	2	3	4	5
	6	Sertifika olmasaydı yine de kursa katılırdım.	1	2	3	4	5
Eğitmen	1	Eğitmen ders süresini etkin olarak kullanmaktadır.	1	2	3	4	5
	2	Eğitmen teori (konu anlatımı) için yeterli zaman ayırmaktadır.	1	2	3	4	5
	3	Eğitmen pratik (uygulama) için yeterli zaman ayırmaktadır.	1	2	3	4	5
	4	Eğitmen branş eğitimini verebilecek yeterli donanımına sahiptir.	1	2	3	4	5
	5	Eğitmen bu kurs için doğru seçilmiş bir eğitmendir.	1	2	3	4	5
	6	Eğitmen dersi herkesin anlayacağı-kavrayacağı şekilde işlemektedir.	1	2	3	4	5
	7	Eğitmen ile eğitim hakkında tüm düşünceler rahatlıkla paylaşılabilir.	1	2	3	4	5
Kişisel Fayda	1	Samek özgüvenimi artırmaktadır.	1	2	3	4	5
	2	Samek kişisel gelişimime katkı sağlamaktadır.	1	2	3	4	5
	3	Samek iş bulmamı kolaylaştıracaktır.	1	2	3	4	5
	4	İstenildiği zaman Samek yöneticilerine istek, öneri	1	2	3	4	5

		ve şikâyetler dile getirilebilir.					
Toplumsal Fayda	1	Samek kurslarında verilen eğitimler günceldir.	1	2	3	4	5
	2	Samek sertifikaları kişilerin iş bulmalarında yardımcı olmaktadır.	1	2	3	4	5
	3	Samek eğitim alanları ve dalları yeterli çeşitliliktedir.	1	2	3	4	5
	4	Samek çalışanları işlerini gerektiği derecede yerine getirmektedirler.	1	2	3	4	5
	5	Samek'in yaptığı etkinlikleri (sergiler, söyleşiler vb.) yeterli buluyorum.	1	2	3	4	5

Öneri ve şikâyetlerinizi buraya yazabilirsiniz_____

DEMOGRAFİK BİLGİLER

D1- Cinsiyetiniz? (1) Kadın (2) Erkek

D2- Medeni durumunuz? (1) Evli (2) Bekâr

D3- Şuan çalışıyor musunuz? (1) Evet (2) Hayır

D4- Yaşınız? Belirtiniz_____

D5- Eğitim durumunuz nedir?

1. Mezun değil
2. İlkokul
3. Ortaokul/ilköğretim
4. Lise
5. Önlisans (iki yıllık)
6. Lisans (dört yıllık)
7. Lisansüstü (yüksek lisans veya doktor)

D6- İş durumunuz nedir ?

1. İşçi
2. Memur
3. Esnaf/Tacir
4. Serbest meslek erbabı

5. Çiftçi
6. Ev Hanımı
7. Emekli
8. Öğrenci
9. Bir işte çalışmıyorum
10. Diğer: _____

D7- Çalışıyorsanız sizin, çalışmıyorsanız ailenizin gelir durumu nedir ?

1. 500 liradan az
2. 501- 1000 arası
3. 1001-1500 arası
4. 1501-2000 arası
5. 2001-3000 arası
6. 3001-5000 arası
7. 5001 ve üzeri

D8- Hangi branşta eğitim almaktasınız ? Belirtiniz _____

D9-Kursa katılma nedenlerinizin önem derecesini belirtin. Tüm nedenleri (x) işareti koyarak değerlendirin

KATILMA NEDENİ	Çok Önemli	Önemli	Fikrim yok	Önemsiz	Hiç Önemsiz
Meslek edinme					
Yeni bir meslek daha edinme					
Meslekte ilerleme					
Boş zamanı değerlendirme					
Hobi amaçlı					
Çevre edinme					
Sosyalleşme					
Kendini geliştirme					
Diğer(belirtiniz) _____					

D10- Kurstan nasıl haberdar oldunuz ?

1. Çevreden (akraba, komşu, tanıdık vs.)
2. İnternet üzerinden
3. Afişlerden
4. El ilanı
5. Diğer(belirtiniz).....

D11- Samek sayesinde kendiniz gelir elde ediyor musunuz? (1) Evet (2) Hayır

D12- Samek sayesinde gelir elde eden tanıdığınız var mı? (1) Evet (2) Hayır

D13- Daha önce meslek edindirme kurslarına katıldınız mı?

(1)Evet katıldım. Bu kurslar hangileri? →	1. SAMEK defa katıldım.
	2. İŞKUR defa katıldım.
	3. Halk Eğitim..... defa katıldım.
	4. Diğer..... defa katıldım.
(2) Hayır hiç katılmadım.	

ÖZGEÇMİŞ

1988 yılı Eylül ayında dünyaya gelen Damla BAĞLAN, ilk ve orta öğrenimini Adana’da tamamladıktan sonra 2011 yılında Sakarya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü’nden mezun olmuştur. Yüksek lisansını Sakarya Üniversitesi Maliye Bölümü’nde 2017 yılında tamamlamıştır.

